

**Decizii
ale Comisiei Naționale
a Pieței Financiare**

2

**Banca germană KfW
intenționează să susțină
sectorul IMM din
Republica Moldova**

3

**Au devenit
băncile mai sigure
decât statul?**

6

Mariusz WICHTOWSKI:

«Situația pe segmentul Carte Verde este stabilă în RM»

**Cea de a 12-a reuniune
a Birourilor Naționale
ale Asigurătorilor de
Autovehicule a statelor din
Sud-Est-ul Europei a avut loc
la sfârșitul săptămânii trecute
la Chișinău. Evenimentul
s-a desfășurat pentru prima
dată în R. Moldova și a reunit
reprezentanți ai consiliilor
Birourilor Carte Verde din 9
state.**

“Un asemenea eveniment este organizat pentru prima dată în R. Moldova cu participarea reprezentanților din Bulgaria, Cipru, Grecia, Iran, Israel, România, Serbia, Turcia, Moldova”, a declarat Președintele Comitetului de Administrație al Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule (BNAA), Eugen Șlopac.

Potrivit lui Șlopac, în ciuda circumstanțelor economice nefavorabile din ultimii ani, R. Moldova a reușit să supraviețuiască în această organizație, cerințele financiare ale acestei structuri fiind foarte mari.

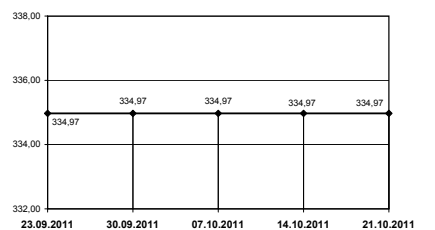
Continuare în pag.2.

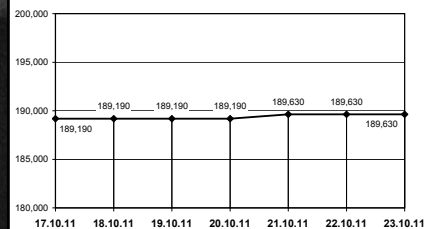
12-a reuniune a Birourilor Naționale a Asigurătorilor de Autovehicule a statelor din Sud-Est-ul Europei

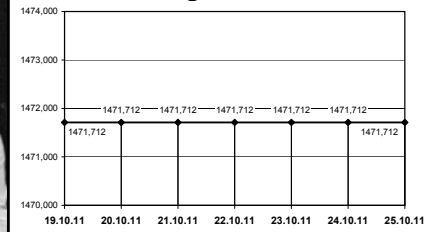
CNPF

Banking Stock Index –
InfoMarket

EVM-Composite

Curs valutar

26.10.2011

Valuta	Rata	Cursul
Euro	1	16.3123
Dolar S.U.A.	1	11.7023
Rubla rusească	1	0.3846
Hrivna ucraineană	1	1.4621
Leu românesc	1	3.7721

Sumarul tranzacțiilor bursiere din săptămâna trecută

Volumul tranzacțiilor bursiere în perioada 17-21 octombrie 2011 a constituit 4,6 mil. lei. În total au avut loc 38 tranzacții cu acțiunile a 21 emitenți.

În Secția de Bază au fost înregistrate 21 tranzacții în sumă de 291,6 mii lei. Prețul de piață al acțiunilor companiei de transport din Chișinău „Automototrans” rămâne stabil la nivelul de 25 lei. A crescut considerabil prețul de piață al acțiunilor societății „Unitate” de la 2,50 până la 10 lei pentru o acțiune. S-au micșorat prețurile acțiunilor următoarelor companii:

- întreprinderii din Comrat „Betacon” (de la 0,80 până la 0,50 lei);
- fabricii de zahăr din Briceni „Nord-Zahăr” (de la 1,99 până la 0,80 lei);
- companiei de construcții din Cahul „Orizontul-Lux” (de la 5 până la 2 lei).

În Secția Tranzacțiilor Directe au fost înregistrate 2 tipuri de tranzacții în volum de 4,4 mil. lei. Ca pachete unice prin intermediul licitațiilor cu strigare s-au vândut acțiunile a 10 emitenți. A fost vândut un pachet de acțiuni BC „Banca Socială” SA la prețul de 305 lei, cu 5 lei mai mult decât ultimul preț înregistrat în cadrul licitațiilor cu strigare. Au fost vândute 23,90% din acțiunile societății din Chișinău „Baza Comercială Angro Textile” cu 9,20 lei per acțiune.

A fost înregistrată oferta publică pe piață secundară de vânzare a 4,04% din acțiunile companiei din Chișinău „Monttehsan” la prețul de 86,60 lei, valoarea totală a tranzacției a constituit 702,7 mii lei.

De asemenea, în cadrul ofertei publice pe piața secundară au fost procurate 0,86% din acțiunile companiei din Chișinău „Piele” la prețul de 8 lei în volum total de 92,4 mii lei.

Bursa de Valori a Moldovei

La Chișinău s-a discutat despre progresele în pregătirea DCFTA

Viceministrul Economiei, Octavian Calmîc, a avut astăzi o întrevedere cu ministrul pentru Afaceri Europene, Protecția Consumatorilor și Democrație al Suediei, Brigitta Ohlson, aflată în vizită în R. Moldova. Părțile au discutat despre progresele înregistrate în vederea inițierii negocierilor pe marginea Acordului de comerț liber comprehensiv și aprofundat (DCFTA) cu Uniunea Europeană, informează MOLDPRES.

Potrivit Serviciului comunicare și relații cu mass-media al Ministerului Economiei, Octavian Calmîc a făcut o trecere în revistă a activităților întreprinse în conformitate cu planul de acțiuni convenit cu Comisia Europeană. Este vorba despre o serie de acțiuni, care urmează a fi finalizate până la sfârșitul anului curent, împărțite pe patru capitole – măsuri sanitare și fitosanitare, domeniul standardizării, competitivitatea și sectorul financiar. În context, viceministrul Economiei a remarcat că un raport amplu, al treilea la număr, urmează a fi prezentat Comisiei Europene săptămâna viitoare.

La rândul ei, Brigitta Ohlson a apreciat agenda ambițioasă propusă de autoritățile de la Chișinău în domeniul comerțului liber cu țările membre ale UE și a evidențiat suportul Suediei în acest sens. În aceeași ordine de idei, părțile

au discutat și asistența tehnică bilaterală, acordată de Suedia Republicii Moldova, inclusiv posibilitatea lansării unui proiect de suport în negocierea Acordului de comerț liber aprofundat și comprehensiv.

Totodată, delegația suedeză s-a interesat de prevederile Acordului de comerț liber cu Comunitatea Statelor Independente, semnat recent, în cadrul Summit-ului șefilor de guverne la Sankt Petersburg și măsura în care acesta concordă cu înțelegerile cu Uniunea Europeană.

Octavian Calmîc a dat asigurări că înainte de a fi ratificat de către Parlament, acordul nominalizat va fi consultat cu Comisia Europeană și Organizația Mondială a Comerțului, al cărui membru Republica Moldova este din anul 2001, notează MOLDPRES, citând Serviciul comunicare și relații cu mass-media al ME.

CAPITAL Market

Împreună
în lumea
finanțelor

Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

Moldpresa
Tu alegi, noi difuzăm!

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

În cadrul ședinței din 21 octombrie 2011, Consiliul de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare, în baza rezultatelor controlului privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către A.E.Î. „SOROCA”, a aprobat hotărârea care prevede inițierea procedurii de tragere la răspundere contravențională a directorului executiv al asociației, fiind prescrisă administratorilor ei întreprinderea măsurilor privind înlăturarea încălcărilor reflectate în actul de control și respectarea necondiționată a prevederilor actelor legislative și normative, precum și obligativitatea informării lunare de către A.E.Î. „SOROCA” a Comisiei Naționale a Pieței Financiare despre măsurile întreprinse.

Luând cunoștință de rezultatele supravegherii activității participantului profesionist la piața valorilor mobiliare, Societatea pe acțiuni „Banca de Economii”, Consiliul de administrație al CNPF a aprobat hotărârea, conform căreia se avertizează vicepreședintele SA „Banca de Economii”, responsabil de operațiunile cu valorile mobiliare corporative, despre necesitatea respectării necondiționate a prevederilor actelor legislative și normative în vigoare.

Consiliul de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare a eliberat, cu titlu de înscriere protocolară, acordul referitor la preluarea de către Registratorul independent „Intermedia Group” S.A. a activității de ținare a registrului deținătorilor de valori mobiliare restabile ale S.A. „Chimistul – M”.

Ca rezultat al controlului privind respectarea legislației în domeniul asigurărilor de către Brokerul de Asigurare – Reasigurare „ERVAX GRUP” S.R.L., Consiliul de administrație al CNPF a hotărât să inițieze procedura de tragere la răspundere contravențională a administratorului Brokerului în cauză, prescriind conducerii lui respectarea necondiționată a prevederilor actelor legislative și normative, întreprinderea măsurilor privind înlăturarea încălcărilor reflectate în actul de control, precum și informarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare în termen de o lună despre executarea prezentei hotărâri.

În urma examinării rezultatelor controlului privind respectarea legislației în domeniul asigurărilor de către Brokerul de Asigurare – Reasigurare „EXTRA ASIG” S.R.L., Consiliul de administrație al CNPF a decis să inițieze procedura de tragere la răspundere contravențională a administratorului brokerului în cauză, fiind prescrisă conducerii lui respectarea necondiționată a prevederilor actelor legislative și normative, precum și întreprinderea măsurilor privind înlăturarea încălcărilor atestate, materialele aferente controlului fiind remise procuraturii sectorului Centru, mun. Chișinău, spre examinare după competență, despre executarea prezentei hotărâri Brokerul de Asigurare – Reasigurare „EXTRA ASIG” S. R. L urmând să informeze Comisia Națională a Pieței Financiare în termen de o lună.

Totodată, Consiliul de administrație al CNPF a aprobat înregistrarea în Registrul de stat al valorilor mobiliare:

- valorile mobiliare plasate la înființarea Societății pe acțiuni „BURSA DE VALORI CHIȘINĂU” în sumă de 1 500 000 lei în număr de 10 000 acțiuni ordinare nominative cu VN – 150 lei;

- valorile mobiliare conform dării de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni ale Întreprinderii Mixte „FABRICA DE BRÎNZETURI DIN SOROCA” S.A. în sumă de 128277600 lei din contul mijloacelor bănești. Societatea are înregistrat un capital social în mărime de 3.060.250 lei, divizat în 306.025 acțiuni ordinare nominative de cl. I cu VN – 10 lei. După majorare capitalul social va constitui 131.337.850 lei, divizat în 13.133.785 acțiuni ordinare nominative cu VN – 10 lei;

- excluderea din Registrul de stat al valorilor mobiliare și anularea valorilor mobiliare emise anterior de:

- Societatea pe acțiuni „AZALTEND în număr de 24062 acțiuni ordinare nominative ca rezultat al reorganizării prin transformare;

- Societatea pe acțiuni „APROVIZELECTRO în număr de 1 157 738 acțiuni ordinare nominative ca rezultat al reorganizării prin transformare.

De asemenea, Consiliul de administrație al CNPF a avizat „Metodologia de repartizare a cheltuielilor generale și administrative” pentru anul 2011 a Întreprinderii Mixte Compania de Asigurări „GRAWE CARAT Asigurări” S.A.

În urma examinării declarației prezentate, Consiliul de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare a hotărât să acorde Brokerului de Asigurare-Reasigurare „PRACTIC-ASIG” S.R.L. licență pentru dreptul de a desfășura activitate de intermediere în asigurări și/sau reasigurări pe termen de 5 ani.

În același context, Consiliul de administrație al Co-

misiei Naționale a Pieței Financiare a permis reperfectarea licenței Companiei de Asigurări „EUROASIG GRUP” S.R.L. seria CNPF nr. 000667, eliberată la 19 august 2011, pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor, asigurări generale, prin substituirea anexei la licență cu: I. includerea subdiviziunilor separate ale companiei: or. Rîșcani, str. Independenței, 11; or. Rîșcani, str. Independenței, 30; or. Cimișlia, str. Decebal, 12; or. Leova, str. Independenței, 8; or. Șoldănești, str. Prieteniei, 2; mun. Chișinău, str. Ion Creangă, 10/1, of. 14A; or. Cantemir, str. Ștefan Vodă, 25; or. Criuleni, str. Nistrului, 1; or. Ialoveni, str. Alexandru cel Bun, 5A, II. modificarea adresei subdiviziunii din or. Căușeni, bd. Mihai Eminescu, nr. 24 UAO, niv. II în or. Căușeni, bd. Mihai Eminescu, nr. 24 UAO, niv. I și adresa subdiviziunii din mun. Bălți, str. Starîi, nr. 13 în mun. Bălți, str. Strii, nr. 13.

Examinând cererea prezentată, Consiliul de administrație al CNPF a acceptat reperfectarea licenței Brokerului de Asigurare – Reasigurare „EXCLUSIV BROKER” S.R.L. seria CNPF nr. 000650, pentru dreptul de a desfășura activitatea de intermediere în asigurări și reasigurări a brokerului, eliberată la 18.03.2011, prin substituirea anexei la licență cu includerea unor subdiviziuni separate noi pentru desfășurarea activității licențiate pe adresa: or. Hîncești, str. Chișinău 8, ap. 48; or. Comrat, str. Lenin 204 A/1.

Prin decizia Consiliului de administrație al CNPF s-a reperfectat licența Companiei de Asigurări „GALAS” S.A. seria CNPF nr. 000093, eliberată la 12 februarie 2009 pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor, asigurări generale prin includerea unor noi clase de asigurări: Clasa 1 Asigurările de accidente, condiții de asigurare de accidente; Clasa 2 Asigurările de sănătate, condiții de asigurare facultativă de sănătate; condiții de asigurare medicală a persoanelor ce călătoresc peste hotare; Clasa 3 Asigurările de vehicule terestre, condiții de asigurare facultativă a vehiculelor terestre AUTOCASCO; Clasa 5 Asigurările de nave aeriene, condiții de asigurare facultativă a navelor aeriene AEROCASCO; Clasa 7 Asigurările de bunuri în tranzit, condiții de asigurare facultativă a încărcăturilor transportate; Clasa 8 Asigurările de incendiu și de alte calamități naturale, condiții de asigurare facultativă a bunurilor; condiții de asigurare facultativă a bunurilor de incendiu și alte pericole; Clasa 13 Asigurările de răspundere civilă generală, condiții de asigurare facultativă de răspundere civilă generală; condiții de asigurare facultativă a răspunderii serviciilor și proprietarilor de aeroporturi; condiții de asigurare de răspundere civilă generală; condiții de asigurare a răspunderii civile profesionale; condiții de asigurare facultativă a lucrărilor de construcție și montaj; condiții de asigurare a răspunderii civile pentru prejudiciul cauzat la exploatarea obiectelor industriale periculoase; condiții de asigurare a răspunderii civile profesionale a intermediarilor în asigurări și/sau reasigurări; condiții de asigurare a răspunderii civile pentru prejudiciul cauzat de produse defectuoase. Totodată, s-a decis să fie recunoscute nevalabile formularele de licență, seria A MMII nr. 023487 din 16.01.2007 și seria AMMII nr. 022627, eliberate anterior Companiei de Asigurări „GALAS” S.A.

Consiliul de administrație al CNPF a aprobat reperfectarea licenței Brokerului de Asigurare – Reasigurare „SICONATA GRUP” S.R.L. seria CNPF nr. 000670, eliberată la 23.09.2011 pentru dreptul de a desfășura activitatea de intermediere în asigurări și/sau reasigurări a brokerului, prin substituirea anexei la licență cu includerea unei noi subdiviziuni separate a companiei: mun. Chișinău, str. Albișoara, 21/3.

În scopul verificării respectării legislației în domeniul asigurărilor, Consiliul de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare a hotărât să efectueze controlul activității Brokerului de Asigurare – Reasigurare „BROKERASIG” S.R.L. pentru perioada 23.05.2008 – 30.09.2011.

Consiliul de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare a aprobat prin hotărâre Regulamentul privind măsurile de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pe piața financiară nebanară, în temeiul căruia entitățile raportoare, în termen de până la 3 luni de la data intrării în vigoare a hotărârii, vor elabora și aproba în conformitate cu legislația programe proprii privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, ținând cont de prevederile Regulamentului, informând despre aceasta Comisia Națională a Pieței Financiare în termen de 30 zile. Decizia aprobată abrogă Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 63/5 din 25.12.2007 „Cu privire la Recomandările privind aplicarea măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pe piața financiară nebanară”.

Mariusz WICHTOWSKI:

«Situația pe segmentul Carte Verde este stabilă în RM»

Continuare din pag. 1.

Șlopac califică poziția R. Moldova la capitolul indicatori financiari pentru segmentul Carte Verde ca fiind la „un nivel satisfăcător dacă e să ținem cont de faptul că daunele achitate pentru Carte Verde sunt la același nivel cu primele intermediare”.

În cadrul evenimentului Victor Captari, vicepreședintele Comisiei Naționale a Pieței Financiare a menționat că participarea țării noastre în cadrul sistemului Carte Verde începând cu 2001, pe lângă atingerea scopului de bază referitor la protecția cetățenilor contra pagubelor produse de autovehicule, a permis alinierea infrastructurii pieței asigurărilor la standardele internaționale, fiind creat cadrul legal necesar funcționării asigurărilor de răspundere civilă auto, precum și a impus acțiuni concrete pentru consolidarea capacității financiare a asigurătorilor de profil și a Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule.

„O altă prioritate a CNPF constituie informarea cetățenilor privind serviciile de asigurare auto așa cum rezultă din reglementările europene în vigoare. În acest sens, CNPF de comun cu BNAA vor administra o nouă bază de date generalizată privind polițele de asigurare RCA, emise în regim on-line”, a declarat Victor Captari.

Unul dintre aspectele problematice care îngrijorează autoritatea de supraveghere pe care l-a menționat Captari ține de existența fraudelor în asigurările auto, „or în acest context BNAA a avut de suferit în ultima perioadă, iar cooperarea regională alături de alte platforme de discuții trebuie să fie utilă în identificarea soluțiilor de minimalizare a fraudei și a efectelor acesteia”, a subliniat Captari.

Mariusz Wichtowski, președintele Consiliului Birourilor Carte Verde, a declarat pentru Capital Market că este satisfăcut că Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule din RM este membru în sistemul Carte Verde.

„Situația din R. Moldova în acest domeniu este stabilă după perioada de tranziție, iar Biroul este capabil să controleze piața și să aibă influență asupra companiilor de asigurări”, susține Mariusz Wichtowski.

Întrebat ce semnificație are faptul că doar șase companii din cele 20 existente pe piața de asigurări din R. Moldova sunt membre ale BNAA, Wichtowski a declarat că din perspectivă economică, este un număr suficient, acest element fiind dictat de necesitățile pieței.

Veronica Malcoci, în calitate de membru al Consiliului BNAA, a declarat în comunicarea sa că la populația Moldovei de 3,56 mil. sunt înregistrate 611 mii autovehicule, dintre care 404.290 mii automobile și 206.765 camioane. Penetrarea asigurărilor pe piața din R. Moldova a constituit 1,27% în 2010, comparativ cu 1,35% în 2009 și cu 1,32% în 2008.

„Densitatea asigurărilor în R. Moldova a constituit 15,7 euro pe cap de locuitor în 2010, cu 1% mai mult decât în 2009 și cu 0,4% mai mult decât în 2008. Circa 65% dintre toate primele de asigurări sunt asigurările auto: 20% revenind asigurărilor Carte Verde, 21% – CASCO și 25% – RCA”, ne-a comunicat Malcoci.

Potrivit ei, în anul 2010 au fost achitate despăgubiri totale în sumă de 322,7 mil. lei, dintre care despăgubiri auto 80%, comparativ cu 361,9 mil. lei (66,3%) în 2009 și cu 273,8 mil. lei (80,5%) în 2008.

Malcoci a ținut să menționeze că în calitate de membri ai Biroului Național al Asigurătorilor Auto sunt șase companii de asigurări din R. Moldova: Asito, Donaris Grup, Grawe Carat, Moldasig, Moldcargo, Moldova-Astro-vaz.

„Despăgubirile pentru vătămare corporală constituie 350 000 lei pentru fiecare victimă, dar nu mai mult de 700 000 lei (~ 45 000 EUR) per accident, iar despăgubirile pentru pagubele materiale constituie 500 000 lei (~ 32 000 EUR) pentru accident. Tarifele în domeniul asigurărilor RCA și Carte Verde sunt stabilite anual de către Autoritatea de supraveghere în conformitate cu metodologia aprobată de Guvern”, a ținut Malcoci să-i informeze pe cei prezenți.

Potrivit ei, dacă e să vorbim despre primele brute subscrise pentru asigurările auto obligatorii (RCA și cele din carte Verde), atunci suma pentru acestea a constituit 127,4 mil. lei în 2010, cele pentru RCA fiind cu aproximativ 10% mai mari decât pentru Carte Verde, proporția fiind de 55,8% (215,8 mil. lei) din prime pentru RCA și 44,7% (174,6 mil. lei) pentru Carte Verde în 2010. „Dacă e să analizăm raportul dintre aceste două componente la capitolul de despăgubiri achitate, atunci 68,5% (87,3 mil. lei) au fost achitate în 2010 pentru asigurările auto de răspundere civilă auto, comparativ cu 31,5% (40,1 mil. lei) pentru Carte Verde, raportul fiind făcut între aceste două tipuri de asigurări. Aceste cifre sunt aproximativ la nivelul anului 2008, când despăgubirile pentru Carte Verde au constituit 31,8 mil. lei sau 30,9% comparativ cu 69,1 mil. lei, ceea ce constituie 79,2% pentru RCA”, a declarat Malcoci în prezentarea sa.

Pavel Cațer, Directorul Biroului Național al Asigurătorilor Auto din Moldova a declarat că R. Moldova este membru al Consiliului Birourilor Carte Verde începând cu anul 2001. „Apartenența R. Moldova la acest grup, timp de zece ani, ne-a permis să ne apropiem de standardele europene. Datorită aderării R. Moldova la această structură, primele de asigurări pentru Carte Verde rămân în țară și nu sunt transferate în țările de unde erau procurate aceste asigurări înainte ca Moldova să devină membră a Consiliului Birourilor Carte Verde, aceasta având o importanță financiară semnificativă pentru economia țării. În afară de aceasta, cetățenii au o protecție de asigurare garantată oriunde ar pleca”, susține Cațer.

Potrivit lui, e necesar ca companiile membre ale BNAA să-și mențină solvabilitatea și stabilitatea financiară pentru a putea face față daunelor mari care necesită a fi achitate în țările UE, or, acestor condiții le pot face față doar companiile cu o stabilitate financiară bună. Astfel că dintre cele 20 companii de asigurări ce activează pe piața de asigurări din R. Moldova, doar șase au dreptul să activeze pe segmentul Carte Verde.

„La nivel de legislație trebuie de menționat faptul că, odată cu trecerea timpului, legislația în domeniul asigurărilor în spațiul european se perfecționează, apar noi directive în domeniul asigurărilor auto, iar noi, ca țară, și în calitate de membri care dorim să mergem în pas cu aceste noi exigențe, trebuie să ne adaptăm”, a explicat Cațer.

La finele evenimentului, cei prezenți au discutat aspectul fraudelor în asigurări, în ceea ce ține de încrederea reciprocă dintre agențiile de corespondență, Companiile de Asigurări și Birourile Carte Verde.

Tatiana SOLONARI

Banca germană KfW intenționează să susțină sectorul IMM din Republica Moldova

Întreprinderile Mici și Mijlocii (IMM) din Republica Moldova se confruntă în continuare cu lipsa resurselor financiare de lungă durată, dar și a activităților inovatoare în acest sector. Banca germană KfW, aflată în proprietatea statului, este dispusă să acorde IMM-urilor credite la dobânzi competitive și în condiții favorabile pentru a contribui la dezvoltarea acestui sector important al economiei moldovenești și la crearea noilor locuri de muncă. Posibilitățile de cooperare au fost discutate la Chișinău, în cadrul celei de a II-a ediții a Forumului moldo-german de finanțare a întreprinderilor mici și mijlocii.

“Guvernul Federal al Germaniei este foarte interesat de succesul procesului de transformare în Europa de Est. În același timp, dorim să ne fortificăm legăturile economice și politice cu țările partenere și să le ajutăm să-și dezvolte propriile economii de piață, un sistem care a funcționat foarte bine în Germania până în prezent. Am acordat suport în organizarea forumului respectiv, atât în noiembrie anul trecut, cât și în anul curent, și considerăm că realizarea unui sistem puternic de IMM-uri va contribui la crearea unui bun fundament pentru dezvoltarea unei economii de piață puternice”, a mai declarat Stefan Riepe, reprezentant al Ministerului Federal de Finanțe, Germania.

În cadrul evenimentului, Octavian Calmîc, viceministru al Economiei, a menționat că RM beneficiază de un suport considerabil din partea Germaniei în politicile de stimulare a sectorului IMM. El a specificat că sectorul IMM important atât din punct de vedere economic, cât și social, fapt evidențiat și în proiectul Strategiei de Dezvoltare până în anul 2020, iar accesul la finanțare și dreptul de dezvoltare a IMM-urilor reprezintă un obiectiv strategic al Republicii Moldova, care urmează a fi susținut și dezvoltat în următorii ani. Actualmente, capitalul german participă în linii de creditare în instituții financiare din RM, cum ar fi ProCredit Bank și are o cotă substanțială în creditele oferite de BERD și BM.

“Vrem să implicăm resursele financiare care sunt disponibile în RM, să creăm o platformă pentru a stimula investițiile naționale. Spe-

răm ca prin intermediul cooperării cu Germania, băncile comerciale autohtone să adopte o marjă de flexibilitate mult mai mare față de sectorul IMM-urilor, care este un potențial nevalorificat în creditarea economiei naționale. Se va pune accent și pe nivelul de pregătire al mediului antreprenorial, pornind de la lansare, accesul și modul de finanțare a afacerii”, a declarat viceministru economiei.

Reprezentanții Germaniei au declarat că sunt interesați de extinderea sectorului IMM din Republica Moldova și sunt gata să contribuie la dezvoltarea acestuia. Ei au accentuat participarea băncii KfW la crearea fondului de lichidități al asociațiilor moldovenești de economii și împrumut. În viitorul apropiat, banca germană KfW va deschide o linie de creditare în băncile moldovenești, astfel va fi posibilă minimizarea costurilor pentru credite. “Germania facilitează prin mai multe instrumente accesul IMM la credite, linii de creditare și refinanțare atât pentru băncile comerciale, cât și pentru instituțiile de microfinanțare pentru ca ele să acorde credite accesibile. Vom oferi RM mai multe posibilități de refinanțare și cooperare la nivelul băncilor comerciale”, a spus Uwe Konst, coordonatorul forumului.

Cât privește lipsa activităților inovatoare care este atestată în țara noastră, Konst a remarcat că stimulentele financiare nu constituie factorul determinant în funcționarea întreprinderilor inovabile, ci contează stabilitatea politică, cadrul legal și atmosfera economică benefică pentru IMM. În opinia

lui, dezvoltarea IMM trebuie să fie facilitată prin reducerea procedurilor birocratice, pentru ca activitatea lor să se extindă pe piața locală și pe cea externă.

Remarcăm că banca KfW este unul dintre liderii sectorului bancar german și una dintre cele mai mari din Europa. Este orientată atât spre susținerea economiei naționale, cât și spre dezvoltarea statelor aflate în tranziție. KfW este prezentă în Republica Moldova din anul 1999, în special, pe segmentul infrastructurii sociale și promovării întreprinderilor mici și mijlocii, prin intermediul sectorului financiar din R. Moldova.

Din numărul total al întreprinderilor autohtone, circa 98% constituie cele din sectorul IMM-urilor. Numărul angajaților din acest sector este de peste 54%. Aceste întreprinderi au o pondere în sectorul PIB de circa 29%. Veniturile din sectorul dat sunt de peste 1/3 din toate veniturile pe care le generează economia națională. Pentru comparație, ponderea întreprinderilor mici și mijlocii în economia Germaniei este de 99,5%, iar aportul veniturilor constituie 2/3.

Chiar dacă în Republica Moldova ponderea IMM-urilor este mare, datorită dobânzilor mari la împrumuturi și condițiilor de gajare, accesul la finanțare a acestui sector este destul de limitat, acestea beneficiind de mai puțin de o treime din creditele acordate economiei. „Pentru îmbunătățirea accesului la finanțare al IMM-urilor, este nevoie de politici monetare îndreptate spre o inflație redusă și stabilă, spre un mediu de afaceri echitabil și previzibil, spre dezvoltarea sistemelor de garantare a creditorilor și a birourilor de credite. Este necesar de a adopta standardele internaționale de raportare financiară, precum și de a întări capacitatea de monitorizare a organelor de reglementare, în special pentru sectorul de microcreditare”, consideră Ion Tornea, expert economic, IDIS „Viitorul”.

Lilia PLATON

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Misiunea FMI a apreciat pozitiv rezultatele economice înregistrate de Republica Moldova în anul 2011

Misiunea FMI a apreciat pozitiv rezultatele economice înregistrate de Republica Moldova în anul 2011, și recomandă continuarea implementării reformelor începute. După cum relatează serviciul de presă al Guvernului, despre aceasta a declarat președintele Misiunii FMI, Nikolay Gueorguiev, în cadrul întrevederii de luni cu prim-ministrul Vlad Filat. El a spus că indicatorii economici înregistrați de R. Moldova din acest an sunt pozitivi și, cel mai probabil, această tendință se va menține până la finele anului curent. Totodată, referindu-se la reformele implementate în Moldova, șeful misiunii FMI, a menționat unele realizări în domeniul fiscal și social și a indicat necesitatea continuării acestora.

Potrivit lui, realizarea reformelor în domeniul fiscal va duce la performanțe, la capitolul venituri la bugetul de stat. La întâlnirea, la care au participat membri ai Cabinetului de Miniștri, instituțiile care sunt responsabile de implementarea mai multor reforme prevăzute în acordul semnat cu FMI, s-a discutat despre parametrii macroeconomici din 2011, tendințele pentru anul viitor, precum și reformele ce urmează a fi implementate în domeniul protecției sociale, justiției, agriculturii.

Șeful misiunii FMI a susținut intenția Guvernului de a continua acordarea ajutorului financiar categoriilor social-vulnerabile pe întreaga perioadă rece a anului. Cât privește subvenționarea în agricultură, Șeful Misiunii FMI a menționat necesitatea îmbunătățirii mecanismului de distribuire a subvențiilor, iar pentru 2012 valoarea acestora să corespundă posibilităților bugetului. În cadrul întrevederii, premierul Vlad Filat a informat despre implementarea reformelor în diverse domenii. El s-a arătat convins că, timp de două săptămâni, vor fi discutate toate problemele existente și vor fi identificate soluțiile necesare, precum și a reiterat dorința Guvernului Moldovei de a implementa soluții, care să corespundă intereselor cetățenilor țării.

După cum relatează serviciul de presă al Ministerului Economiei, la întrebarea șefului Misiunii, Nikolay Gueorguiev cu privire la perspectivele creșterii economice ale Moldovei, în condițiile în care principalii parteneri comerciali ai țării noastre sunt afectați de criza mondială, viceministru Octavian Calmîc a asigurat că acest impact va fi minim.

Potrivit acestuia, agenții economici din Moldova activează pe contracte pe termen lung, iar produsele moldovenești devin mai competitive față de alte produse scumpe. “Chiar și agenții economici din Belarus, care se numără printre cei cinci cei mai importanți parteneri comerciali ai Moldovei, și se află în prezent într-o situație economică dificilă, nu au datorii curente față de exportatorii moldoveni”, – a subliniat Calmîc.

În timpul întâlnirii, Octavian Calmîc a informat membrii Misiunii privind transformările economice, care au avut loc în ultimele luni, subliniind faptul că politicile economice promovate în această perioadă, au început să dea roade. În special, el a menționat creșterea investițiilor în activele materiale pe termen lung, creșterea volumului producției agricole cu 3,7% și a producției industriale – cu 10%, precum majorarea ponderii producției realizate în zonele economice libere, până la 20% în structura exporturilor moldovenești.

Viceministru Economiei a menționat că în primele 8 luni ale anului curent, exportul produselor moldovenești a crescut cu 62%, iar importurile – cu 40%. Principalii parteneri ai Moldovei sunt țările UE și CSI, ponderea cărora a reprezentat 50%, și respectiv, 30% din exporturile moldovenești. În cadrul întrevederii, părțile au studiat progresele înregistrate de către Guvernul Moldovei în implementarea Memorandumului cu FMI, în special în partea performanței implementării reformelor structurale. Este vorba despre aprobarea legislației privind insolvența și ipoteca, legea privind controalele de stat și inspecțiile, eliminarea barierelor netarifare în calea comerțului, reformarea sectorului energetic și procesele de privatizare.

InfoMarket

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpres: 67770
Poșta Moldovei: PM21700
EDITOR: CAPITAL MARKET Î.S.

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003
FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: Elena PUI,
Elena VASILACHE, Inga CAZACIOC,
Zoia TULBURE, Galina ȘPAC.

REDACTOR-ȘEF:

Ghenadie TUDOREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT:

Tatiana SOLONARI

Tel.: /373 22/ 229-335

Recepționarea anunțurilor și dărilor de seamă: capital@market.md

TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115

(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

CONT BANCAR: 225139437,

c/f 1003600114204,

BC “Eximbank - Gruppo Veneto Banca”, SA.,

fil.11, Chișinău, BIC EXMMMD22436

În ziar au fost utilizate știrile agenției

«Basa-press» și «InfoMarket»

Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.

Orice articol publicat în “Capital Market” reflectă punctul

de vedere al semnatarului, care nu neapărat coincide

cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se

permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia PRAG 3

Sergiu PUȘCUȚA:

«Evoluția în S1/2011 vorbește mai mult de o stabilizare decât despre o creștere durabilă»

Piața de asigurări din Republica Moldova a contabilizat, în primele șase luni ale anului curent, circa 28,07 mil. EUR (466,21 mil. MDL), în creștere nominală în moneda europeană cu 7,32%, raportat la ianuarie-iunie 2010. În moneda națională, evoluția nominală a industriei de asigurări din R. Moldova a fost mai mică, de 6,24%, pe fondul aprecierii MDL în raport cu EUR. Totodată, volumul total al primelor brute subscrise de cele opt companii membre ale Uniunii Asiguratorilor din Republica Moldova (UAM) a fost de 22,8 mil. EUR (378,1 mil. MDL), echivalentul a 81,1% din totalul pieței de asigurare. În acest context, xprimm.md vă propune un interviu cu Sergiu PUSCUȚA, Președintele UAM.

– Cum comentați cifrele pieței de asigurare din Republica Moldova după trecerea primelor șase luni din an?

– În primele șase luni ale anului 2011, s-a înregistrat o creștere lentă a primelor brute subscrise de asigurări cu circa 6% față de primele subscrise în perioada similară a anului precedent. În S1/2010, indicatorul respectiv a fost de circa 15%, dar a fost înregistrat pe fondul declinului pieței asigurărilor din 2009 ca urmare a efectelor crizei care a afectat economia Republicii Moldova și sistemele economice ale altor țări din regiune. Putem constata că, în prima jumătate a anului 2011, piața asigurărilor din Republica Moldova și-a revenit după declinul înregistrat în anul precedent și chiar a depășit cu 9% nivelul anului 2008 de până la criză. Totuși, creșterea de 6,4% este una relativ modestă și vorbește mai mult de o stabilizare a pieței decât despre o creștere durabilă și calitativă.

– Care sunt tendințele actuale ale pieței de asigurare?

– Totuși, în structura primelor brute subscrise se observă unele tendințe de maturizare a pieței. Astfel, asigurările auto, specifice unor piețe tinere de asigurări, au crescut doar cu 5,9%, pe când asigurările de sănătate, asigurările de incendiu și alte calamități naturale a construcțiilor și culturilor agricole au sporit cu 15%, 50% și respectiv 37%, iar creșterea asigură-

rilor de viață a fost de 25% față de primele șase luni ale anului 2010. Respectiv, se observă că ritmurile de creștere a asigurărilor facultative le devansează pe cele ale asigurărilor obligatorii. Această tendință vorbește, pe de o parte, despre apropierea de saturație a potențialului asigurărilor auto obligatorii, și pe de altă parte, despre creșterea culturii asigurărilor și sporirea încrederii societății în sistemul autohton al asigurărilor.

– Cum comentați scăderea indicatorului de profitabilitate a pieței?

– În ansamblu, în industria asigurărilor se observă o stabilizare a celor mai importanți indicatori financiari, cu excepția profitului raportat pentru prima jumătate a anului 2011. Scăderea cu circa 70% a acestui indicator, a fost condiționată de creșterea rezervelor tehnice de asigurare menținute de asigurători ca urmare a punerii în aplicare a noilor Regulamente ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare privind rezervele tehnice de asigurare și privind marjele de solvabilitate și lichiditatea asigurătorilor.

– Care sunt preocupările membrilor UAM pentru a doua jumătate a anului?

– Pentru a susține procesul de creștere durabilă a pieței asigurărilor, Uniunea Asiguratorilor din Moldova își orientează eforturi-

le spre diversificarea produselor de asigurare care pot fi oferite de către companiile private de asigurări (în mod special mă refer la promovarea asigurărilor obligatorii de locuințe contra calamităților naturale și asigurărilor obligatorii de asistență medicală prin intermediul companiilor private de asigurări) și extinderea rețelelor de comercializare a serviciilor de asigurări prin permiterea băncilor comerciale de a intermedia și vânzarea produselor de asigurări. De asemenea, va continua promovarea în Guvern și în Parlament a modificărilor la Codul fiscal în vederea stimulării asigurărilor de viață prin acordarea unor facilități fiscale la impozitul pe venit pentru persoanele fizice ce achită prime de asigurare de viață.

În afară de aceasta, UAM a intervenit pe lângă Comisia Națională a Pieței Financiare cu solicitarea de a perfecționa Regulamentele privind rezervele tehnice de asigurare și privind marjele de solvabilitate și lichiditatea asigurătorilor, care sunt puse în aplicare pe parcursul anului curent. Respectiv, un obiectiv important pentru activitatea Uniunii în a doua jumătate a anului 2011 va fi conlucrarea cu CNPF pentru a ajusta normele deja existente.

OPINIA EXPERTILOR

Zvonurile despre schimbarea bancnotelor de 100 de dolari ar putea oare înviora piața imobiliară?

Piața imobiliară din Chișinău, în special segmentul pieței secundare de locuințe s-a înviorat în urma zvonurilor despre posibila retragere din circulație a bancnotelor de 100 de dolari. Mai mulți experți au comunicat pentru INFOTAG că în ultima lună în capitala Moldovei se atestă o înviorare pe piața imobiliară.

“De un interes sporit se bucură locuințele sociale ieftine – apartamentele cu una și două odăi, precum și odăile în cămine. De asemenea, se atestă un interes sporit față de bijuterii”, au spus interlocutorii agenției.

Ei atrag atenția asupra faptului că deținătorii de mijloace bănești tind să le transforme în alte active lichide, mai puțin supuse inflației decât banii.

Referindu-se la această tendință a pieței, experții companiei financiare “Credit-Profit” susțin că recent în lume au apărut zvonuri despre o așa-numită reformă monetară pregătită de Sistemul Federal de Rezerve (SFR) al SUA. Esența reformei constă în schimbarea bancnotelor de 100 de dolari pe noi bancnote într-un timp restrâns.

“La răspândirea zvonurilor accentul se pune pe faptul că pentru a schimba sume considerabile se va cere o confirmare a provenienței lor”, a menționat expertul.

Întrebat despre posibilitatea unui asemenea eveniment, directorul companiei “Credit-Profit”, Serghei Russov, a spus: “Luând în considerație cinismul și standardele duble ale Guvernului SUA în chestiunile ce țin de interesele lor, am putea admite așa ceva, chiar și cu o mică probabilitate. Și URSS la sfârșitul existenței sale și-a jefuit cetățeni sub același pretext. Dacă SUA ar reuși să realizeze așa ceva, atunci datoria lor externă s-ar reduce considerabil. O asemenea operațiune, sub egida combaterii businessului ilegal și terorismului, poate fi coordonată și cu alte țări mari”, a comunicat managerul.

Această opinie însă nu este împărtășită de expertul pieței imobiliare, managerul companiei “CTI-Capital”, Alexandru Panov.

El a comunicat pentru INFOTAG că în istoria dolarului american SFR niciodată nu a recurs la schimbarea bancnotelor de dolari. Toate bancnotele s-au aflat în circulație până când nu au mai putut fi utilizate din cauza uzurii lor.

“De aceea bancnotele de 100 de dolari niciodată nu vor fi retrase, chiar dacă SFR va pune în circulație noi bancnote cu măsuri sporite de securitate. Oricum, bancnotele vechi vor circula”, a spus Panov.

El consideră că zvonul despre schimbarea bancnotelor de 100 de dolari “este o glumă nereușită”, orientată mai degrabă spre cei care își țin banii nu la bancă, ci sub saltea.

Managerul companiei “CTI-Capital” subliniază că cei care dispun de venituri obținute ilegal nu operează cu sume mari în dolari SUA în numerar.

El respinge categoric varianta influenței banilor tenebri asupra înviorării și creșterii pieței imobiliare și a celei a aurului în Republica Moldova.

“De obicei, de acești bani, ale căror sume variază în limita a \$1,5-3 mii, dispun bătrânii care îi strâng pentru zile negre. Suma acestor mijloace nu poate influența piața imobiliară”, a menționat Panov, subliniind că în prezent piața moldovenească stagnează.

În opinia sa, în Moldova aurul nu este “un activ circulant” în sensul clasic pentru finanțisti.

“Acest metal prețios are un rulaj specific – este ușor să-l cumperi, dar foarte greu să-l vinzi”, a încheiat Alexandru Panov.

HOTĂRÎRE

cu privire la înregistrări în Registrul de stat al valorilor mobiliare

Nr. 48/14 din 13.10.2011

Monitorul Oficial nr. 176-181/1570 din 21.10.2011

***

În temeiul Legii nr. 199-XIV din 18.11.1998 “Cu privire la piața valorilor mobiliare” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 183-185, art. 655), Legii nr. 1134-XIII din 02.04.1997 “Privind societățile pe acțiuni” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 1-4, art. 1), art. 8 lit. m) și lit. o), art. 20 alin. (1), art. 21 alin. (1), art. 22 alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 “Privind Comisia Națională a Pieței Financiare” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117-126 BIS), Comisia Națională a Pieței Financiare

HOTĂRĂȘTE:

1. Se înregistrează în Registrul de stat al valorilor mobiliare:

1.1 Valorile mobiliare plasate la înființarea:
– Societății pe acțiuni “CARPETA UN” (IDNO 1011600030109; mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor 10) în sumă de 20000 lei în număr de 2000 acțiuni ordina-

re nominative cu valoarea nominală 10 lei cu numărul înregistrării de stat MD14CANU1002;

– Societății pe acțiuni “EVALESTIM” (IDNO 1011600031955; mun. Chișinău, str. Acad. Natalia Gheorghiu 11) în sumă de 269000 lei în număr de 26900 acțiuni ordinare nominative cu valoarea nominală 10 lei cu numărul înregistrării de stat MD14EVAL1001.

1.2 Valorile mobiliare conform dării de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni ale Societății pe acțiuni “BRACONI” (IDNO 1002600022452; mun. Chișinău, șos. Hîncești 70/2) în sumă de 10000 lei în număr de 1000 acțiuni ordinare nominative cu valoarea nominală 10 lei cu numărul înregistrării de stat MD14BRAC1001 din contul mijloacelor bănești.

2. Prezenta hotărîre intră în vigoare din data publicării.

VICEPREȘEDINTELE COMISIEI NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE
Victor CAPTARI

Chișinău, 13 octombrie 2011.

Nr.48/14.

Ideii care asigură succesul în afaceri

Deși pare greu de crezut, pentru a lansa o afacere nu este suficient să ai banii necesari. În afară de bani, la deschiderea unei afaceri de succes, mai este nevoie de o idee viabilă și de o bună documentare despre segmentul de afacere în care doriți să vă lansați, sunt de părere specialiștii. Aici ar trebui să țineți cont și de concurență. Astfel, veți evita eșecul sau chiar falimentul.

Pentru a susține antreprenorii începători, Guvernul a lansat o serie de programe care oferă asistență logistică, instruire gratuită, precum și credite avantajoase. Cu toate acestea, doritorii de a se lansa pe piața afacerilor nu sunt prea mulți. Potrivit unor date oferite de Organizația pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM), cele mai multe întreprinderi economice sunt în municipiul Chișinău. Aici, la o mie de locuitori revin 33 de întreprinderi. În municipiul Bălți, la o mie de locuitori revin 11 întreprinderi, în UTA Găgăuzia – 6 unități, iar în localitățile rurale, doar 4 întreprinderi la mia de locuitori, ceea ce este foarte puțin în comparație cu Uniunea Europeană, unde la o mie de locuitori revin 52 de întreprinderi economice, iar în România – 26, susține Iulia Iabanji, directorul ODIMM. Cele mai frecvente piedici care îi dezarmează pe potențialii întreprinzători sunt, în primul rând, abilitățile antreprenoriale reduse și accesul dificil la credite. Lista este continuată de dobânzile ridicate la credite și împrumuturi, administrația fiscală dură, birocrația etc.

AUTOEVALUAREA – PRIMUL PAS

„Cea mai mare problemă a este lipsa banilor, ci lipsa cunoștințelor și a abilităților antreprenoriale. Oamenii care se avântă în afaceri fără cunoștințe pot eșua”, consideră Iulia Iabanji. Astfel, experții recomandă potențialilor antreprenori să-și testeze întâi de toate abilitățile. Astfel de teste pot fi găsite și pe pagina web a ODIMM www.odimm.md. După evaluare sunt binevenite cursurile de instruire antreprenorială. În prezent, se derulează proiectul „Gestiunea Eficientă a Afacerilor” (GEA) la care pot participa doritorii din toate localitățile țării. Înregistrarea se face inclusiv online.

Al treilea pas pentru lansarea unei afaceri de succes ar fi studiul pieței și a concurenței, afirmă Liviu Andriuța, director executiv al Business Consulting Institute (BCI). „Este foarte importantă o mică cercetare a pieței și a ideii pe care vor să o dezvolte. Într-o localitate o idee poate fi foarte profitabilă, în alta poate da faliment. Totodată, antreprenorul trebuie să țină cont de concurența din jur, cu ce vine nou pe piață ca să atragă clienții. Este necesar să se orienteze și la satele vecine, să ofere servicii de care să fie interesate și satele de alături”, explică Liviu Andriuța. Totodată, mai spune expertul, „în spațiul rural mulți sunt orientați spre agricultură, mai puțin spre servicii. Majoritatea au pământ și vor să-l valorifice. O seră poți s-o faci și cu investiții minime de 200-300 mii lei sau te poate costa și un milion de euro.”

„Deși cele mai multe programe de finanțare sunt orientate către localitățile rurale, aici sunt cele mai puține afaceri deschise. „Avem nevoie de companii cu diferite tipuri de servicii. În zonele rurale lipsesc serviciile pentru că nu are cine le presta. În primul rând la sate sunt foarte mulți plecați peste hotare. Se duc cei tineri, apti de muncă. Astfel, nu există inițiativa de a începe o afacere, iar de multe ori, pe lângă lipsa banilor și a pieței de desfacere, obser-

văm chiar o lipsă a forței de muncă în multe localități. Avem multe persoane cu studii superioare, dar avem nevoie și de muncitori calificați, tencuitori, lăcătuși, mecanici, bucătari, croitori. Sunt prea puțini astfel de muncitori calificați și bine pregătiți cu adevărat”, susține Iulia Iabanji.

PLANUL DE AFACERI VIZAVI DE CHELTUIELILE REALE

O altă etapă importantă în demararea unei afaceri de succes constă în planul de afaceri bine pus la punct. De multe ori, antreprenorii scapă din vedere anumite cheltuieli care le-ar putea aduce pierderi pe parcurs. „Mulți au idei, dar nu fac calculele necesare. Trebuie să țină cont de fiecare cheltuială, rapoarte, achitări pentru instituțiile care oferă fonduri. Toate acestea sunt cheltuieli suplimentare care trebuie luate în calcul”, atrage atenția directorul BCI. Din acest motiv, antreprenorii sunt orientați spre fondurile de finanțare care oferă credite avantajoase de 10-12% și nu 17-23% în cazul băncilor comerciale. „Persoana când se adresează după un credit, trebuie să vadă rata reală pentru că sunt multe dobânzi, comisioane ascunse și antreprenorul trebuie să calculeze din timp, ca să nu se pomenească după trei luni că este „înglodat” și nu poate returna banii. Și băncile ar trebui să fie mai deschise și să fie corecte cu antreprenorii, să le arate rata corectă a creditului”, consideră Iulia Iabanji.

Pe moment, cel mai activ este Programul de Abilitate Economică a Tinerilor (PNAET), în cadrul căruia se oferă creditare avantajoasă, dar și instruire gratuită a tinerilor. Aceștia se pot adresa cu un plan de afaceri viabil cu eficiență și returnare a investiției într-o perioadă scurtă. Banca trebuie să fie sigură că tânărul va putea achita plățile la bancă, cum ar fi rata dobânzii. Proiectul prevede un grant în valoare de 40% din suma maximă de 300 mii de lei și este destinat procurării utilajului și prestărilor de servicii. Este vorba de afaceri mici, cum ar fi o moară, o oloiniță, un frigider pentru fructe sau legume, o frizerie, astfel încât în al doilea an antreprenorii să aibă un venit. Creditele se oferă pentru o perioadă de la 2 la 5 ani.

Alt program care se derulează din noiembrie 2010 este Programul de Atragere a Remitențelor în Economie (PARE 1+1). Deja 235 de persoane au fost instruite timp de un an în cadrul acestui proiect. Domeniile de activitate sunt agricultură, servicii în administrație hotelieră, sere, mini-fabrici, zone de agrement, frigidere pentru fructe și legume etc. Proiectul este destinat lucrătorilor emigranți și beneficiari de remitențe (rudele de gradul I). Programul activează în baza regulii „1+1”, astfel fiecare leu investit din remitențe va fi suplinit cu un leu în formă de grant din cadrul programului.

Fondul de garantare este un alt proiect destinat antreprenorilor care solicită credite la băncile comerciale. Băncile, la rândul lor, solicită de la antreprenori un gaj, pe care, de cele mai multe ori, aceștia nu-l pot acoperi. Astfel, prin acest proiect, statul oferă un fond de garantare antreprenorilor.

Un alt proiect de succes al ODIMM este incubatorul de afaceri de la Soro-

ca. „Am incubat 17 companii. Acest incubator joacă un rol de pornire al întreprinderilor care necesită anumite abilități, sunt întreprinderi la început de cale, fără spațiu. Noi le oferim spațiu, îi instruiem timp de 3 ani cum să se dezvolte, după care în locul lor vor veni alți antreprenori. Vom încerca să deschidem și alte incubatoare, în alte localități”, subliniază Iulia Iabanji.

Pentru a beneficia de aceste programe, dar și de altele, oferite de către alte instituții, doritorii se pot adresa la primăriile sau la consiliile raionale din localitate. În majoritatea consiliilor raionale deja există birouri de informații care pot îndruma doritorii de a beneficia de un astfel de grant.

PARE 1+1 (Programul de Atragere a Remitențelor în Economie)

Programul prevede organizarea cursurilor de instruire antreprenorială și acordarea asistenței gratuite la inițierea afacerii; finanțarea afacerilor viabile prin acordarea granturilor în proporții de 50% din valoarea investiției, dar nu mai mult de 200 mii de lei.

Adresă: Chișinău, str. Serghei Lazo 48, of 303, tel: 22-50-01; Viorela Cerbușcă

PNAET (Programul Național de Abilitare Economică a Tinerilor)

Programul este destinat persoanelor tinere cu vârsta cuprinsă între 18-30 de ani, care doresc să-și deschidă o afacere în zonele rurale. Programul prevede oferirea creditelor preferențiale în valoare maximă de până la 300 mii de lei, perioadă de rambursare maxim 5 ani, cu o porțiune de grant nerambursabil (40%)

Adresă: Chișinău, str. Serghei Lazo 48, of 303, tel: 22-53-84; Carolina Țapordei

GEA (Programul „Gestiunea Eficientă a Afacerii”)

Proiectul prevede instruirea antreprenorilor după opt module tematice diferite: managementul financiar; managementul resurselor umane și legislația muncii; înregistrarea în calitate de plătitor TVA și aplicarea legislației în domeniu; contabilitate; marketing; planificarea afacerii; marketing internațional; activitatea economică externă și relațiile vamale.

Adresă: Chișinău, str. Serghei Lazo 48, of 303, tel: 22-53-84; Cornelia Zelinschi

Winrock (Proiectul „Locuri de muncă pentru tineri”)

Proiectul este destinat tinerilor cu vârsta de la 18 până la 35 de ani, din mediul rural, cu un plan viabil de afaceri și prevede consultații tehnice și juridice, seminarii de instruire, dar și acordarea granturilor pentru extinderea afacerilor, precum și garantarea împrumuturilor pentru dezvoltare afacerilor în cazul gajului insuficient.

Adresă: Chișinău, str. A Hajdei 94/1, of. 2; tel: 88-54-25, Dumitru Jitari

BCI (Încurajarea utilizării inova-tore a remitențelor în investițiile rurale productive)

Programul prevede organizarea cursurilor antreprenoriale gratuite; asistarea antreprenorilor la inițierea afacerilor, elaborarea business-planurilor; organizarea vizitelor de studiu în companiile din România. Proiectul este destinat beneficiarilor de remitențe și emigranților întorși în țară.

Adresă: Chișinău, str. Mihai Eminescu 27; tel: 85-50-80, Liviu Andriuța

Angajări masive la S.A. ZORILE

Se știa încă din 2010 că anul 2011 va fi unul de cotitură pentru S.A. ZORILE. Creșterea sau chiar dublarea volumului de producere în acest an la solicitarea partenerilor străini, a dictat, automat, și mărirea numărului angajaților companiei. De la începutul anului curent asistăm la o masivă campanie, foarte mediatizată, de angajări, pe care o desfășoară întreprinderea.

S.A. ZORILE este o companie cu o experiență de peste 65 de ani în producerea încălțămintei. Încă în anii '90, compania a reușit să iasă și pe piețele externe, începând să producă și pentru parteneri din Europa, după modelul Lohn. Actualmente, 90% din volumul producerii revine pentru piața externă. În 2009, unul din cei mai mari producători de încălțămintă de damă din Europa, compania germană ARA, plasează comenzi la fabrica ZORILE în volum de 400 000 de perechi anual. ARA este o companie cu o istorie de peste 60 de ani, care produce anual peste 7 milioane perechi de încălțămintă. Începând cu anul 2011, compania ARA a planificat creșterea cu 50% a comenzilor sale executate la fabrica ZORILE.

Un alt partener de încredere al fabricii, deja de mulți ani, este producătorul german de încălțămintă ortopedică, compania Rieker care activează în domeniu mai mult de 130 de ani, fiind o marcă înalt apreciată în întreaga lume, cu un volum zilnic de producere la toate fabricile sale de 50 000 perechi de încălțămintă. În anul 2011, compania Rieker a început din nou să plaseze comenzi la fabrica ZORILE, cu care a conlucrat între anii 2001-2009, fapt care a condiționat, iarăși, o creștere substanțială a volumelor de producție.

Dintre companiile italiene, care plasează comenzi la ZORILE, putem aminti compania „Loncar Due”, care se specializează pe producere de încălțămintă pentru bărbați și compania „Lones Spa”, specializată în producere de încălțămintă ortopedică de damă, care în ultimii ani a mărit de câteva ori cantitatea de încălțămintă produsă în cadrul fabricii din Republica Moldova.

În același timp, din anul 2010, compania și-a creat o rețea proprie de magazine pe piața internă, fapt care a condiționat, în același timp, și creșterea cantității de încălțămintă produse pentru piața noastră.

Creșterea volumelor de producție ale fabricii a și condiționat necesitatea creării mai multor locuri noi de muncă în condițiile de producere, fapt care a dus la organizarea unei ample campanii de angajări care, putem spune cu siguranță, că se bucură de succes. Pe parcursul acestui an la fabrică s-a făcut un număr mare de angajări în secțiile de producere a încălțămintei. O cauză a succesului este și faptul că ZORILE oferă șanse și persoanelor care nu posedă nici o profesie, organizând cursuri de instruire pentru acestea chiar în cadrul secțiilor de producere, ajutându-i să învețe și o meserie. Pe parcursul întregii perioade de pregătire profesională, ucenicii sunt salariați, ceea ce constituie un avantaj pentru ei. Pe lângă aceasta, fabrica oferă posibilități de angajare și persoanelor din regiunile rurale, celor din suburbii, de cele mai multe ori dezavantajate geografic atunci când se află în căutarea unui loc de muncă. Special pentru această categorie de candidați, la 19 octombrie, compania, în colaborare cu Agenția pentru ocuparea forței de muncă, a organizat în incinta fabricii Târgul Locurilor de muncă, unde toți cei interesați au avut posibilitatea să afle direct de la angajator despre locurile vacante existente și despre avantajele de a lucra la fabrica ZORILE.

De la începutul anului 2011, ca rezultat al campaniei active de angajare, au fost deja încadrate în câmpul muncii peste 400 de persoane. Majoritatea candidaților sunt tineri cu vârsta de până la 30 de ani, mulți fiind absolvenți ai școlilor de cultură generală, care încă nu au reușit să obțină o specialitate. În ceea ce ține de aria geografică, marea majoritate a candidaților sunt persoane din regiunile apropiate capitalei. Printre noii angajați sunt și multe persoane ce au lucrat peste hotarele republicii și care, din diverse motive, s-au întors în țară și nu posedă o profesie care să fie cerută pe piață. La fabrica ZORILE, solicitanților li se oferă un loc de muncă permanent, o instruire adaptată la capacitățile și necesitățile fiecărui candidat în parte, un salariu adecvat. După perioada de instruire, în funcție de performanțele personale ale candidaților, se ia decizia dacă acesta urmează să fie angajat permanent sau nu.

Condițiile de muncă la fabrică sunt foarte avantajoase pentru angajați, comparativ cu alte oferte similare existente pe piață. În primul rând, întreprinderea oferă un loc de muncă stabil, pe parcursul întregului an, și nu doar un job sezonier, sau de scurtă durată, angajare oficială, precum și întregul pachet social – asigurare medicală, concediu medical plătit, achitarea tuturor impozitelor. De asemenea, întreprinderea prevede un salariu motivant și stabil pentru muncitorii din producție. Întreprinderea dispune de o bază de odihnă proprie, muncitorii beneficiind de reduceri considerabile la foile de odihnă. În incinta fabricii își desfășoară activitatea o cantină, cu prețuri foarte accesibile pentru muncitorii fabricii. Pe lângă aceasta, angajații au posibilitate să procure producția fabricii la prețuri foarte avantajoase.

Pe moment, în cadrul întreprinderii activează în jur de 1000 de persoane. Salariul acestora este în medie de 3500 lei. Salariul în secțiile de producere variază în funcție de norma de producere și de munca prestată. În cadrul întreprinderii se practică o politică de motivare activă în vederea creșterii profesionale a muncitorilor. În funcție de performanțele pe care le obțin muncitorii, aceștia au șanse reale să fie avansați de la simplu muncitor al secției, la maistru, șef de flux, șef de secție etc.

Ana STRUȚĂ

Diana LUNGU

Au devenit băncile mai sigure decât statul? sau Despre unul dintre paradoxurile economiei moldovenești

Începând cu a doua jumătate a anului 2010 asistăm la un fenomen fără precedent pentru economia moldovenească (cel puțin de când sunt disponibile date): ratele dobânzilor la depozitele bancare sunt inferioare celor aferente valorilor mobiliare de stat (VMS). Aceasta contravine teoriei economice tradiționale, conform căreia statul beneficiază de luxul de a fi cel mai sigur debitor, fapt ce îi permite să se crediteze la cele mai mici costuri. Dar viața bate filmul. La finele lunii august băncile moldovenești au putut să se crediteze de la populație sub forma atragerii de depozite la costuri cu circa 60% mai mici față de Ministerul Finanțelor. Care sunt cauzele și, mai ales, riscurile acestui fenomen?

CARE ESTE PROBLEMA?

În mod tradițional, se consideră că cele mai sigure investiții sunt cele făcute în valorile mobiliare de stat (VMS) din cauza probabilității minime de intrare a statului în faliment. Prin urmare, dobânzile la VMS sunt, în mod normal, cele mai mici de pe piață, astfel încât diferențele dintre acestea și dobânzile la oricare alte plasamente definesc primele de risc. În Republica Moldova, însă, la finele lunii august dobânzile la titlurile de stat au depășit cu circa 5 p. p. dobânzile la depozitele bancare cu scadențe similare. Situația respectivă se observă încă din toamna anului 2010, însă această discrepanță niciodată nu a fost atât de mare. Aparent, acesta este un non-sens economic care sugerează că băncile, în calitate de debitor, sunt mai sigure decât statul (sau că statul este mai riscant decât băncile). Aceasta contribuie la creșterea costurilor cu care statul se împrumută pe intern, care, conform datelor pentru august 2011 au fost cu circa 26% mai mari față de august 2010, în timp ce datoria de stat internă a crescut cu doar 1%. Având în vedere faptul că aceste costuri sunt achitate din banii plătitorilor de taxe, repercusiunile acestui fenomen sunt simțite nemijlocit de către populație.

CARE SUNT CAUZELE?

Există 3 factori esențiali care explică creșterea discrepanței dintre dobânzile la titlurile de stat și depozite:

1. Reevaluarea riscului de țară în contextul crizei datoriilor suverane pe plan extern. Una din repercusiunile pe termen lung a actualei crize a datoriilor suverane este revizui-

rea conceptului că Statul ar fi cel mai sigur debitor. Acesta le-a oferit guvernelor luxul de a-și finanța deficitele în cele mai avantajoase condiții de pe piață. Însă dezechilibrele finanțelor publice din mai multe state europene, evidențiate în ultima perioadă, au spulberat această afirmație. Investitorii re-evaluează peste tot riscul de țară, iar dobânzile la titlurile de stat au crescut în majoritatea țărilor europene, fapt ce nu a putut să nu afecteze și Republica Moldova.

2. Reorientarea băncilor de la creditarea statului la creditarea sectorului real (flight from safety to profits). Aceasta este determinată de recuperarea economică foarte dinamică a economiei moldovenești însoțită de îmbunătățirea așteptărilor macroeconomice din partea băncilor și agenților economici. Astfel, în ultimul timp am asistat la reorientarea resurselor bancare de la creditarea statului spre sectorului real, opțiune care oferă băncilor o profitabilitate net superioară: raportul dintre soldul investițiilor bancare în titlurile de stat și creditele comerciale s-a diminuat cu circa 15% în august 2011 față de aceeași perioadă din anul precedent. Prin urmare, răcirea cererii pentru VMS determină statul să majoreze dobânzile pentru a motiva în continuare băncile să finanțeze deficitul bugetar.

3. Lipsa opțiunilor alternative de investiții. Aceasta se referă, în primul rând, la subdezvoltarea pieței interne de capital și, respectiv, lipsa unei concurențe sănătoase dintre sectorul financiar bancar și cel nebancar. Astfel, populația și, în special, agenții economici dispun de un spectru limitat de opțiuni investiționale financiare, majoritatea,

volens-nolens, alegând depozitele bancare. Prin urmare, în virtutea abundenței de lichidități și pe fondul creșterii veniturilor disponibile ale populației băncile au posibilitatea să mențină dobânzile pentru depozite la nivele atât de mici.

CARE SUNT RISCURILE?

Principalele riscuri asociate cu acest fenomen, pe termen scurt, costau în efectul de eliminare a investițiilor (crowding out effect), iar pe termen lung – în creșterea costurilor de deservire a datoriei de stat interne:

Pe termen scurt, situația în care dobânzile la titlurile de stat sunt superioare dobânzilor la depozitele bancare oferă băncilor posibilitatea inedită de a obține profituri împrumutându-se de la populație în condiții avantajoase și investind imediat în VMS. Luând în considerație nivelul de risc net inferior asociat cu creditarea statului față de creditarea sectorului real, această situație ar putea determina băncile să renunțe la finanțarea unor proiecte investiționale în favoarea titlurilor de stat. Deoarece acești bani sunt utilizați exclusiv pentru acoperirea unor deficite temporare de casă și nu pentru investiții, acest fenomen afectează negativ climatul investițional și contribuie la alocarea suboptimală a resurselor în economie.

Pe termen lung, guvernul trebuie să ia în calcul riscul creșterii costurilor de finanțare a deficitului de stat datorită creșterii dobânzilor la VMS ceea ce contribuie la o cheltuire risipitoare a banilor publici. Acest fapt mai este condiționat de caracterul piramidal al gestionării datoriei de stat interne: emiterea noilor titluri de stat pentru acoperirea celor precedente.

În concluzie, fenomenul paradoxal urmărit în ultimul timp în economia moldovenească este determinat atât de tendințele economice interne și externe, cât și de anumite deficiențe sistemice legate de subdezvoltarea pieței de capital și concurența slabă dintre sectorul financiar bancar și cel nebancar. Pornind de la riscurile pe termen scurt și lung identificate, reducerea datoriei publice interne, dezvoltarea pieței de capital și impulsivitatea concurenței din sectorul financiar trebuie să figureze printre prioritățile agendei de guvernare.

Adrian LUPUȘOR

Acest document este realizat de Centrul Analitic Independent Expert-Grup cu suportul Fundației Est-Europene, din resursele acordate de Guvernul Suediei și Ministerul Afacerilor Externe al Danemarcei/DANIDA prin intermediul Agenției Suedeze pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida). Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al Fundației Est-Europene, Guvernului Suediei, Sida sau Ministerului Afacerilor Externe al Danemarcei/DANIDA.

Ponderea creditelor neperformante a coborât la 8 la sută

Ponderea creditelor nefavorabile a coborât spre sfârșitul lunii septembrie 2011 la 8,13 la sută din totalul de credite față de 8,94 la sută în august și astfel a revenit la nivelul din luna martie 2009, când sistemul bancar era tot mai mult afectat de criză, transmite MOLDPRES cu referire la date ale BNM făcute publice.

Calitatea portofoliului de credite al băncilor continuă să se îmbunătățească, ca urmare, se reduce ponderea împrumuturilor neperformante, apreciază factorii bancari și experții financiari. Datele BNM arată că ponderea creditelor nefavorabile era la sfârșitul anului trecut de 14,80 la sută.

S-a redus considerabil și cota împrumuturilor neperformante în capitalul normativ total al băncilor, de la 54,61% la situația de la 30 septembrie 2010, până la 31,93% la finele lunii septembrie 2011. La această dată capitalul normativ total al celor 15 bănci moldovenești se cifra la 7,38 miliarde lei.

La sfârșitul lui 2008, an care a precedat criza, ponderea creditelor nefavorabile se situa sub nivelul de 5%, însă pe măsura agravării crizei, cota a crescut până la 8,92% în luna mai 2009, iar în iunie a trecut peste nivelul de 10 la sută. La mijlocul anului 2010 creditele nefavorabile au atins maximul de 17,8% din totalul creditelor.

Băncile cheltuiesc mai puțin pentru împrumuturile neperformante, fondurile de reduceri pentru eventuale pierderi ale băncilor comerciale la credite au coborât în luna septembrie la 6,45% din totalul creditelor, față de 9,00% în perioada similară a anului 2010.

Creditul și leasingul financiar net a atins la sfârșitul lunii septembrie nivelul de 27,1 miliarde de lei, în creștere cu 5 miliarde față de perioada similară a anului precedent, mai arată datele BNM, notează MOLDPRES.

Activele băncilor au crescut în nouă luni cu aproape 10 la sută

Activele sistemului bancar din Republica Moldova au atins la sfârșitul lunii septembrie valoarea de 46,3 miliarde de lei, cu patru miliarde peste nivelul înregistrat la 31 decembrie 2010 și cu 13,36 la sută peste cifra anunțată de BNM la finele lui septembrie 2010. Activele băncilor au crescut într-un an cu aproape 6 miliarde de lei, transmite MOLDPRES, cu referire la date ale Băncii Naționale a Moldovei făcute publice recent.

Capitalul de gradul I, care denotă o capacitate mai bună a băncilor de acoperire a eventualelor pierderi și induce un grad mai înalt de protecție a intereselor deponenților, a crescut în nouă luni ale acestui an cu 8,06 la sută, până la 7,27 miliarde lei. Creditele și leasingul financiar net au înregistrat în ianuarie – septembrie o creștere de 16,30%, până la 27,1 miliarde de lei, iar față de 30 septembrie 2010, o majorare cu 22,83%.

Potrivit BNM, totalul depozitelor cu dobândă s-a majorat cu 10,32% comparativ cu sfârșitul anului 2010 și a constituit la 30 septembrie 2011 circa 27,8 miliarde de lei. O creștere și mai mare, de 11,98% a înregistrat în nouă luni valoarea depozitelor cu dobândă ale persoanelor fizice, până la 19,5 miliarde de lei, iar față de perioada similară a anului precedent s-a majorat cu 18,62%.

Numerarul băncilor a crescut în nouă luni cu 24,47% și a atins cifra de 2.48 miliarde de lei. Pe de altă parte, valorile mobiliare nete au scăzut în nouă luni cu 12,53%, până la 5,8 miliarde de lei.

Rentabilitatea activelor a fost la sfârșitul lunii septembrie de 1,96%, față de 0,47% la începutul anului, iar rentabilitatea capitalului de 11,53%, comparativ cu 2,61% la început de an, mai arată date ale BNM, notează MOLDPRES.

HOTĂRÎRE cu privire la înregistrări în Registrul de stat al valorilor mobiliare

Nr. 48/14 din 13.10.2011

Monitorul Oficial nr. 176-181/1570 din 21.10.2011

***

În temeiul Legii nr. 199-XIV din 18.11.1998 "Cu privire la piața valorilor mobiliare" (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 183-185, art. 655), Legii nr. 1134-XIII din 02.04.1997 "Privind societățile pe acțiuni" (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 1-4, art. 1), art. 8 lit. m) și lit. o), art. 20 alin. (1), art. 21 alin. (1), art. 22 alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 "Privind Comisia Națională a Pieței Financiare" (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117-126 BIS), Comisia Națională a Pieței Financiare

HOTĂRĂȘTE:

1. Se înregistrează în Registrul de stat al valorilor mobiliare:

1.1 Valorile mobiliare plasate la înființarea:

– Societății pe acțiuni "CARPETA UN" (IDNO 1011600030109; mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor 10) în sumă de 20000 lei în număr de 2000 acțiuni ordinare nominative cu valoarea nominală 10 lei cu numărul înregistrării de stat MD14CANU1002;

– Societății pe acțiuni "EVALESTIM" (IDNO 1011600031955; mun. Chișinău, str. Acad. Natalia Gheorghiu 11) în sumă de 269000 lei în număr de 26900 acțiuni ordinare nominative cu valoarea nominală 10 lei cu numărul înregistrării de stat MD14EVAL1001.

1.2 Valorile mobiliare conform dării de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni ale Societății pe acțiuni "BRACONI" (IDNO 1002600022452; mun. Chișinău, șos. Hîncești 70/2) în sumă de 10000 lei în număr de 1000 acțiuni ordinare nominative cu valoarea nominală 10 lei cu numărul înregistrării de stat MD14BRAC1001 din contul mijloacelor bănești.

2. Prezenta hotărîre intră în vigoare din data publicării.

VICEPREȘEDINTELE COMISIEI
NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE
Victor CAPTARI

Chișinău, 13 octombrie 2011.

Nr. 48/14.

Grecia scapă de faliment. Tranșa de 8 mld. euro, aprobată

Miniștrii de Finanțe din zona euro au aprobat a șasea tranșă de ajutor financiar pentru Grecia, în valoare de 8 miliarde de euro, parte a unui pachet de ajutor financiar extern convenit anul trecut de statul elen cu UE și FMI, informează Mediafax.

Banii vor fi transferați Greciei în prima jumătate a lunii noiembrie, după aprobarea prealabilă de către board-ul FMI, se arată într-un comunicat al Comisiei Europene.

Fără această tranșă, Grecia se confruntă cu posibilitatea de a intra în încetare de plăți până la sfârșitul acestui an.

Pentru a asigura sustenabilitatea datoriei Greciei, miniștrii europeni

vor finaliza un al doilea program de ajustare economică, cu o combinație adecvată de finanțare și implicare a sectorului privat.

Statele din zona euro contribuie cu 5,8 mld. de euro la tranșa de 8 miliarde de euro.

Merrill Lynch aruncă bomba: SUA sunt amenințate cu o nouă tăiere de rating

Ratingul triplu A al Statelor Unite va fi probabil redus de încă una dintre cele trei mari agenții de evaluare financiară înainte de sfârșitul anului, din cauza deficitului bugetar ridicat, anticipează Bank of America Merrill Lynch, transmite Reuters, citat de Mediafax.

Ratingul va fi redus dacă politicienii din Congres nu vor reuși să ajungă la un acord pentru un program pe termen lung de reducere a deficitului, avertizează banca.

Standard & Poor's (S&P) a coborât în august ratingul SUA de la "AAA" la "AA+", din cauza deficitului bugetar ridicat și trendului ascendent al datoriei publice. Totodată, S&P a acuzat divergențele politice de la Washington, care împiedică reforme importante.

O nouă reducere a ratingului triplu A, din partea Moody's sau Fitch, ar reprezenta o nouă lovitură pentru economia americană.

"Agențiile de rating au sugerat că sunt probabile noi reduceri ale ratingului dacă Congresul nu va veni cu un plan credibil pe termen lung pentru reducerea deficitului. Astfel, anticipăm cel puțin o coborâre a ratingului la sfârșitul lunii noiembrie sau începutul lui decembrie, după ce super-comisia va eșua", a declarat într-un raport economistul șef pentru America de Nord al Merrill Lynch, Ethan Harris.

Comisia formată pentru soluționarea problemei deficitului, din care

fac parte membri ai ambelor partide dominante din SUA, cel Democrat și cel Republican, este cunoscută drept "super comisia" și trebuie să propună, până pe 23 noiembrie, un program de reducere a deficitului cu cel puțin 1.200 miliarde de dolari.

Dacă cei 12 membri ai Comisiei nu vor putea ajunge la un consens, legea aprobată în august de ridicarea a plafonului datoriei de stat va declanșa tăieri automate ale cheltuielilor publice cu 1.200 miliarde de dolari, începând din 2013.

Aceste tăieri, care afectează în principal cheltuielile discreționare ale guvernului federal, vor trage în jos și mai mult economia SUA, avertizează Merrill.

Banca a redus totodată prognozele de creștere economică pentru 2012 și 2013 la 1,8%, respectiv 1,4%.

Moody's, care atribuie perspectivă negativă ratingului "Aaa" al SUA,

a arătat anterior că analizează mai mulți factori, inclusiv rezultatele alegerilor prezidențiale și expirarea reducerilor de taxe din "era Bush", la sfârșitul lui 2012.

Steven Hess, analistul șef al Moody's pentru SUA, a declarat săptămâna trecută, într-un interviu pentru Reuters, că eșecul "super comisiei" ar fi un factor negativ, însă nu unul decisiv pentru reducerea ratingului SUA.

Un factor care ar putea determina Moody's să reacționeze ar fi revenirea SUA în recesiune, scenariu puțin probabil ținând cont de cifrele actuale.

Fitch are încă perspectiva stabilă pe ratingul triplu A al SUA și a arătat, în cel mai recent raport, că revizuirea acesteia la negativă ar putea fi declanșată de o revenire economică sub estimări sau de eșecul comisiei de a ajunge la un acord.

Criza îl sperie pe Papa. Vaticanul vrea o bancă centrală mondială

Vaticanul a cerut o reforma radicală a sistemului financiar mondial, inclusiv crearea unei autorități politice globale care să administreze economia și a unei bănci centrale mondiale, potrivit cotidianului Washington Post, citat de Mediafax.

Scopul este o nouă ordine economică mondială bazată pe etică și binele comun, scrie publicația americană.

Propunerea, înaintată luni de Consiliul Pontifical pentru Justiție și Pace al Vaticanului, urmează unui enciclice, mesaj adresat tuturor catolicilor, a Papei Benedict al XVI-lea din 2009, care a denunțat mentalitatea profitului cu orice costuri ca fiind responsabilă de prabușirea financiară.

Noul document subliniază că "economia are nevoie de etică" și sugerează ca procesul de reformă să înceapă cu Organizația Națiunilor Unite ca punct de referință.

Vaticanul cere înființarea "unei autorități publice globale" și a unei "bănci centrale mondiale" care să conducă sectorul financiar, întrucât acesta a devenit depășit și deseori ineficient în a face față crizelor, potrivit Reuters.

Documentul de 18 pagini cere inclusiv impunerea de taxe asupra tranzacțiilor financiare și va fi, probabil, primit favorabil de participanții la mișcări precum "Occupy Wall Street", care protestează față de înrăutățirii situației economice.

"Criza economică și financiară prin care trece lumea impune tuturor să analizeze în profunzime principiile și valorile morale și culturale aflate la baza coexistenței sociale", se arată în document.

Vaticanul condamnă ceea ce numește "idolatrierea piețelor" și "gândirea neoliberală", care caută doar soluții tehnice la problemele economice.

"Criza a scos în evidență comportamente precum egoismul, lăcomia colectivă și acumularea de bunuri la scară mare. Dacă nu sunt găsite soluții la diferitele forme de nedreptate, efectele negative care vor urma la nivel politic, economic și social vor crea un climat de ostilitate tot mai mare și chiar violență, iar în final vor submina fundamentele instituțiilor democratice, chiar și pe ale celor considerate foarte solide", avertizează documentul.

Vaticanul cere înființarea unei "autorități supranaționale" active la nivel global și cu "jurisdicție universală" pentru a dirija politicile și deciziile economice.

O astfel de autoritate ar trebui să înceapă cu Națiunile Unite ca punct de referință, dar să devină mai târziu independentă, și să aibă puterea de a împiedica țările bogate să exercite "o putere excesivă asupra statelor mici".

FMI nu mai are forța sau abilitatea de a stabiliza sistemul financiar mondial prin reglarea lichidităților și nu mai poate veghea asupra riscurilor asumate de sectorul financiar.

Lumea are nevoie de "un set minim de reguli comune pentru administrarea pieței financiare mondiale" și de "o forma de management monetar la nivel global".

"În fapt, se poate observa o necesitate tot mai mare pentru un organism care să îndeplinească funcțiile unui fel de «banca centrală» care reglează sistemul și fluxul tranzacțiilor monetare similar băncilor naționale", potrivit experților Vaticanului.

În document, care a fost prezentat luni într-o conferință de presă, se recunoaște ca astfel de schimbări vor întâmpina rezistență și se pot face în câțiva ani.

Volkswagen va deveni liderul pieței auto mondiale

Volkswagen va depăși Toyota cu 7 ani mai devreme decât avea planificat în strategia pe termen lung. Grupul german Volkswagen va deveni în acest an cel mai mare producător auto din lume, depășind constructorul nipon Toyota cu șapte ani mai devreme decât avea planificat în strategia pe termen lung, potrivit estimărilor a trei mari firme de consultanță, citate de cotidianul Financial Times.

Dezvoltarea susținută a Volkswagen la nivel mondial, împreună cu problemele înregistrate de Toyota în privința lanțului de furnizori după cutremurul din Japonia, înseamnă că grupul german va prelua poziția de lider atât în privința vânzărilor, cât și a producției.

În ultimii ani, titlul de cel mai mare grup auto a fost disputat între Toyota și General Motors. Evenimentul va marca revenirea surprinzătoare a Volkswagen, după ce în urmă cu numai cinci ani grupul avea unele din cele mai ridicate costuri de producție din industria auto și divergențe majore la nivelul managementului.

În 2008, când directorul general al Volkswagen, Martin Winterkorn, a anunțat planurile de a depăși Toyota, grupul nu a fost luat în serios de prea multă lume, întrucât vânzările erau cu trei milioane de unități mai mici decât cele ale producătorului nipon.

În ultimii ani, Volkswagen a profitat de poziția importantă din China, cea mai mare piață auto din lume, și a înregistrat chiar o majorare a vânzărilor de 8% în acest an pe o piață europeană în stagnare.

Volkswagen a avut vânzări record, de patru milioane de mașini, în prima jumătate a acestui an, iar Winterkorn afirmă că până la sfârșitul anului vânzările totale ar putea atinge opt milioane de mașini.

"Profită de toate investițiile pe care le-au făcut în China și înregistrează progrese solide în SUA, unde au avut mult timp o evoluție mai slabă", a declarat economistul șef pentru industria auto la IHS Automotive, Nigel Griffiths.

Firma de consultanță JD Power estimează că până la sfârșitul anului vânzările Volkswagen vor atinge 7,8 milioane de unități, reprezentând 10,5% din piața globală, General Motors se va plasa pe poziția a doua cu 7,2 milioane de mașini, iar pe trei Renault-Nissan cu vânzări combinate de 6,8 milioane de autovehicule. Toyota va coborî până pe patru, cu 6,7 milioane de mașini.

Atât IHS Automotive, cât și PwC Autofactsestimează că Volkswagen va deveni lider în industria auto, urmat de General Motors.

Analizii consideră, însă, că este puțin probabil ca Volkswagen să-și mențină poziția de lider și în 2012, când producția și vânzările Toyota ar urma să revină la normal.

Premiu de 285.000 euro pentru cea mai bună metodă de ieșire din zona euro

Omul de afaceri britanic Lord Wolfson și institutul de politici și cercetare Policy Exchange au decis să ofere un premiu de 250.000 de lire sterline (aproximativ 285.000 de euro) persoanei care va găsi cea mai bună metodă care îi va permite unei țări să iasă din zona euro, scrie marketwatch.com.

Acesta este al doilea cel mai mare premiu pe care economistii îl pot încasa, după premiul Nobel. Oferta vine în contextul în care liderii europeni sunt așteptați să se întâlnească la finele acestei săptămâni pentru a găsi o soluție care să ducă la rezolvarea crizei datoriilor suverane.

„Eu, alături de majoritatea oamenilor de afaceri din

Europa, sperăm ca zona euro să se stabilizeze. Totuși, în cazul în care acest lucru nu se va întâmpla, Europa nu trebuie să doarmă. Premiul este menit să îi determine pe cei mai străluciți economiști să găsească soluții care să rezolve acest vid de politici", spune Wolfson.

Britanicul consideră că miza crizei datoriilor din zona euro este enormă, viitorul economiei mondiale depinzând de felul în care aceasta va fi rezolvată.

Termenul limită până la care cei interesați de premiu pot trimite soluțiile este 31 ianuarie 2012. Participanții vor fi evaluați de un juriu format din profesori în economie.

Pagină realizată de Olga GORCEAC

Oferte/cereri comerciale la BVM la data de 25.10.2011

Коммерческие предложения на ФБМ на 25.10.2011 г.

Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.	Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.
MD14RUNT1004	SA "1000 MARUNTISURI"	0,00	25,00	1977,00	MD14GRAL1005	SA pentru reparatia si deservirea autoturizilor "INTEGRAL-AUTO"	0,00	60,00	105,00
MD14ARTZ1004	SA "ARTIZANA"	0,00	7,00	612,00	MD14IECT1008	Institutul "AGROINDPROIECT" SA	0,00	250,00	155,00
MD14INCR1009	SA "INCONARM"	0,00	15,00	500,00	MD14INCU1004	SA "INCUBATOR"	0,00	10,20	20877,00
MD14PORT1000	SA "BAZA DE TRANSPORT AUTO NR.29"	0,00	1,00	200,00	MD14JLCI1001	SA "JLC"	0,00	45,00	33,00
MD14PORT1000	SA "BAZA DE TRANSPORT AUTO NR.29"	0,00	1,00	671,00	MD14LEMN1007	SA "LEMNAR"	0,00	14,00	21900,00
MD14PRUU1009	SA "PRUT 80"	0,00	6,57	7500,00	MD14LEMN1007	SA "LEMNAR"	0,00	35,00	2016,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1050,00	2275,00	MD14LUTE1001	SA "MULTEVIT"	0,00	0,21	21052,00
MD14PORT1000	SA "BAZA DE TRANSPORT AUTO NR.29"	0,00	1,00	718,00	MD14MACN1002	SA "MACON"	0,00	15,00	112,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1200,00	2700,00	MD14MACN1002	SA "MACON"	0,00	30,00	2406,00
MD14FIER1007	SA "FRATIE - 94"	0,00	10,00	225,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	135,00	9896,00
MD14ANED1001	SA "DRUM-DRENAJ"	0,00	2,00	1152,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	138,00	683,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1200,00	200,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	150,00	14035,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1250,00	13,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	200,00	794,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1300,00	1341,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	255,00	10000,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1400,00	23,00	MD14MCAR1008	SA "MOLDCARTON"	0,00	10,00	190,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1487,00	8,00	MD14MEZO1000	SA "MEZON"	0,00	10,50	2000,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1600,00	100,00	MD14MOLC1008	SA "MOLDOGROCONSTRUCTIA"	33,00	250,00	0,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1800,00	100,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	37,00	100,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1900,00	572,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	39,99	40,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1950,00	30,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	40,00	50,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	2000,00	9,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	48,50	150,00
MD14AGRN1003	SA "AGROMASINA"	0,00	9,85	5,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	49,00	104,00
MD14AGRN1003	SA "AGROMASINA"	0,00	10,00	144,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	50,00	305,00
MD14ALLA1007	SA "AVICOLA "GALLINULA"	0,00	2,00	100,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	60,00	318,00
MD14AMAS1009	SA "ALIMENTARMAS"	0,00	2,99	100,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	70,00	32,00
MD14AMAS1009	SA "ALIMENTARMAS"	0,00	3,00	2197,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	80,00	32,00
MD14APRO1001	SA "APROMAS"	0,00	5,75	4112,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	120,00	100,00
MD14APRO1001	SA "APROMAS"	0,00	10,61	133526,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	199,99	130,00
MD14AQUA1001	SA "AQUA PRUT"	0,00	50,00	129,00	MD14MONO1002	SA "MONOLIT"	0,00	18,00	8746,00
MD14ARAL1001	SA "UZINA TURNATORIE ARALIT"	0,00	12,00	6290,00	MD14MTUR1005	SA "MOLDOVA - TUR"	0,00	15,00	248,00
MD14ARTU1009	SA "RAUT"	0,00	5,00	8775,00	MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	2,00	1517,00
MD14ARTU1009	SA "RAUT"	0,00	5,50	5000,00	MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	3,00	3434,00
MD14AVID1007	SA "AVICOLA - CODRU"	0,00	27,00	50,00	MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	3,40	9,00
MD14AVIF1005	SA "AVICOLA ROSSO SL"	0,00	10,00	55,00	MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	3,50	379,00
MD14AVIP1003	SA "AVIS PRIM"	0,00	6,00	3804,00	MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	4,00	1867,00
MD14BALT1008	SA IM "BALTEANCA"	0,00	6,00	3300,00	MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	5,50	357,00
MD14BARD1000	Intreprinderea Mixta Fabrica de Vinuri "VINARIA BARDAR" SA	0,00	18,50	2,00	MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	6,50	3310,00
MD14BATI1003	SA "BASTINA"	0,00	20,00	25,00	MD14NICO1002	SA "NICODIM"	0,00	0,17	34697,00
MD14BAZA1003	SA "BAZA TRANSPORTULUI AUTO NR. 14 DIN FLORESTI"	0,00	10,00	4850,00	MD14NLAC1003	SA "COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "INLAC"	0,00	4,99	1150,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	36,00	266,00	MD14NLAC1003	SA "COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "INLAC"	0,00	5,00	117875,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	42,00	1200,00	MD14NLAC1003	SA "COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "INLAC"	0,00	6,00	5427,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	43,70	2536,00	MD14NOCA1000	SA "BETACON"	0,00	10,00	20,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	45,00	200,00	MD14NTEH1006	SA UZINA EXPERIMENTALA DE UTILAJ TEHNOLOGIC "INTEH"	0,00	15,00	30,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	64,50	49,00	MD14NUSA1004	SA "GAINUSA"	0,00	0,70	144497,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	85,50	1610,00	MD14OBIS1008	SA "MOBISTIL"	0,00	0,10	20,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	200,00	128,00	MD14OSAM1003	SA "CONSAM"	0,00	1,00	41700,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	210,00	160,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	25,00	160,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	1000,00	11,00	0,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	30,00	200,00
MD14BETA1007	SA "BETON ARMAT"	0,00	25,00	90,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	93,00	102,00
MD14BFCM1001	SA "BANCA DE FINANTE SI COMERT"	0,00	200,00	4688,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	100,00	2346,00
MD14BIOC1006	SA "UZINA BIOCHIMICA DIN BALTI"	0,00	15,00	2342,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	310,00	15,00	0,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	525,00	7555,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	4500,00	10,00	0,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	1000,00	50,00	MD14PIEE1000	SA Intreprinderea Mixta "PIELE"	0,00	14,00	30,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	1150,00	145,00	MD14PIEL1001	SA "PIELART"	0,00	10,00	4,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	1200,00	292,00	MD14PIEL1001	SA "PIELART"	0,00	40,00	471,00
MD14CAHA1004	SA "CARAHASANI-VIN"	0,00	150,00	5000,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CEREALIERE"	0,00	0,50	26277,00
MD14CARP1005	SA "FLOARE - CARPET"	0,00	23,00	1776,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CEREALIERE"	0,00	1,50	1017190,00
MD14CEPU1006	SA "CEREALE-PRUT"	0,00	20,00	9000,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CEREALIERE"	0,00	5,25	106300,00
MD14CERF1003	Combinatul de Produse Cerealiere "CEREALE FLOR"	0,00	9,99	255,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CEREALIERE"	0,00	8,05	115000,00
MD14CERF1003	Combinatul de Produse Cerealiere "CEREALE FLOR"	73,00	3,00	0,00	MD14RAPI1009	SA "AUTORAPID"	0,00	5,00	434,00
MD14CEVU1008	SA "CEREALE - VULCANESTI"	0,00	12,00	9930,00	MD14REME1002	SA "REMEDIUM FARM 306"	0,00	2,00	833,00
MD14CICU1007	SA "PISCICULTORUL"	0,00	1166,00	5,00	MD14REV11007	SA "TRANSSERVICE"	0,00	10,00	100,00
MD14CIMA1009	SA "ICAM"	0,00	37,00	323,00	MD14RFCO1001	SA "MARFCONSUM - SUD"	0,00	10,00	200,00
MD14COLM1008	SA "COLOANA MECANIZATA MOBILA"	0,00	8,00	13717,00	MD14RICA1004	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN GLODENI"	0,00	1,30	615,00
MD14COPA1008	SA "INTREPRINDEREA DE COLECTARE A VITELOR SI A PASARILOR"	0,00	10,00	1390,00	MD14RICA1004	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN GLODENI"	0,00	10,00	107729,00
MD14CORM1002	SA DE PRODUCERE A NUTRETURILOR "COMBICORM"	0,00	7,00	990,00	MD14RITE1001	SA "LACTATE-TIRSITEI"	3,00	1,30	0,00
MD14COVI1002	SA "COMBINATUL DE VINURI DIN TARACLIA"	0,00	18,00	18910,00	MD14ROCO1000	SA "NOROC"	0,00	9,30	7686,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	48,45	58176,00	MD14SCON1000	SA "TRANSCON - M"	0,00	15,00	10000,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	50,00	23511,00	MD14SERV1005	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN COSNITA"	0,00	6,20	50,00
MD14CRIF1009	IM "CRISTAL FLOR" SA	0,00	3,00	3030,00	MD14SLIR1003	SA "SLI"	0,00	30,00	1100,00
MD14CRIF1009	IM "CRISTAL FLOR" SA	0,00	21,00	656,00	MD14SPEU1008	SA "SPERANTA - UNIC"	1000,00	4,00	0,00
MD14CRIS1004	SA "CUPCINI - CRISTAL"	0,00	10,15	43349,00	MD14SPEU1008	SA "SPERANTA - UNIC"	1000,00	5,00	0,00
MD14DEUN1007	SA "FABRICA DE UNT DIN TARACLIA"	0,00	19,70	13332,00	MD14SPIL1005	SA "SPICUL"	0,00	6,00	4171,00
MD14DIAN1007	Fabrica de Confecții "DIANA" SA	0,00	0,70	40077,00	MD14STEJ1009	SA "STEJAUR"	0,00	100,00	294,00
MD14ENER1001	BC "ENERGBANK" SA	0,00	140,00	6307,00	MD14SUCS1007	SA "SUCCES"	0,00	6,10	87,00
MD14ENER1001	BC "ENERGBANK" SA	0,00	180,00	1516,00	MD14SUCS1007	SA "SUCCES"	0,00	10,00	183690,00
MD14EURB1005	BC "EUROCREDITBANK"	0,00	10,00	132908,00	MD14SUDT1005	SA "SUD TRANS"	0,00	2,60	22973,00
MD14FABR1008	SA "FABRICA DE BRINZETURI DIN LEOVA"	0,00	1,50	11657,00	MD14TAXI1007	SA "TAXI SERVICE"	0,00	20,00	330,00
MD14FDPO1002	SA "FABRICA DE PAINE ORHEI"	0,00	100,00	31,00	MD14TCTC1007	SA "TUTUN-CTC"	0,00	50,00	724,00
MD14FLAU1001	SA "FLOAREA SOARELUI"	0,00	240,00	95,00	MD14TCTC1007	SA "TUTUN-CTC"	0,00	100,00	1028,00
MD14FLAU1001	SA "FLOAREA SOARELUI"	0,00	250,00	850,00	MD14TEBS1007	SA "TEBAS"	0,00	10,00	68,00
MD14FLAU1001	SA "FLOAREA SOARELUI"	0,00	270,00	283,00	MD14TERM1005	SA "TERMOTRANSAUTO"	0,00	26,40	26634,00
MD14FODA1009	SA "F.O.N.D.-ADMINISTRATOR FIDUCIAR"	0,00	1,65	6474,00	MD14TIRE1001	SA "TIPOGRAFIA-RECLAMA"	0,00	7,50	750,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	26,00	379,00	MD14UZIN1007	SA "UZINA ABA1"	0,00	100,00	18750,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	27,00	168,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	51,98	1500,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	30,00	2180,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	53,00	2042,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	32,00	297,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	100,00	333,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	36,00	158,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	168,90	3634,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	38,00	41,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	300,00	1424,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	39,00	750,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	368,00	3409,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	40,00	2295,00	MD14VINA1005	SA "VINAR"	0,00	5,00	4122,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	42,00	1177,00	MD14VINA1005	SA "VINAR"	0,00	49,99	86,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	43,00	92,00	MD14VINA1005	SA "VINAR"	0,00	50,00	1042,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	44,00	764,00	MD14VINT1004	SA "FABRICA DE VIN DIN TELENESTI"	0,00	6,00	2343,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	45,00	2782,00	MD14VINU1001	SA "VINURI DE COMRAT"	0,00	8,50	50,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	50,00	11198,00	MD14VITE1005	SA "ORHEI - VIT"	0,00	16,50	37382,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	55						

Tranzacții cu valori mobiliare ale emitenților din Republica Moldova, pe piața bursieră (Perioada 10-13 octombrie 2011)

Data tranzacției	codul ISIN	Denumirea emitentului	Cantitatea	Pretul, lei	Volumul total (lei)	Tipul tranzacției	Emisia	Ponderea VM tranzacționate în total emisie (%)	Valoarea nominală, lei
10.10.11 14:14	MD14LUSM1002	SA "LUSMECON"	2487,00	28,79	71600,73	Oferta publica pe piata secundar	261164	0,95	50,00
10.10.11 14:31	MD14CINT1008	SA "CIMTRANS SERVICE"	895,00	2	1790,00	Cumparare vinzare	49447	1,81	10,00
10.10.11 14:31	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	500,00	52,99	26495,00	Cumparare vinzare	25000091	0,00	10,00
10.10.11 14:49	MD14OTEL1009	SA "OTELCON"	241,00	30	7230,00	Pachet Unic (Licitare cu strigare)	160452	0,15	10,00
10.10.11 14:50	MD14OTEL1009	SA "OTELCON"	343,00	30	10290,00	Pachet Unic (Licitare cu strigare)	160452	0,21	10,00
11.10.11 11:39	MD14PRUU1009	SA "PRUT 80"	75000,00	6,57	492750,00	Pachet Unic (Licitare cu strigare)	1006184	7,45	10,00
11.10.11 12:21	MD14CINT1008	SA "CIMTRANS SERVICE"	12354,00	2	24708,00	Vinzare Cumparare (Negociere c	49447	24,98	10,00
11.10.11 14:31	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	54,00	400	21600,00	Cumparare vinzare	1671356	0,00	100,00
12.10.11 11:44	MD14CINT1008	SA "CIMTRANS SERVICE"	12330,00	2	24660,00	Vinzare Cumparare (Negociere c	49447	24,94	10,00
12.10.11 14:31	MD14CBTA1009	SA "BAZA DE TRANSPORT AUTO Nr. 18"	8743,00	15,5	135516,50	Cumparare vinzare	256594	3,41	11,00
13.10.11 14:31	MD14TEXT1000	SA "BAZA COMERCIALA ANGRO "TEXTILE"	22000,00	9,2	202400,00	Cumparare vinzare	434763	5,06	10,00
TOTAL				579,05	1019040,23				

Statistica tranzacțiilor extrabursiere pentru perioada 10.10.2011-13.10.2011 Tipul tranzacției: Vinzare-cumpărare

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)
1. BUCURIA, MUN. CHIȘINĂU	MD14BUCU1002	10	9	2777	27770
2. PIELART, CHIȘINĂU	MD14PIEL1001	40	8	789	12001
3. BAIMONT, MUN. CHIȘINĂU	MD14BAIM1000	2	1	1700	3400
4. TUTUN-CTC S.A., CHIȘINĂU	MD14TCTC1007	20	3	1095	21900
Total			21	6361	65071

Tipul tranzacției: Moștenire

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)
1. LUSMECON S.A., CHIȘINĂU	MD14LUSM1002	50	1	213	6132
2. F.E.C. S.A., CHIȘINĂU	MD14FEEC1008	10	1	242	2420
3. F.I.N.N. EXITON-BON	MD14NEXT1006	-	1	368	368
4. RÎNDUNICA S.A., BĂLȚI	MD14NICA1008	5	1	2	10
5. SIGMA-NORD S.A., BĂLȚI	MD14SIRD1003	15	1	4	60
6. B.C. MOLDOVA AGROINDBANK	MD14AGIB1008	200	1	1	1084
7. DRUMURI-EDINEȚ, OR. EDINEȚ	MD14EDUM1008	10	1	376	3760
8. ESTATE GROUP, MUN. CHIȘINĂU	MD14ESRO1004	4	1	80	160
9. MEGA PRIM, MUN. CHIȘINĂU	MD14EGAP1006	4	1	144	576
Total			9	1430	14570

Tipul tranzacției: Donație

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)
1. B.C. MOLDOVA AGROINDBANK	MD14MICB1008	100	1	6	2337
2. MITRA-GRUP, MUN. CHIȘINĂU	MD14MITR1001	2	1	8000	16000
Total			2	8006	18337

Tipul tranzacției: aport la C.S.

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)
1. VINĂRIA-BARDAR Î.M., J. CHIȘINĂU	MD14BARD1000	35	1	8605	1003945
Total			1	8605	1003945

PLANUL DE NEGOCIERI

sesiunea bursieră din 26 Octombrie 2011

Nr. d/o	Nr. cererii de vânzare	Emitentul valorilor mobiliare	IDNO emitentului	Numărul înregistrării de stat al valorilor mobiliare, ISIN	Numărul valorilor mobiliare în pachet, unități	Prețul pentru o unitate, lei	Valoarea totală a pachetului, lei	% din volumul emisiei	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Data depunerii cererii	Data începerii licitației	Termenul de valabilitate al cererii
1	7696	SA "1000 MARUNTISURI"	1003600112691	MD14RUNT1004	1977	25,00	49425,00	5,118	10,00	20.10.2011	25.10.2011	26.10.2011
2	7697	SA "ARTIZANA"	1002600013012	MD14ARTZ1004	612	7,00	4284,00	0,995	30,00	21.10.2011	26.10.2011	27.10.2011
3	7698	SA "INCONARM"	1002600004731	MD14INCR1009	500	15,00	7500,00	0,249	40,00	21.10.2011	26.10.2011	27.10.2011
4	7699	SA "BAZA DE TRANSPORT AUTO NR.29"	1004606005066	MD14PORT1000	200	1,00	200,00	0,127	7,00	24.10.2011	27.10.2011	28.10.2011
5	7700	SA "BAZA DE TRANSPORT AUTO NR.29"	1004606005066	MD14PORT1000	671	1,00	671,00	0,425	7,00	24.10.2011	27.10.2011	28.10.2011
6	7701	SA "PRUT 80"	1003602021331	MD14PRUU1009	7500	6,57	49275,00	0,745	10,00	24.10.2011	27.10.2011	28.10.2011
7	7702	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	1002600003778	MD14AGIB1008	2275	1050,00	2388750,00	0,219	200,00	24.10.2011	27.10.2011	09.11.2011
8	7703	SA "BAZA DE TRANSPORT AUTO NR.29"	1004606005066	MD14PORT1000	718	1,00	718,00	0,455	7,00	25.10.2011	28.10.2011	01.11.2011
9	7704	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	1002600003778	MD14AGIB1008	2700	1200,00	3240000,00	0,260	200,00	25.10.2011	28.10.2011	02.11.2011
10	7705	SA "FRATIE - 94"	1003600029632	MD14FIER1007	225	10,00	2250,00	1,575	10,00	25.10.2011	28.10.2011	31.10.2011
11	7706	SA "DRUM-DRENAJ"	1003611005629	MD14ANED1001	1152	2,00	2304,00	1,029	3,00	25.10.2011	28.10.2011	31.10.2011

BCR

BCR Chișinău SA

BCR

Bilanțul contabil pentru luna septembrie 2011 (001-lei)

Co-mp	Sub-co-mp	Arti-co-lul	Sub-art.	Denumirea indicatorilor	Situatia la data de 30.06.2011	Situatia la data de 31.12.2010
1				ACTIVE	X	X
	1	1	0	Mijloace bănești în numerar	24 198 855	31 502 903
		2	0	Mijloace bănești datorate de bănci	102 020 204	190 763 091
			1	Minus Reduceri pentru pierderi la mijloace bănești datorate de bănci	7 192 218	5 982 281
			9	Mijloace bănești datorate de bănci net	101 300 986	190 164 810
		3	0	Mijloace bănești datorate de Banca Națională a Moldovei	87 258 730	81 009 655
		4	0	Mijloace plasate și credite overnight	64 651 760	89 125 880
			1	Minus Reduceri pentru pierderi la mijloacele plasate și creditele overnight	0	399 789
			9	Mijloace plasate și credite overnight net.	64 651 760	88 726 091
		5		Valori mobiliare	X	X
			1	Valori mobiliare cumpărate pentru vânzare	0	0
			2	Valori mobiliare investiționale	195 582 363	190 545 194
			3	Minus Reduceri pentru pierderi la valori mobiliare investiționale	20 373	20 373
			9	Valori mobiliare net	195 561 990	190 524 821
		6		Credite și cerințe privind leasingul financiar	X	X
			1	Credite	656 858 626	617 106 543
			2	Cerințe privind leasingul financiar	0	0
			3	Minus Reduceri pentru pierderi la credite	56 467 680	83 860 153
			9	Credite și Cerințe privind leasingul financiar, net	600 390 946	533 246 390
		7	0	Mijloace fixe, net	29 252 942	33 846 051
		8	0	Dobânda sporită ce urmează să fie primită	16 649 424	17 103 173
			9	Altă avere imobilă	47 272 817	56 004 807
			1	Minus reduceri pentru pierderi la alta avere imobila	0	0
			9	Alta avere imobila, net	47 272 817	56 004 807
		10	0	Alte active	29 872 994	6 976 880
			1	Minus Reduceri pentru pierderi la alte active	567 007	166 560
			9	Alte active net	29 305 987	6 810 320
1	1	99	9	Total active	1 195 844 437	1 228 939 021
2				OBLIGAȚIUNI ȘI CAPITAL ACȚIONAR	X	X
2	1			OBLIGAȚIUNI	X	X
		1		Depozite fără dobândă	X	X
			1	Mijloace bănești datorate băncilor	0	0
			2	Depozite ale persoanelor fizice	8 989 688	8 152 162
			3	Depozite ale persoanelor juridice	135 321 215	106 431 785
			9	Total depozite fără dobândă	144 310 903	114 583 947
2	1	2		Depozite cu dobândă	X	X
			1	Mijloace bănești datorate băncilor	336 856 758	421 414 507
			2	Depozite ale persoanelor fizice	144 784 888	137 645 556
			3	Depozite ale persoanelor juridice	177 666 582	211 138 787
			9	Total depozite cu dobândă	659 308 228	770 198 850
2	1	99	9	Total depozite	803 619 131	884 782 797
2	2	1	0	Valori mobiliare vândute cu răscumpărarea ulterioară	0	0
			2	Împrumuturi overnight	0	0
			3	Alte împrumuturi	145 380 534	99 056 661
			4	Dobânda sporită ce urmează să fie plătită	4 930 820	3 750 815
			5	Alte obligațiuni	13 234 073	14 241 883
			6	Datorii subordonate	64 900 400	64 418 000
			7	Provizioane pentru pierderi la angajamente condiționale	1 163 393	495 598
2	2	99	9	Total obligațiuni	1 033 228 351	1 066 745 754
2	3			CAPITAL ACȚIONAR	X	X
		1		Acțiuni	X	X
			1	Acțiuni ordinare plasate	562 750 000	562 750 000
			2	Acțiuni preferențiale plasate	0	0
			3	Minus: Acțiuni de tezaur	0	0

		9		Total acțiuni în circulație	562 750 000	562 750 000
		2	0	Surplus de capital	0	0
		3	0	Capital de rezervă	12 766 734	12 766 734
		4	0	Rezerve privind reevaluarea activelor	0	0
		5	0	Alte rezerve	0	0
		6	0	Profit nedistribuit	-412 900 648	-413 323 467
2	3	99	9	Total capital acționar	162 616 086	162 193 267
2	9	99	9	Total obligațiuni și capital acționar	1 195 844 437	1 228 939 021

Raportul privind profitul și pierderile pentru luna septembrie 2011 (001-lei)

Nr. co-mp.	Nr. sub-co-mp.	Nr. d/o	Denumirea indicatorilor	Situatia la data de 30.06.2011	Situatia la data de 31.12.2010
1			Venituri aferente dobânzilor	X	X
	1	0	Venituri aferente dobânzilor la mijloace bănești datorate de bănci	1 945 111	1 639 672
	2	0	Venituri aferente dobânzilor la plasări și credite overnight	1 203 870	1 163 487
			Venituri aferente dobânzilor (dividende) la valori mobiliare cumpărate pentru vânzare	0	0
	3	0	Venituri aferente dobânzilor (dividende) la valori mobiliare investiționale	11 213 286	21 155 630
	4	0	Venituri aferente dobânzilor și comisioane la credite	51 221 928	79 825 972
	5	0	Alte venituri aferente dobânzilor	0	0
	9	9	Total venituri aferente dobânzilor	65 584 195	103 784 761
2			Cheltuieli aferente dobânzilor	X	X
	1	1	Cheltuieli aferente dobânzilor la mijloace bănești datorate băncilor	9 609 809	22 838 190
	2		Cheltuieli aferente dobânzilor la depozite ale persoanelor fizice	7 004 139	8 096 069
	3		Cheltuieli aferente dobânzilor la depozite ale persoanelor juridice	13 626 942	19 500 718
	1	9	Total cheltuieli aferente dobânzilor la depozite	30 240 890	50 434 977
	2	1	Cheltuieli aferente dobânzilor la împrumuturi overnight	945	11
			Cheltuieli aferente dobânzilor la alte împrumuturi	8 412 817	10 021 983
	2	9	Total cheltuieli aferente dobânzilor la împrumuturi	8 413 762	10 021 994
2	9	9	Total cheltuieli aferente dobânzilor	38 654 652	60 456 971
3	0	0	Venitul net aferent dobânzilor	26 929 543	43 327 790
	1	0	Minus: Defalcări pentru reduceri pentru pierderi la active aferente dobânzilor	-19 253 291	178 692 557
	2	0	Venitul net aferent dobânzilor după defalcări pentru reduceri pentru pierderi la active aferente dobânzilor	46 182 834	-135 364 767
4			Venituri (pierderi) neaferente dobânzilor	X	X
	1	0	Venituri (pierderi) la valori mobiliare cumpărate pentru vânzare	0	0
	2	0	Venitul (pierderi) la valori mobiliare investiționale	0	0
	3	0	Venituri (pierderi) la operațiuni cu valută străină	11 762 603	11 936 351
	4	0	Venituri aferente comisioanelor	9 014 416	9 475 177
	5	0	Alte venituri neaferente dobânzilor	1 685 932	2 792 225
	9	9	Total venituri (pierderi) neaferente dobânzilor	22 462 951	24 203 753
5			Cheltuieli neaferente dobânzilor	X	X
	1	0	Cheltuieli privind remunerarea muncii	16 694 080	23 514 633
	2	0	Prime	0	0
	3	0	Defalcări privind fondul de pensii, asigurarea socială și alte plăți	6 700 135	7 299 215
	4	0	Cheltuieli privind mijloacele fixe	15 276 356	17 112 552
	5	0	Impozite și taxe	833 927	949 058
	6	0	Plata serviciilor de consulting și auditing	309 236	1 299 306
	7	0	Alte cheltuieli neaferente dobânzilor	26 878 026	24 819 425
	8	0	Defalcări pentru reduceri pentru pierderi la active neaferente dobânzilor	881 220	5 968 578
	9	0	Defalcări pentru provizioane pentru pierderi la angajamente condiționale	649 986	-1 210 031
	9	9	Total cheltuieli neaferente dobânzilor	68 222 966	79 752 736
6	0	0	Venitul (pierderi) net până la impozitare și până la articole extraordinare	422 819	-190 913 750
	1	0	Impozitul pe venit	0	58 044
7	0	0	Venitul (pierderi) net până la articole extraordinare	422 819	-190 971 794
	1	0	Venituri (pierderi) extraordinare	0	0
	2	0	Impozitul pe venit	0	0
	3	0	Venituri (pierderi) extraordinare minus impozitul pe venit	0	0
8	0	0	Venitul (pierderi) net	422 819	-190 971 794

Raport privind analiza diferenței scadențelor pentru trimestrul III anul 2011 (001 lei)

Nr d/o	Grupele de scadenta	Active sensibile la rata dobânzii	Obligațiuni sensibile la rata dobânzii	Diferența netă (1-2)	Diferența cumulativă	Conturi condiționale de debit sensibile la rata dobânzii	Conturi condiționale de credit sensibile la rata dobânzii	Diferența netă (5-6)	Diferența cumulativă
1	Până la 1 lună	749 512 993	497 813 230	251 699 763	251 699 763	0	0	0	0
2	De la 1 lună până la 2 luni	55 223 950	138 843 570	-83 619 620	168 080 143	0	0	0	0
3	De la 2 luni până la 3 luni	77 574 900	202 009 014	-124 434 114	43 646 029	0	0	0	0
4	De la 3 luni până la 6 luni	106 867 250	495 331	106 371 919	150 017 948	0	0	0	0
5	De la 6 luni până la 9 luni	11 057 900	30 428 017	-19 370 117	130 647 831	0	0	0	0
6	De la 9 luni până la 1 an	500 000	0	500 000	131 147 831	0	0	0	0
7	De la 1 an până la 5 ani	0	0	0	131 147 831	0	0	0	0
8	Peste 5 ani	0	0	0	131 147 831	0	0	0	0
99	TOTAL	1 000 736 993	869 589 162	131 147 831	X	0	0	0	X

Informație privind dezvoltarea activității de acceptare a depozitelor a BCR Chișinău SA pentru 01.07.2011 – 30.09.2011

n/n	Tipul de depozit	Numărul depozitelor acceptate				Suma depozitelor acceptate mii lei				Rata medie a dobânzii%			
		În lei	În val. străină	Creșterea (descreșterea) în comparație cu trimestrul precedent%	În lei	În val. străină	Creșterea (descreșterea) în comparație cu trimestrul precedent%	În lei	În val. străină	Creșterea (descreșterea) în comparație cu trimestrul precedent%	În lei	În val. străină	
	Depozite la vedere cu dobândă:												
1	Depozitele persoanelor fizice	31 793	1 790	10,13	13,01	46 479	15 404	-10,45	10,34	2,81	1,00	9,77	0,00
2	Depozitele persoanelor juridice	3 282	147	-0,94	38,68	396 361	128 254	28,62	27,51	8,77	0,37	65,16	48,00
	Depozite la termen cu dobândă:												
3	Depozitele persoanelor fizice	1 252	935	7,84	5,06	13 475	33 630	-72,51	16,88	9,57	2,91	-17,29	-7,91
4	Depozitele persoanelor juridice	269	10	-3,58	66,67	470 568	22 514	61,55	802,73	0,19	1,18	-38,71	-47,79
	Depozite la vedere fără dobândă:												
5	Depozitele persoanelor fizice	3 165	1 270	5,99	10,92	49 517	40 129	-56,05	-9,58	0,00	0,00	0,00	0,00
6	Depozitele persoanelor juridice	31 786	1 183	-0,79	6,77	1 207 147	444 802	24,54	50,89	0,01	0,00	0,00	0,00

Informație privind dezvăluirea activității creditare a BCR Chișinău SA pentru 01.07.2011 – 30.09.2011

Tipul de credit	Nr. creditelor acordate				Suma creditelor acordate, mii lei				Rata medie a dobânzii, %			
	în lei	în val. străină	Creșterea (descreșterea) în comparație cu trimestrul precedent, %		în lei	în val. străină	Creșterea (descreșterea) în comparație cu trimestrul precedent, %		La creditele acordate în lei	La credit ele acordate în valută străină	Creșterea (descreșterea) în comparație cu trimestrul precedent, %	
			în lei	în val. străină			în lei	în val. străină			în lei	în val. străină
Credite acordate agriculturii	0	4	0,00	100,00	920	83 737	-34,29	100,00	16,00	7,81	-2,20	100,00
Credite acordate industriei/ comerțului	4	8	0,00	-55,56	5 618	45 609	-74,20	-40,23	13,85	7,68	3,75	-7,36
Credite acordate industriei energetice și a combustibilului	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Credite acordate pentru construcția drumurilor și transportare	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Credite acordate pentru imobil	11	38	-45,00	-2,56	3 768	19 737	-48,72	38,86	13,11	9,14	0,23	-0,98
Credite acordate de consum	108	0	-54,24	0,00	5 632	0	-46,23	0,00	18,24	0,00	-1,51	0,00
Credite acordate Guvernului	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Credite acordate băncilor	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Alte credite	8	4	-55,56	33,33	204	38 087	-80,92	309,19	19,64	8,28	2,88	0,24

Informație privind activitatea financiară a BCR Chișinău pentru trimestrul III anul 2011

Denumirea indicatorilor	Normativ	De facto		
		Sfarsitul anului precedent celui gestionar	Trimestrul precedent celui gestionar	Trimestrul gestionar III 2011
Capital normativ total (CNT) (mii lei)	X	223 278,83	226 223,07	224 665,12
Capital de gradul I	100 000,00	158 860,83	159 223,07	159 764,72
Capital de gradul II	X	64 418,00	67 000,00	64 900,40
Suficienta capitalului ponderat la risc%	>12%	32,68	42,15	35,70
Coeficientul lichiditatii pe termen lung (PI)	<1	0,71	0,77	0,63
Active pe termen lung		248 111,83	235 074,64	301 174,99
Resurse financiare		350 189,75	305 560,92	474 824,39
Coeficientul lichiditatii curente (P II)	>20%	37,21	33,38	30,70
Active lichide		457 292,97	345 444,01	367 106,59
Active totale		1 228 939,02	1 034 784,31	1 195 844,44
Active generatoare de dobândă/total active (%)	X	79,30	77,42	81,68
Valoarea totală a expunerilor "mari" (mii lei)	X	283 697,23	235 297,76	416 314,74
Suma totală a expunerilor băncii fata de persoanele afiliate și/sau grupurile de persoane care acționează în comun cu persoanele afiliate băncii (mii lei)	X	193,60	1 902,06	3 735,79
Total credite expirate și în stare de neacumulare (mii lei)	X	152 299,85	100 393,59	71 308,92
Total credite nefavorabile (substandarde, dubioase și compromise) (mii lei)	X	139 384,18	93 615,56	58 999,98
Total credite/total active (%)	X	50,21	52,36	54,93
Total credite nefavorabile/total active (%)	X	11,34	9,05	4,93
Total credite nefavorabile/total credite (%)	X	22,59	17,28	8,98
Reduceri pentru pierderi la credite/total credite (%)	X	13,59	11,38	8,60
Total depozite ale persoanelor fizice și juridice/total active (%)	X	37,70	44,02	39,03
Rentabilitatea activelor%	X	-15,54	0,02	0,05
Rentabilitatea capitalului actionar%	X	-117,74	0,12	0,35
Marja neta a dobanzii	X	4,45	3,86	3,68
Indicele eficientei	X	84,68	64,62	72,40

În atenția acționarului BC „Moldova-Agroindbank” S.A.

COMUNICAT INFORMATIV

La 21 octombrie 2011, în incinta MOLD-COOP, bd. Ștefan cel Mare și Sfint, 67, mun. Chișinău a avut loc Adunarea generală extraordinară a acționarilor BC „Moldova-Agroindbank” S.A.

ADUNAREA A ALES URMĂTOAREA COMPONENTĂ A CONSILIULUI BĂNCII:
Miculeț Victor, Președinte al Consiliului băncii;
Carauș Vasile, Vicepreședinte al Consiliului băncii;
Patrahău Ionuț, membru al Consiliului băncii;
Furtună Grigore, membru al Consiliului băncii;
Bunici Sergiu, membru al Consiliului băncii;
Munteanu Alexandru, membru al Consiliului băncii;
Henry Potter, membru al Consiliului băncii.

În calitate de Președinte al Comitetului de Conducere al băncii pentru un termen de doi ani a fost aleasă dna **Natalia Vrabie**.

De asemenea, Adunarea a aprobat unele modificări în Planul de afaceri pentru anul 2011, inclusiv indicii financiari de dezvoltare a băncii.

Ținând cont de prevederile art. 29 alin. (1) lit. a) al Legii privind societățile pe acțiuni nr. 1134-XIII din 02.04.1997, BC „Moldova-Agroindbank” S.A. reamintește acționarilor despre necesitatea actualizării datelor personale/de identificare la Registratorul independent al băncii „Registru-Corect” S.A.

Coordonatele Registratorului independent al băncii: RI „Registru-Corect” S.A., sediul str. Columna, nr. 87, mun. Chișinău, tel: 22 07 93.

Executivul băncii

SA «AGROPETROL»

La 21 octombrie 2011 a avut loc Adunarea Generală extraordinară a acționarilor SA „Agropetrol” pe adresa: mun. Chișinău, str. Feredeului 4

LA ADUNARE S-AU APROBAT URMĂTOARELE DECIZII:

- A solicitarea prorogarea cu 12 luni a termenului final de rambursare a creditelor nr. 3264 din 09 noiembrie 2009 și nr. 3424 din 25 mai 2010 primite de la BC „Eximbank – Gruppo Veneto Banca” SA, cu restructurizarea graficilor de rambursare a tranșelor.
- A împuternici Administratorul SA „Agropetrol”, D-na Petrova Maria, cu dreptul de a semna acordurile la contractele de credit, de gaj, și alte documente necesare pentru înregistrarea modificărilor în legătură cu solicitarea de prorogare a creditelor.

«TERA-L» SA

Organul executiv (administratorul) societății pe acțiuni «TERA-L» SA, IDNO: 1002600033324, sediul social MD-2020, str. Florica Nița, 2/1, ap(of.) 31, mun. Chișinău, înștiințază despre deciziile luate de către Adunarea extraordinară a acționarilor, care a avut loc la data de 14 octombrie 2011.

DECIZIILE:

- Aprobarea tranzacției de proporții de vânzare din 22.07.2010.
- Majorarea capitalului social cu 300000 (trei sute mii) lei. Termenul de subscriere acordat acționarilor: 14 octombrie- 14 noiembrie 2011.
- Aprobarea modificărilor la Statutul societății după efectuarea emisiei.
- A însărcinarea administratorului societății, să dispună de dreptul de a încheia contracte de gajare a bunurilor imobile și anexele acestuia în scopul obținerii creditelor.

АО «МОНТТЕХСАН»

По решению Наблюдательного Совета (Протокол №23 от 18.10.11 г.) АО «Монттехсан» извещает о созыве внеочередного общего собрания акционеров в очной форме, которое состоится 22.11.2011 г. В помещении актового зала ООО «Весартис» по адресу: мун. Кишинэу, ул. Узинелор, 78.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

- Реорганизация АО «МОНТТЕХСАН» путем дробления (выделения) с созданием 5-ти новых коммерческих обществ,
- Утверждение комиссии по реорганизации.
- Утверждение рыночной стоимости имущества АО «МОНТТЕХСАН».
- Утверждение проекта дробления.
- Утверждение передаточных актов и разделительных балансов.
- Уменьшение уставного капитала путем уменьшения абсолютного количества акций.
- Внесение изменений и дополнений в устав.
- Утверждение учредительных документов и вновь создаваемых коммерческих обществ.
- Утверждение органов управления вновь создаваемых коммерческих обществ.
- О заверении протокола общего собрания акционеров.

Начало регистрации в 10 часов.
Начало Собрания в 11 часов. Список акционеров, с правом участия в собрании, составлен независимым регистратором, по состоянию на 01 ноября 2011 года.

С материалами повестки дня можно ознакомиться, начиная с 12.11.2011 года, по адресу: мун. Кишинэу ул. Митрополит Г. Бэнулеску Бодони, 45 каб. 320.

Акционеры должны иметь при себе удостоверение личности, представители – доверенность, оформленную в установленном Законом порядке.

Справки по тел. 21-22-23

S.A. "Orlact"

În baza deciziei Consiliului soietății din 18.10.2011 (proces-verbal nr. 10) anunță convocarea adunării extraordinare a acționarilor la prezența acționarilor la data de 15 noiembrie 2011, ora 10.00 în incinta localului S.A. „Orlact”: or. Orhei, str. B. Glavan, 3.

ORDINEA DE ZI:

- Alegerea Consiliului S.A. "Orlact".
- Alegerea firmei de audit.
- Alegerea Comisiei de cenzori.
- Examinarea posibilității de a pune în gaj în favoarea terței persoane în vederea obținerii unui credit.
- Privind autentificarea procesului-verbal al adunării.

Înregistrarea acționarilor 9.00 - 9.45.
Începutul adunării ora 10.00.

Lista acționarilor a fost perfectată conform situației la 25.10.2011.

Acționarii vor avea asupra lor buletinul de identitate, iar reprezentanții acționarilor – o procură perfectată conform legislației în vigoare.

Cu materialele ordinei de zi acționarii pot lua cunoștință cu începere de la 01 noiembrie 2011 la adresa – or. Orhei, str. B. Glavan, 3.

Relații la telefon (235) 2-59-18.
Consiliul S.A. „Orlact” Orhei

АО «РАДА»

В соответствии с ч. (4) ст. 84 Закона «Об акционерных обществах» АО «РАДА» уведомляет о том, что путем совершения нескольких сделок АО «РАДА» (IDNO 1002602003819) стало владельцем 375 000 простых именных акций АО «PRUT-80» (код ISIN MD14PRUU1009), что составляет 37,27% от общего количества ценных бумаг данного класса, выпущенных указанным эмитентом.

În atenția acționarilor ÎM CA „GRAWE CARAT Asigurări” SA

Stimați Acționari, Executivul Companiei de Asigurări „GRAWE CARAT Asigurări” S.A. Vă aduce la cunoștință faptul, că la 21.10.2011, Consiliul Companiei a adoptat decizia privind convocarea Adunării Generale Extraordinare a Acționarilor Companiei de Asigurări „GRAWE CARAT Asigurări” S.A. pentru data de 15 noiembrie 2011, care se va desfășura pe adresa: str. Alexandru cel Bun 49, mun. Chișinău. Începutul adunării: 10.00. Începutul înregistrării: 09.30 – 09.45.

ORDINEA DE ZI:

1. Majorarea capitalului social al Societății prin emisiune suplimentară închisă a acțiunilor ordinare nominative de clasa I, cu drept de vot, cu valoarea nominală 1000 MDL.
2. Aprobarea hotărârii privind emisiunea suplimentară închisă de acțiuni ale Societății.
3. Desemnarea persoanei sau persoanelor împuternicite în legătură cu majorarea capitalului social.
4. Aprobarea modificărilor operate în Statutul Societății, privind modificarea numărului membrilor Comitetului de Conducere.
5. Aprobarea modificărilor operate în Statutul Societății, privind schimbarea adresei reprezentanțelor Edineț și Anenii-Noi a Î.M. C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A.
6. Aprobarea dării de seamă a Comisiei de Cenzori pe anul 2010.
7. Alegerea membrilor Comisiei de Cenzori și stabilirea cuantumului retribuției muncii lor.

INFORMAȚII SUPLIMENTARE:

1. Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor se va desfășura cu prezența acționarilor.
2. Lista acționarilor, care au dreptul să participe la adunarea generală a acționarilor este întocmită conform situației la data de 24 octombrie 2011.
3. Înregistrarea acționarilor se efectuează în baza buletinului de identitate sau a pașaportului, iar a reprezentanților acestora – și actul care atestă împuternicirea (procura sau extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice).
4. Acționarii pot lua cunoștință de materialele ce vizează ordinea de zi a adunării, începând cu data de 04 noiembrie 2011 între orele 9:00 – 17:00, la sediul Companiei din str. Alexandru cel Bun 51, mun. Chișinău, Republica Moldova, cu excepția zilelor de odihnă (sâmbăta și duminica).

Informații la tel: 22-30-13

Consiliul Societății „Arnaut – Petrol” S.A.

aduce la cunoștință convocarea Adunării generale anuale al acționarilor pentru data de 26.11.2011 pe adresa: or. Chișinău, str. Hîncești, 38, A.

ORDINEA DE ZI:

1. Aprobarea dării de seamă a Consiliului societății pe anul 2010 și direcțiilor prioritare ale activității societății în anul 2011.
2. Examinarea dării de seamă a activității financiare pe anul 2010.
3. Aprobarea dării de seamă a Comisiei de cenzori pe anul 2010.
4. Alegerea organelor de conducere.
5. Aprobarea acordului privind datoriile reciproce între SRL „AS Petrol Moldova” și „Arnaut – Petrol” S.A.
6. Reorganizarea societății prin fuziune cu absorbția SRL „AS Petrol Moldova” de către „Arnaut – Petrol” S.A.
7. Aprobarea raportului de evaluare a patrimoniului.
8. Aprobarea contractului de fuziune (absorbție).
9. Aprobarea actului de transmitere și a bilanțului de consolidare.
10. Aprobarea proporțiilor de convertire a părților sociale.
11. Majorarea capitalului social prin emisiunea suplimentară în scopul convertirii părților sociale ale societății absorbite.
12. Modificări și completări la statut, inclusiv schimbarea adresei juridice și aprobarea lui în redacție nouă.

Începutul înregistrării – 8.00, începutul adunării – 9.00

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare a fost perfectată conform situației din 26.10.2011.

Acționarii pot să se familiarizeze cu materialele ordinea de zi a adunării începând cu 16.11.2011 în sediul societății pe acțiuni pe adresa: or. Chișinău, str. Hîncești, 38, A., de la ora 9:00 până la ora 15:00, excepție în zilele de odihnă.

Participanții la adunare vor prezenta buletinul de identitate (pașaport).

Reprezentanții vor mai prezenta procură autenticată conform legislației în vigoare.

Relații la telefonul: 029865537
Consiliul SA „Arnaut – Petrol”.

În atenția acționarilor S.A. „Locuința”

În baza deciziei cu Nr. 5 din 13 octombrie 2011 a consiliului S.A. Locuința a depus încheierea unei tranzacții de proporții cu BC ENERGBANC

Or. Soroca, str. Ștefan Cel Mare 134,
telefon de informații: 230-2-43-43

În atenția acționarilor S.A. „Monolit-Vălcineț”

Consiliul societății a adoptat decizia privind convocarea adunării generale extraordinare, cu prezența acționarilor, la cererea acționarului Certan Andrei, care deține 99,943% din numărul total de acțiuni cu drept de vot, la data de 14.11.2011, în incinta blocului administrativ al S.A. „MARIUȚA” din satul Vălcineț, r-nul Ocniță. Începutul înregistrării-ora 10-30. Începutul adunării-ora 11-00.

ORDINEA DE ZI:

1. Dizolvarea societății pe acțiuni „Monolit-Vălcineț”.
2. Numirea lichidatorului.
3. Autentificarea semnăturilor președintelui și secretarului în procesul verbal al adunării generale extraordinare a acționarilor S.A. „Monolit-Vălcineț”.

Lista acționarilor cu drept de vot va fi întocmită conform situației la data de 20.10.2011.

Acționarii pot lua cunoștință de materialele referitoare la ordinea de zi începând cu data de 01.11.2011, în zilele de lucru între orele 10-00 și 13-00 la secretarul societății.

„IUVENTUS – DS” SA

Rezultatele privind oferta publică de vânzare a valorilor mobiliare pe piața secundară, privind înstrăinarea acțiunilor ordinare nominative emise de „MONTTEHSAN” S.A. (codul ISIN MD14HSAN1001, IDNO – codul fiscal 1002600046223) la data de 20 octombrie 2011.

Informație privind ofertantul: Clivovan Evgheni (IDNP – 0962410423670)

Informație despre compania de brokeri, antrenată de către ofertant în procesul de derulare a ofertei publice pe piața secundară: Societatea de Valori Mobiliare „IUVENTUS – DS” SA

Informație privind emitentul, ale cărui valori mobiliare au constituit obiectul ofertei publice pe piața secundară: „MONTTEHSAN” S.A. (codul ISIN MD14HSAN1001, numărul de identificare de stat – codul fiscal 1002600046223)

Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare Nr. 40/4 din 25 august 2011 (MO Nr. 148-151 din 09.09.2011)

Numărul de valori mobiliare care constituie obiectul ofertei publice pe piața secundară: 6 878 (șase mii opt sute șaptezeci și opt) acțiuni ordinare nominative

Numărul de valori mobiliare vândute în cadrul ofertei publice pe piața secundară: 6 878 (șase mii opt sute șaptezeci și opt) unități; cota – 3,4207%; valoarea tranzacției – 595 634,80 lei

După efectuarea ofertei publice pe piața secundară, ofertantul și persoanele sale afiliate vor deține: 10 569 (zece mii cinci sute șizeci și nouă) unități, ceea ce constituie 5,2563% din numărul total al acțiunilor plasate ale societății.

Achitarea cu ofertantul se efectuează în conformitate cu Regulile Bursei de Valori și Depozitarului Național de Valori Mobiliare al Moldovei începând cu data de 20 octombrie 2011 în numerar.

Informație privind ofertantul: Parmaclî Maria (IDNP – 2003003085582)

Informație despre compania de brokeri, antrenată de către ofertant în procesul de derulare a ofertei publice pe piața secundară: Societatea de Valori Mobiliare „IUVENTUS – DS” SA

Informație privind emitentul, ale cărui valori mobiliare au constituit obiectul ofertei publice pe piața secundară: „MONTTEHSAN” S.A. (codul ISIN MD14HSAN1001, numărul de identificare de stat – codul fiscal 1002600046223)

Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare Nr. 40/4 din 25 august 2011 (MO Nr. 148-151 din 09.09.2011)

Numărul de valori mobiliare care constituie obiectul ofertei publice pe piața secundară: 1 236 (una mie două sute treizeci și șase) acțiuni ordinare nominative

Numărul de valori mobiliare vândute în cadrul ofertei publice pe piața secundară: 1 236 (una mie două sute treizeci și șase) unități; cota – 0,6147%; valoarea tranzacției – 107037,60 lei

După efectuarea ofertei publice pe piața secundară, ofertantul și persoanele sale afiliate vor deține: 0 unități

Achitarea cu ofertantul se efectuează în conformitate cu Regulile Bursei de Valori și Depozitarului Național de Valori Mobiliare al Moldovei începând cu data de 20 octombrie 2011 în numerar.

Magazinul Universal Central „UNIC”

INVITAȚIE LA CONCURS

SA «Magazinul Universal Central „UNIC”», Vă invită să participați la concursul de oferte privind selectarea unei companii ce va executa lucrări de resistemizare a parterului clădirii magazinului cu construcția unei anexe.

Oferta urmează a fi prezentată în original, împachetată, stampilată la adresa: mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare 8, SA „UNIC”.

Termenul de alcătuire și de prezentare a ofertelor: 09 noiembrie 2011, orele 15.00.

Selectarea câștigătorului se va efectua în urma comparării ofertelor prezentate în cadrul concursului.

Informații detaliate: tel. 265-310,
e-mail: magazin.unic@gmail.com
Administrația SA „UNIC”

К сведению акционеров Întreprinderea de reparație a ambalajelor „SLI” SA

8 октября 2011 года, с 11.00 до 13.00 часов по адресу Республика Молдова, г. Рыбница, ул. Куйбышева, 4, здание ресторана «Тирас» состоялось внеочередное общее собрание акционеров общества в очной форме. На собрании присутствовали акционеры, владеющие 190 821 акциями, что составляет 75,42% уставного капитала.

СОБРАНИЕМ БЫЛИ ПРИНЯТЫ СЛЕДУЮЩИЕ РЕШЕНИЯ ПО ПОВЕСТКЕ ДНЯ:

- 1) Досрочно прекратить полномочия исполнительного органа/Директора общества.
- 2) Избрать исполнительным органом (директором) (утвердить в должности руководителя) г-на Пиндак И. А. и установить оплату его труда согласно штатного расписания.
- 3) Досрочно прекратить полномочия действующего состава Совета общества и его членов.
- 4) Избрать в состав Совета общества: Белитченко А. К., Белитченко А. А., Белитченко О. А., Букалова В. А., Латышева В. П. Избрать в состав резерва Совета общества: Костык О. А., Чеснова М. А. Не выплачивать членам Совета общества и членам резерва Совета общества вознаграждения.
- 5) Досрочно прекратить полномочия членов Ревизионной комиссии общества.
- 6) Избрать Ревизионную комиссию в составе Чебан Т., Гиленски Т., Федотовой Л. Избрать членом резерва Ревизионной комиссии общества Гладкову-Урсу Н. Не выплачивать членам Ревизионной комиссии общества и члену резерва Ревизионной комиссии вознаграждения.
- 7) Утвердить Устав общества в новой редакции.

Акционер «SLI» SA компания
NOTA GROUP TRUST REG.

S.A. „Ghidighici –Vin”

anunța despre convocarea repetată a adunării generale a acționarilor în data de 12 noiembrie 2011 ora 10-00 pe adresa mun. Chișinău s. Ghidighici str. Mateevici 4

În adresa acționarilor S.A. „Farmacia Mereni”

Stimați acționari, prin prezenta vă informăm că în temeiul ordinului de convocare a adunării generale din 17.10.2011 la data de 17.11.2011, va avea loc adunarea generală extraordinară a acționarilor

CU URMĂTOAREA ORDINE DE ZI:

1. Reorganizarea societății
2. Aprobarea documentelor aferente reorganizării:
  - a. Actele de evaluare
  - b. Proiectul dezmembrării
  - c. Bilanțul de repartiție
  - d. Actele de transmitere
  - e. Proiectul documentelor de constituire
3. Reducerea capitalului social în rezultatul reorganizării
4. Modificări și completări la statutul societății
5. Autentificarea procesului verbal al adunării generale
  - a. Locul petrecerii adunării generale: s. Mereni, rl. Anenii Noi, localul farmaciei-sediul întreprinderii.
  - b. Forma petrecerii adunării generale-extraordinară cu prezența acționarilor
  - c. Data petrecerii adunării generale: 17 noiembrie 2011, ora 13:00 și se va sfârși la ora 12:55
  - d. Acționarii vor putea face cunoștință cu materialele ordinii de zi la sediul întreprinderii începând cu 01 noiembrie 2011 în orele de program 9:00-17:00

HOTĂRÎRE

cu privire la rezultatele controlului planificat privind respectarea legislației în domeniul asigurărilor de către Brokerul de Asigurare-Reasigurare "LUCIADA" S.R.L.

Nr. 47/3 din 29.09.2011

Monitorul Oficial nr. 170-175/1542 din 14.10.2011

***

În temeiul Ordonanței Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF) nr. 32/12-O din 04.08.2011 și Ordinului Președintelui C. N. P. F nr. 99 din 05.08.2011, a fost efectuat controlul planificat privind respectarea legislației în domeniul asigurărilor de către Brokerul de Asigurare-Reasigurare "LUCIADA" S.R.L. (în continuare – BAR "LUCIADA" S.R.L. sau brokerul) pentru perioada de activitate 22.04.2008 – 31.07.2011.

BAR "LUCIADA" S.R.L. a fost înregistrat la Camera Înregistrării de Stat cu nr. 1005600049214, deține certificat de înregistrare seria MD nr. 0076896 din 02.11.2005 și licența pentru activitatea de intermediere în asigurări seria CNPF nr. 000663 din 22.04.2008, eliberată pe termen de 5 ani.

În calitate de administrator și contabil-șef al brokerului au fost angajate persoane care concomitent erau angajați ai unui asigurător, fapt ce contravine prevederilor art. 52 alin. (3) și alin. (4) din Legea nr. 407-XVI din 21.12.2006 "Cu privire la asigurări" (în continuare – Legea nr. 407-XVI din 21.12.2006). Totodată administratorul brokerului nu avea suficientă experiență în muncă în sfera de activitate economică, financiară sau în sectorul bancar, astfel fiind încălcate prevederile pct. 3 lit. c) din Regulamentul cu privire la cerințele față de persoanele cu funcții de răspundere ale asigurătorilor/reasigurătorilor și intermediarilor în asigurări, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 13/3 din 03.04.2008.

Pentru perioada anului financiar 2008 activitatea BAR "LUCIADA" S.R.L. nu a fost supusă unui audit extern și nu a fost publicat în edițiile periodice de largă circulație raportul privind rezultatele financiare și avizul auditului extern, conform prevederilor art. 39 alin. (7) și art. 49 alin. (8) din Legea nr. 407-XVI din 21.12.2006.

Contrar prevederilor art. 19 din Legea nr. 105-XV din 13.03.2003 "Privind protecția consumatorilor", pct. 5 subpt. (4)-(10), pct. 6 din Regulamentul cu privire la dezvăluirea de către participanții profesioniști la piața financiară nebancaară a informației privind acordarea serviciilor, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 8/6 din 26.02.2010, la momentul controlului brokerul nu avea afișat pe panoul informativ informația privind situația financiară și serviciile prestate.

Controlul selectiv privind respectarea normelor legale la aplicarea primelor de asigurare de bază pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto a constatat intermedierea de către BAR "LUCIADA" S.R.L., în perioada mai-iulie 2011, a contractelor de asigurare cu acordarea reducerilor de primă de pînă la 10 la sută (9,7 mii lei) pentru 155 contracte de răspundere civilă auto internă intermediare și de pînă la 20 la sută (47,0 mii lei) în cazul a 69 contracte de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă intermediare, ceea ce contravine prevederilor art. 11 alin. (2), alin. (3) și art. 12 alin. (1) din Legea nr. 414-XVI din 22.12.2006 "Cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule" (în continuare – Legea nr. 414-XVI din 22.12.2006).

În contradicție cu prevederile art. 49 alin. (6) din Legea nr. 407-XVI din 21.12.2006, în perioada 22.04.2008 – 30.04.2010 brokerul a admis cazuri de acumulare a primelor aferente contractelor "Carte Verde" în sumă de 3620,8 mii lei în lipsa împuternicirilor exprese din partea asigurătorilor, iar contrar art. 47 alin. (6) din aceeași lege a intermediat încheierea pe teritoriul Republicii Moldova a contractelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto în numele unui asigurător nerezident în sumă de 69,3 mii lei.

Contrar prevederilor art. 9 alin. (5) și art. 13 alin. (1) din Legea nr. 414-XVI din 22.12.2006, BAR "LUCIADA" S.R.L., pe toată perioada supusă controlului, la intermedierea a 21 contracte de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă și externă, nu a încasat prima de asigurare în sumă totală de 68,4 mii, iar în unele cazuri nu a încasat integral prima de asigurare în sumă de 222,3 mii lei.

Prin abatere de la prevederile art. 8 alin. (8) din Legea

nr. 414-XVI din 22.12.2006 și pct. 4 din Regulamentul cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control pentru efectuarea decontărilor în numerar, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 474 din 28.04.1998, angajații brokerului în perioada lunilor mai-noiembrie ale anului 2008 au prestat servicii în afara încăperilor amenajate ale brokerului și fără utilizarea mașinii de casă și control cu memorie fiscală.

În luna iulie 2011 BAR "LUCIADA" S.R.L. a admis încheierea contractelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă în lipsa cererilor de asigurare, fapt ce contravine prevederilor art. 8 alin. (3) și alin. (5) din Legea nr. 414-XVI din 22.12.2006 și prevederilor Anexei nr. 1 din Hotărârea CNPF nr. 20/5 din 16.05.2008 "Cu privire la aprobarea formei și conținutului cererilor de asigurare și polițelor de asigurare la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule".

Contrar prevederilor pct. 11 din Instrucțiunea privind evidența, eliberarea, păstrarea și utilizarea formularelor tipizate de documente primare cu regim special, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 294 din 17.03.1998, BAR "LUCIADA" S.R.L. nu a acumulat și generalizat informația la contul 951 "Formulare cu regim special".

Prin nerespectarea prevederilor pct. 10 din Hotărârea Guvernului nr. 764 din 25.11.1992 "Privind aprobarea Normelor pentru efectuarea operațiunilor de casă în economia națională a Republicii Moldova" și art. 10 alin. (5) din Legea nr. 845-XII din 03.01.1992 "Cu privire la antreprenoriat și întreprinderi" (în continuare – Legea nr. 845-XII din 03.01.1992) în perioada supusă controlului, de către persoana cu funcție de răspundere a brokerului au fost încălcate termenele prevăzute pentru prezentarea rapoartelor referitoare la utilizarea numerarului primit în avans și la restituirea numerarului neutilizat.

La momentul efectuării controlului s-a stabilit că subdiviziunea brokerului de pe adresa mun. Chișinău, str. Piața D. Cantemir 1, era dotată cu aparat de casă și control înregistrat la organul fiscal cu nr. 4802011856 din 23.02.2010 cu adresa altei subdiviziuni – mun. Chișinău, str. A. Pușkin, 4, fără reînregistrarea (punerea în evidență) în modul stabilit la organul fiscal, prin ce au fost încălcate prevederile pct. 41, pct. 8 lit. (a), (b), (c) din Regulamentul cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control pentru efectuarea decontărilor în numerar, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 474 din 28.04.1998.

În baza constatărilor expuse, în temeiul prevederilor art. 1 alin. (1), art. 3, art. 4 alin. (1) și alin. (2), art. 8 lit. b) și lit. f), art. 9 alin. (1) lit. d), art. 20 alin. (1), art. 21 alin. (1), art. 22 alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 "Privind Comisia Națională a Pieței Financiare", art. 55 alin. (1) din Legea nr. 407-XVI din 21.12.2006, Comisia Națională a Pieței Financiare

HOTĂRĂȘTE:

1. Se prescrie conducerii Brokerului de Asigurare-Reasigurare "LUCIADA" S.R.L. respectarea necondiționată a prevederilor actelor legislative și normative, precum și întreprinderea măsurilor privind înlăturarea încălcărilor reflectate în actul de control, inclusiv:

– respectarea prevederilor legale privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule;

– conformarea modului de încheiere a contractului cu actele normative în vigoare.

2. Se remit Inspectoratului Principal Fiscal de Stat materialele controlului privind respectarea legislației în domeniul asigurărilor de către Brokerul de Asigurare-Reasigurare "LUCIADA" S.R.L. pentru luare de atitudine conform competenței prin prisma prevederilor art. 10 alin. (5) din Legea nr. 845-XII din 03.01.1992 și pct. 10 din Hotărârea Guvernului nr. 764 din 25.11.1992.

3. Se ia act de tragerea la răspundere contravențională a administratorului Brokerului de Asigurare-Reasigurare "LUCIADA" S.R.L. conform Codului contravențional al Republicii Moldova.

4. Se ia act de măsurile întreprinse de către BAR "LUCIADA" S.R.L. și anume:

– plasarea pe panoul informativ a informației privind situația financiară, precum și serviciile prestate;

– înregistrarea aparatului de casă și control a subdiviziunii, amplasate pe adresa mun. Chișinău, Piața D. Cantemir 1, la organul fiscal teritorial.

5. Despre executarea prezentei hotărâri se va informa Comisia Națională a Pieței Financiare în termen de o lună.

6. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Direcției generale supraveghere asigurări.

7. Prezenta hotărâre intră în vigoare din data publicării.

PREȘEDINTELE COMISIEI

NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE

Mihail CIBOTARU

Chișinău, 29 septembrie 2011.

Nr. 47/3.

HOTĂRÎRE

cu privire la prescrierea repetată Companiei de Asigurări "AFES-M" S.R.L. de a întreprinde măsuri în vederea lichidării încălcărilor constatate în rezultatul inspecției în teren

Nr. 47/18 din 29.09.2011

Monitorul Oficial nr. 170-175/1547 din 14.10.2011

***

Avînd în vedere neexecutarea de către persoanele cu funcții de răspundere ale Companiei de Asigurări "AFES-M" S.R.L. a prevederilor Hotărîrii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 50/3 din 04.11.2010 "Cu privire la rezultatele inspecției în teren privind respectarea legislației în domeniul asigurărilor de către Compania de Asigurări "AFES-M" S.R.L." (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 227-230, art. 835), în temeiul prevederilor art. 54 alin. (1) și alin. (2) lit. a), art. 55 alin. (1) din Legea nr. 407-XVI din 21.12.2006 "Cu privire la asigurări" (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 47-49, art. 213), art. 8 alin. (1) lit. c) pct. 34), art. 21 alin. (2) lit. f) din Legea nr. 451-XV din 30.07.2001 "Privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător" (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. 26-28, art. 95), art. 1 alin. (1), art. 3, art. 8 lit. f), art. 9 alin. (1) lit. d) și lit. r), art. 21 alin. (1), art. 22 alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 "Privind Comisia Națională a Pieței Financiare" (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117-126 BIS), Comisia Națională a Pieței Financiare

HOTĂRĂȘTE:

1. Se prescrie repetat conducerii Companiei de Asigurări "AFES-M" S.R.L. în termen de 30 zile restituirea mijloacelor bănești investite fără avizul prealabil al autorității de supraveghere și repararea integrală a cheltuielilor suportate de către Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule.

2. Se sancționează Compania de Asigurări "AFES-M" S.R.L. cu:

– interzicerea subscrierii unor noi contracte de asigurare și a încasării primelor aferente;

– interzicerea desfășurării activității investiționale prin înstrăinarea activelor.

3. Se avertizează Compania de asigurări "AFES-M" S.R.L. cu retragerea licențelor eliberate pentru dreptul de a activa în domeniul asigurărilor, în cazul nerespectării prezentei prescripții.

4. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Direcției generale supraveghere asigurări.

5. Prezenta hotărâre intră în vigoare din data publicării.

PREȘEDINTELE COMISIEI NAȚIONALE A PIEȚEI

FINANCIARE

Mihail CIBOTARU

Chișinău, 29 septembrie 2011.

Nr. 47/18.

**Решения
Национальной комиссии
по финансовому рынку**

2

**Немецкий банк
поможет малым
предприятиям**

3

**Банки
стали надежнее
государства?**

6

Мариус ВИХТОВСКИ:

«С «Зеленой картой» в Молдове все в порядке»

В Молдове на прошлой неделе впервые состоялось мероприятие, собравшее представителей советов бюро «Зеленой карты» девяти стран – XII заседание Национальных бюро страховщиков автотранспортных средств Юго-Восточной Европы.

«Подобная встреча впервые проходит в Молдове с участием представителей Болгарии, Кипра, Греции, Ирана, Израиля, Румынии, Сербии, Турции и Молдовы», – заявил председатель административного комитета Национального бюро страховщиков автотранспортных средств (BNAА) Евгений Шлопак.

По его словам, вопреки экономическим обстоятельствам последних лет, Молдове удалось сохранить свое присутствие в этой организации, хотя финансовые требования этой структуры довольно велики.

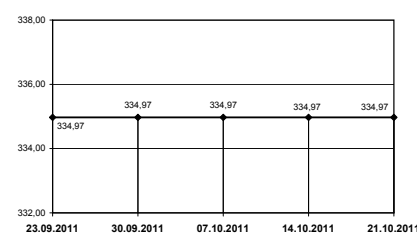
Продолжение на стр.2.

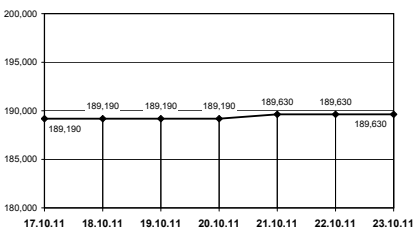
XII заседание Национальных бюро страховщиков автотранспортных средств Юго-Восточной Европы

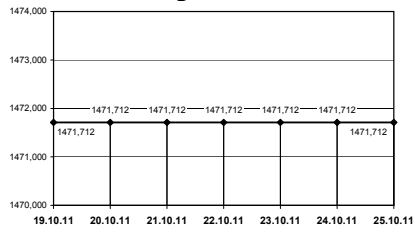
CNPF

Banking Stock Index –
InfoMarket

EVM-Composite

Курс валют
на 26.10.2011

Валюта	Ставка	Курс
Евро	1	16.3123
Доллар США	1	11.7023
Рубль российский	1	0.3846
Гривна украинская	1	1.4621
Лей румынский	1	3.7721

Обзор биржевых сделок за неделю

Объем биржевых торгов за период с 17 по 21 октября 2011 года составил 4,6 млн леев. Всего проведено 38 сделок с акциями 21 эмитента.

В Основной Секции зарегистрирована 21 сделка на сумму 291,6 тыс. леев. Рыночная цена акций кишиневской транспортной компании «Automototrans» остается стабильной на уровне 25 лей. Значительно выросла рыночная цена акций общества «Unitate» с 2,50 до 10 лей за акцию. Уменьшились цены акций следующих компаний:

- комратского предприятия «Betacon» (с 0,80 до 0,50 лея);
- бричанского сахарного завода «Nord-Zahă» (с 1,99 до 0,80 лея);
- кагульской строительной компании «Orizontul-Lux» (с 5 до 2 лей).

В Секции Прямых Сделок зарегистрированы 2 типа сделок в объеме 4,4 млн леев. Единичными пакетами посредством голосовых торгов проданы акции 10 эмитентов. Реализован пакет акций КБ «Banca Socială» АО по цене 305 лей, что на 5 лей выше последней цены, зарегистрированной в рамках голосовых торгов. Проданы 23,90% акций кишиневского общества «Baza Comercială Angro Textile» по 9,20 лея за акцию.

Зарегистрировано публичное предложение на вторичном рынке по продаже 4,04% акций кишиневской компании «Monttehsan» по цене 86,60 лея, общая стоимость сделки составила 702,7 тыс. леев.

Также, в рамках публичного предложения на вторичном рынке приобретены 0,86% акций кишиневской компании «Piele» по цене 8 лей общим объемом 92,4 тыс. леев.

Фондовая биржа Молдовы

В Кишиневе обсуждались успехи в подготовке соглашения по углубленной и всеобъемлющей зоне свободной торговли

Заместитель министра экономики Октавиан Калмык встретился на днях с находящейся с визитом в нашей стране министром Швеции по европейским делам и ответственной за вопросы защиты прав потребителей и демократию Биргиттой Олссон. Стороны обсудили успехи, касающиеся начала переговоров по Соглашению об углубленной и всеобъемлющей зоне свободной торговли с ЕС, сообщает «МОЛДПРЕС».

Как уточнили в Службе по связям с общественностью и протоколу Минэкономики, Октавиан Калмык рассказал о действиях, предпринятых в соответствии с согласованным с Еврокомиссией планом действий. Речь идет о ряде мер, которые надлежит завершить до конца нынешнего года. Они распределены по четырем разделам: санитарные и фитосанитарные, в сфере стандартизации, конкурентоспособности и финансовом секторе. В этой связи замминистра экономики отметил, что третий по счету полный отчет будет представлен Еврокомиссии на следующей неделе.

В свою очередь, Биргитта Олссон высоко оценила предложенную молдавскими властями амбициозную программу действий в сфере свободной торговли со странами ЕС, и отметила поддержку Швеции в этом

плане. Стороны обсудили и двустороннюю техническую помощь, оказанную Швецией Республике Молдова, в том числе возможность запуска проекта поддержки в переговорном процессе по Соглашению об углубленной и всеобъемлющей зоне свободной торговли.

Шведская делегация также интересовалась положениями подписанного ранее в рамках Саммита глав правительств в Петербурге Соглашения о свободной торговле со странами СНГ и степени его соответствия с договоренностями с ЕС.

Октавиан Калмык заверил, что до ратификации в парламенте данное соглашение будет обсуждено с Еврокомиссией и Всемирной торговой организацией, членом которой Республика Молдова является с 2001 года.

CAPITAL Market

*Împreună
în lumea
finanțelor*

Отдел рекламы и маркетинга
Тел.: +373 69 821216

Moldpresa
Tu alegi, noi difuzăm!

Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку от 21 октября 2011 года, по итогам проверки соблюдения законодательства в сфере ссудо-сберегательных ассоциаций ССА «SOROCA», принято решение о начале процедуры привлечения к административной ответственности исполнительного директора ассоциации, предписать управляющему принять меры по устранению нарушений, отраженных в акте проверки, и безусловно соблюдать положения законодательных и нормативных актов, а также обязать информировать каждый месяц НКФР о принятых мерах.

Ознакомившись с результатами надзора за деятельностью профессионального участника на рынке ценных бумаг акционерного общества «Banca de Economii», Административный совет НКФР принял решение предупредить вице-председателя банка SA «Banca de Economii», ответственного за операции с корпоративными ценными бумагами, о необходимости безусловного соблюдения положений действующих законодательных и нормативных актов.

Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку разрешил получение независимым регистратором «Intermedia Group» S.A. права на деятельность по ведению восстановленного реестра держателей ценных бумаг S.A. «Chimistul-M».

В результате проверки соблюдения законодательства в сфере страхования брокером в страховании-перестраховании «ERVAX GRUP» S.R.L., Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение начать процедуру привлечения к административной ответственности управляющего данного брокера, предписать его руководству безусловное соблюдение положений законодательных и нормативных актов, принять меры по устранению нарушений, отраженных в акте проверки, а также в течение месяца информировать Национальную комиссию по финансовому рынку об исполнении решения.

Изучив результаты проверки соблюдения законодательства в сфере страхования брокером в страховании-перестраховании «EXTRA ASIG» S.R.L., Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение начать процедуру привлечения к административной ответственности управляющего данного брокера, предписать его руководству безусловное соблюдение положений законодательных и нормативных актов, принять меры по устранению нарушений, отраженных в акте проверки, а материалы по данной проверке передать прокуратуре сектора Центр муниципалитета Кишинев на рассмотрение, об исполнении решения брокер в страховании-перестраховании «EXTRA ASIG» S.R.L. обязан сообщать Национальной комиссии по финансовому рынку в течение месяца.

Кроме того, Административный совет НКФР принял решение о регистрации в Государственном реестре ценных бумаг:

- ценных бумаг, размещенных при учреждении акционерного общества «BURSA DE VALORI CHIȘINĂU» на сумму 1500000 лей в количестве 10000 простых именных акций номинальной стоимостью 150 лей;

- ценных бумаг, согласно отчету о результатах дополнительной эмиссии акций совместного предприятия «FABRICA DE BRÎNZETURI DIN SOROCA» S.A. на сумму 128277600 лей за счет денежных средств. Уставный капитал компании составляет 3.060.250 лей в количестве 306.025 простых именных акций I класса номинальной стоимостью 10 лей. После увеличения уставный капитал составит 131.337.850 лей в количестве 13.133.785 простых именных акций номинальной стоимостью 10 лей;

- исключения из Государственного реестра ценных бумаг и аннулирования ценных бумаг, выпущенных:

- акционерным обществом «AZALTEND» в количестве 24062 простых именных акций в результате реорганизации путем преобразования;

- акционерным обществом «APROVIZELECTRO» в количестве 1157738 простых именных акций в результате реорганизации путем преобразования.

Кроме того, Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку одобрил «Методологию распределения общих и административных расходов» на 2011 год Совместного предприятия, страховой компании «GRAWE CARAT Asigurări» S.A.

Изучив представленное заявление, Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение выдать брокеру в страховании-перестраховании «PRACTIC-ASIG» S.R.L. лицензию на право осуществления посреднической деятельности в страховании и/или перестраховании сроком на 5 лет.

Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение разрешить переоформление лицензии страховой компании «EUROASIG GRUP» S.R.L. серии CNPF №000667, вы-

данной 19 августа 2011 года, на право осуществления деятельности в сфере страхования, общего страхования, путем замены приложения к лицензии: I. включение отдельных подразделений: г. Рышканы, ул. Индепенденций, 11; г. Рышканы, ул. Индепенденций, 30; г. Чимишлия, ул. Дечебал, 12; г. Леова, ул. Индепенденций, 8; г. Шолданешты, ул. Приетений, 2; мун. Кишинев, ул. Ион Крянгэ, 10/1, оф. 14А; г. Кантемир, ул. Штефан Водэ, 25; г. Криулень, ул. Ниструлуй, 1; г. Яловены, ул. Александру чел Бун, 5А, П. смена адресов подразделений с г. Каушаны, б-р Михая Эминеску, 24 УАО, уровень II в г. Каушаны, б-р Михая Эминеску, 24 УАО, уровень I.

Изучив представленное заявление, Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение переоформить брокеру в страховании-перестраховании «EXCLUSIV BROKER» S.R.L. лицензию серии CNPF №000650 на право осуществления посреднической деятельности в страховании и перестраховании, выданной 18.03.2011, путем замены приложения к лицензии с включением отдельных подразделений по адресам: г. Хынчешты, ул. Кишиневская 8, кв. 48; г. Комрат, ул. Ленина, 204 А/1.

Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение переоформить лицензию страховой компании «GALAS» S.A. серии CNPF №000093, выданную 12 февраля 2009 года, на право осуществления деятельности в сфере страхования, общего страхования с включением новых классов страхования: Класс 1 Страхование несчастных случаев, условия страхования несчастных случаев; Класс 2 Страхование здоровья, условия добровольного страхования здоровья; условия медицинского страхования лиц, выезжающих за рубеж; Класс 3 Страхование наземного транспорта, условия добровольного страхования наземного транспорта AUTOCASCO; Класс 5 Страхование воздушного транспорта, условия добровольного страхования воздушного транспорта AEROCASCO; Класс 7 Страхование транзитного имущества, условия добровольного страхования перевозимого багажа; Класс 8 Страхование от наводнения и прочих природных бедствий, условия добровольного страхования имущества; Класс 13 Страхование общей гражданской ответственности, условия добровольного страхования общей гражданской ответственности; условия добровольного страхования ответственности за услуги и владельцев аэропортов; условия страхования общей гражданской ответственности; условия страхования профессиональной гражданской ответственности; условия добровольного страхования строительно-монтажных работ; условия страхования гражданской ответственности за ущерб, причиненный в ходе эксплуатации аварийных промышленных объектов; условия страхования профессиональной гражданской ответственности посредников в страховании и/или перестраховании; условия страхования гражданской ответственности за ущерб, причиненный испорченными товарами. Кроме того, принято решение недействительной лицензией серии А ММII №023487 от 16.01.2007 и серии АММII №022627, выданные ранее страховой компании «GALAS» S.A.

Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение переоформить брокеру в страховании-перестраховании «SICONATA GRUP» S.R.L. лицензию серии CNPF №000670, выданную 23.09.2011 на право осуществления посреднической деятельности в страховании и перестраховании, с заменой приложения к лицензии с включением нового отдельного подразделения компании по адресу: мун. Кишинев, ул. Албишоара, 21/3.

В целях проверки соблюдения законодательства в сфере страхования, Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение провести проверку деятельности брокера в страховании-перестраховании «BROKERASIG» S.R.L. в период деятельности с 23.05.2008 по 30.09.2011.

Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение утвердить Постановление о Положении о мерах по предупреждению и борьбе с отмыванием денег и финансированием терроризма на небанковском финансовом рынке, на основе которого подотчетные организации в течение 3 месяцев с момента вступления в силу Постановления должны будут разработать и утвердить в соответствии с законодательством собственные программы по предупреждению и борьбе с отмыванием денег и финансированием терроризма, учитывая требования Положения, и сообщить об этом в Национальную комиссию по финансовому рынку в течение 30 дней. Принятое решение отменяет Постановление Национальной комиссии по финансовому рынку №63/5 от 25.12.2007 «О Рекомендациях к применению мер по предупреждению и борьбе с отмыванием денег и финансированием терроризма на небанковском финансовом рынке».

Мариус ВИХТОВСКИ:

«С «Зеленой картой» в Молдове все в порядке»

Продолжение. Начало на стр. 1.

Е. Шлопак сообщил, что положение Молдовы по части финансовых показателей в сегменте «Зеленая карта» находится «на удовлетворительном уровне, если учесть тот факт, что ущерб, выплачиваемый по «Зеленой карте», равен сумме премий».

В ходе мероприятия вице-председатель Национальной комиссии по финансовому рынку Виктор Каптарь отметил, что участие нашей страны в системе «Зеленая карта» помимо достижения основной цели защиты граждан от ущерба, причиняемого автотранспортными средствами, позволило приблизить инфраструктуру рынка страхования к международным стандартам, создать необходимую законодательную базу для функционирования страхования гражданской ответственности за ущерб, причиненный автотранспортными средствами, а также подтолкнуло к принятию конкретных мер по укреплению финансовых возможностей профильных страховых компаний и Национального бюро автостраховщиков.

«Другой приоритетной целью НКФР является информирование граждан о страховых услугах в этой сфере согласно европейским нормам. В этом смысле, НКФР совместно с BNAA представят новую базу данных по страховым полисам ОСАГО, выдаваемых в режиме on line», – сообщил В. Каптарь.

Одной из проблем, которая тревожит орган по надзору, по словам В. Каптарь, является наличие случаев мошенничества в сфере автострахования, «так как за последнее время BNAA столкнулось с рядом трудностей, поэтому региональное сотрудничество наряду с другими платформами для дискуссий должно стать инструментом нахождения решений по сведению к минимуму мошенничества и его последствий», – подчеркнул В. Каптарь.

Мариус Вихтовски, председатель Совета Бюро «Зеленой карты», заявил для Capital Market, что он очень доволен тем, что Национальное бюро страховщиков автотранспортных средств Молдовы является членом системы «Зеленая карта».

«Положение Молдовы в этом сегменте стабильное, бюро в состоянии контролировать рынок и оказывать влияние на страховые компании», – сказал М. Вихтовски.

На вопрос о том, почему всего шесть компаний из 20 работающих на рынке страхования Молдовы являются членами BNAA, М. Вихтовски отметил, что этого достаточно в экономической перспективе, и в целом это продиктовано потребностями рынка.

Вероника Малкоч, представитель совета BNAA, сообщила, что в Молдове зарегистрировано 611 тыс. автотранспортных средств, из которых 404 290 автомобилей и 206 765 грузовых машин.

«Плотность страхования на рынке Молдовы в 2010 году составила 15,7 евро на одного жителя или на 1% больше, по сравнению с 2009 годом, и на 0,4% – по сравнению с 2008 годом. Около 65% всех страховых премий получено по автострахованию: 20% приходится на страхование «Зеленая карта», 21% – CASCO и 25% – ОСАГО. По ее словам, в 2010 году было выплачено возмещений на сумму 322,7 млн лей, из которых возмещения в автостраховании составили 80% против 361,9 млн лей (66,3%) в 2009 году и 273,8 млн лей (80,5%) – в 2008 году.

В. Малкоч отметила, что членами Национального бюро автостраховщиков являются такие молдавские страховые компании как «Asito», «Doparis Grup», «Grawe Carat», «Moldasig», «Moldcargo», «Moldova-Astrovaz».

«Возмещения за телесные повреждения составили 350 000 лей по каждой жертве, но не более 700 000 лей (примерно 45 000 евро) на каждый несчастный случай, а возмещения по материальному ущербу составили 500 000 лей (около 32 000 евро) на каждый несчастный случай. Тарифы в сфере страхования ОСАГО и «Зеленой карты» устанавливаются ежегодно органом по надзору в страховании в соответствии с методологией, утвержденной правительством», – сообщила В. Малкоч.

Она также сказала, что если говорить о страховых премиях в обязательном автостраховании (ОСАГО и «Зеленая карта»), то их сумма составила в прошлом году 127,4 млн лей, премии в ОСАГО примерно на 10% больше, чем по «Зеленой карте» – 55,8% (215,8 млн лей) в ОСАГО, и 44,7% (174,6 млн лей) – в «Зеленой карте». «Если проанализировать соотношение между этими видами страхования по объему выплаченных возмещений, то в 2010 году 68,5% (87,3 млн лей) было выплачено по страхованию гражданской ответственности за ущерб, причиненный автотранспортными средствами, и 31,5% (40,1 млн лей) – по «Зеленой карте». Эти показатели находятся почти на уровне 2008 года, когда возмещения по «Зеленой карте» составили 31,8 млн лей или 30,9%, в ОСАГО – 69,1 млн лей или 79,2%», – отметила В. Малкоч.

Павел Кацер, директор Национального бюро автостраховщиков Молдовы, отметил, что Молдова является членом Совета бюро «Зеленой карты» с 2001 года, заявил, что «участие Молдовы в этой организации на протяжении 10 лет позволило нам приблизиться к европейским стандартам. Благодаря присоединению Молдовы к этой структуре, страховые премии по «Зеленой карте» остаются в стране и не переводятся в страны, где были приобретены эти полисы до того, как Молдова стала членом Совета бюро. Это имеет огромное финансовое значение для экономики страны. Кроме того, граждане располагают гарантированной страховой защитой в любом месте».

По его словам, необходимо, чтобы компании-участницы BNAA поддерживали платежеспособность и финансовую стабильность, чтобы быть в состоянии оплатить крупный ущерб в странах Европейского Союза, так же, как это могут себе позволить компании с хорошими финансовыми показателями. Поэтому из 20 компаний, работающих на рынке страхования Молдовы, только шесть вправе осуществлять деятельность в сегменте «Зеленая карта».

«Надо понимать, что с течением времени европейское законодательство в сфере страхования меняется и совершенствуется, появляются новые директивы в области автострахования, и если мы намерены идти в ногу с новыми требованиями, должны применять новые правила и вводить их в наше законодательство», – отметил П. Кацер.

В заключение встречи, присутствующие обсудили вопросы мошенничества в страховании, взаимного доверия между отдаленными агентствами, страховыми компаниями и бюро «Зеленая карта».

Татьяна СОЛОНАРЬ

Немецкий банк поможет малым предприятиям

Малые и средние предприятия Республики Молдова по-прежнему испытывают недостаток дешевых и долгосрочных финансовых средств, а также в секторе отсутствует инновационная активность. Немецкий банк KfW, в котором федеральному правительству Германии принадлежит 80% акций, намерен предоставить малым и средним предприятиям (МСП) кредиты по конкурентоспособным процентным ставкам и на выгодных условиях с тем, чтобы помочь развитию важного для молдавской экономики сектора и создать новые рабочие места. Формы сотрудничества обсуждались вчера в Кишиневе в ходе II молдо-германского форума по финансированию малых и средних предприятий.

«Федеральное правительство Германии заинтересовано в успехе процесса преобразований Восточной Европы. В то же время, мы намерены усилить политические и экономические связи со странами-партнерами, и помочь им развивать рыночную экономику, систему, которая удачно действует в Германии. Мы оказали помощь в проведении форума как в ноябре прошлого года, так и в этом году, и полагаем, что построение сильной системы малых и средних предприятий станет основой развития сильной рыночной экономики», – заявил Стефан Риеле, представитель немецкого министерства финансов.

В ходе форума заместитель министра экономики Октавиан Калмык отметил, что Молдова получает значительную помощь со стороны Германии в том, что касается стимулирования сектора МСП. Он подчеркнул, что сектор МСП очень важен как с экономической точки зрения, так и социальной, что отражено и в проекте Стратегии развития до 2020 года, и доступ к финансированию МСП представляет собой стратегическую цель для Молдовы, которую необходимо достичь в последующие годы. Сейчас немецкий капитал участвует в кредитных линиях для финансовых организаций Молдовы, таких как «ProCredit Bank», и в значительной степени в кредитах, предоставляемых ЕБРР и ВБ.

«Мы намерены вложить свободные средства в Молдову, создать платформу для стимулирования национальных инвестиций. Надеемся, что при помощи

сотрудничества с Германией местные банки станут более гибкими к сектору МСП, у которого есть неосвоенный потенциал в кредитовании национальной экономики. Будет ставиться акцент и на подготовке предпринимательской среды, начиная с доступа к финансированию и его форм», – заявил заместитель министра экономики.

Представители Германии сообщили, что заинтересованы в развитии сектора МСП в Молдове, и отметили участие банка KfW в создании фонда ликвидности для молдавских ссудосберегательных ассоциаций. В ближайшем будущем банк KfW откроет кредитную линию молдавским банкам, что приведет к снижению стоимости кредитов. «Германия с помощью многих инструментов способствует облегчению доступа МСП к кредитам и рефинансированию кредитных линий как для коммерческих банков, так и микрофинансовых организаций для того, чтобы они могли предоставлять доступные кредиты. Мы предоставим РМ больше возможностей в рефинансировании и сотрудничестве на уровне коммерческих банков», – сказал Уве Конст (Uwe Konst), координатор форума.

Что касается отсутствия инновационной деятельности в нашей стране, Уве Конст отметил, что финансовые стимулы не являются определяющим фактором функционирования инновационных предприятий, но они способствуют политической стабильности, созданию выгодной для МСП законодательной и экономической атмосферы. По его

мнению, развитие МСП должно быть стимулировано посредством снижения бюрократических процедур, в целях расширения их деятельности на внешнем и внутреннем рынках.

Необходимо отметить, что банк KfW является одним из ведущих банков на немецком банковском рынке и одним из самых крупных в Европе. Банк ориентирован как на поддержку национальной экономики, так и на развитие государств с переходной экономикой. KfW присутствует в Республике Молдова с 1999, в частности, его работа ощутима в секторе социальной инфраструктуры и продвижения малых и средних предприятий при посредничестве финансового сектора Молдовы.

Из общего числа отечественных предприятий около 98% составляют малые и средние предприятия. Количество работников этого сектора превышает 54%. Доля данных предприятий в ВВП составляет около 29%. Доходы малых и средних предприятий превышают 1/3 от общего объема доходов национальной экономики. Для сравнения, доля малых и средних предприятий в экономике Германии составляет 99,5%, доходы – 2/3.

Даже если в Молдове доля МСП велика, из-за высоких процентных ставок на кредиты и условий залога доступ к финансированию этого сектора ограничен – предприятия данного сектора пользуются менее одной трети предоставленных кредитов. «Для повышения доступа к финансам МСП, необходима монетарная политика, направленная на низкую и стабильную инфляцию, на уравновешенную и предсказуемую деловую среду, на развитие системы гарантирования кредитов и бюро кредитных историй. Надо принять международные стандарты финансовой отчетности, а также повысить мониторинговые возможности органов по надзору, в частности, для сектора микрокредитования», – сказал Ион Торня, экономический эксперт IDIS „Viitorul”.

Лилия ПЛАТОН

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22)859-405.

E-mail: info@cnpf.md

Миссия МВФ положительно оценивает достигнутые Молдовой в 2011 г. экономические результаты, и рекомендует продолжить внедрение начатых реформ

Как сообщает пресс-служба правительства, об этом в ходе встречи в понедельник с премьер-министром Владом Филатом заявил руководитель Миссии МВФ Николай Георгиев. Он предположил, что тенденция к улучшению экономических показателей в Молдове сохранится до конца текущего года. В то же время, коснувшись реформ, внедряемых в Молдове, глава Миссии МВФ отметил некоторые достижения в налоговой и социальной сферах и указал на необходимость их продолжения.

По его словам, реализация реформ в налоговой области приведет к улучшению статьи доходов в госбюджет. На встрече, в которой принимали участие члены правительства, подведомственные учреждения которых отвечают за внедрение целого ряда реформ, предусмотренных подписанным с МВФ соглашением, обсуждались макроэкономические показатели 2011 года, тенденции на будущий год, а также реформы, которые предстоит внедрить в сфере социальной защиты, правосудия, сельского хозяйства.

Глава Миссии МВФ поддержал намерение правительства продолжать предоставление финансовой помощи социально незащищенным категориям населения на протяжении всего отопительного сезона. Что касается субсидирования аграрного сектора, глава Миссии МВФ высказался о необходимости улучшения механизма распределения субсидий, а также рекомендовал привести их объем на 2012 год к возможностям бюджета.

В ходе встречи премьер-министр Влад Филат проинформировал о ходе внесения поправок в бюджет 2011 года, утверждения бюджета на 2012 год и внедрения реформ в различных областях. Он выразил уверенность, что в течение двух недель будут обсуждены все существующие проблемы и найдены необходимые решения, а также подтвердил желание правительства Молдовы внедрять решения, которые отвечают интересам граждан страны.

Как сообщает пресс-служба министерства экономики, на вопрос главы Миссии Николая Георгиева о перспективах экономического роста Молдовы в условиях, когда основные торговые партнеры нашей страны находятся под влиянием мирового кризиса, замминистра экономики Октавиан Калмык заверил, что это влияние будет минимальным. По его словам, экономические агенты Молдовы работают по долгосрочным контрактам, а молдавская продукция становится более конкурентоспособной по отношению к аналогичной дорогостоящей продукции. «Даже экономические агенты из Беларуси, которая входит в пятерку важнейших торговых партнеров Молдовы, и находится сегодня в непросто экономическом положении, не имеют текущих задолженностей перед молдавскими экспортёрами», – подчеркнул Калмык.

В ходе встречи Октавиан Калмык проинформировал членов Миссии об экономических преобразованиях, производившихся за последние месяцы, подчеркнув, что экономическая политика, продвигаемая в этот период, начала давать свои результаты. В частности, он отметил рост объема инвестиций в долгосрочные материальные активы; повышение объемов сельхозпроизводства на 3,7% и промышленного производства – на 10%, а также увеличение доли продукции, выпущенной в свободных экономических зонах, до 20% в структуре молдавского экспорта. Вице-министр экономики отметил, что за 8 месяцев текущего года экспорт молдавской продукции вырос на 62%, а импорт – на 40%. Основными партнерами Молдовы являются страны ЕС и СНГ, на долю которых приходится 50% и, соответственно, 30% молдавского экспорта. В ходе встречи стороны изучили результаты, достигнутые правительством Молдовы при реализации Меморандума с МВФ, в основном, в части исполнения обязательств по внедрению структурных реформ. Речь идет об утверждении законодательства о несостоятельности и ипотеке, закона о государственных проверках и инспекциях, упразднении нетарифных барьеров в торговле, реформировании энергетического сектора и приватизационных процессах.

InfoMarket

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:

Moldpres: 67770

Posta Moldovei: PM21700

Издатель: CAPITAL MARKET I.S.

Регистрационный №:

1003600114204, 27 октября 2003 года

Учредитель: Национальная Комиссия по финансовому рынку

Административный совет:

Председатель: Елена ПУИ, Елена ВАСИЛАКЕ, Инга КАЗАЧЕК, Зоя ТУЛБУРЕ, Галина ШПАК.

Главный редактор:

Геннадий ТУДОРЯНУ

Тел.: /373 22/ 229-445

Заместитель главного редактора:

Татьяна СОЛОНАРЬ

Тел.: /373 22/ 229-335

Прием объявлений и отчетов:

capital@market.md

Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

Факс: /373 22/ 22-05-03

Адрес: ул. Василе Александри, 115.

(угол бул. Стефан чел Маре)

Расчетный счет: 225139437,

ф/к 1003600114204,

КБ "Eximbank - Gruppo Veneto Banca" АО, филиал №11, Кишинэу, BIC EXMMMD2436.

В номере использованы материалы информационных агентств "Moldpres" и "InfoMarket".

Статьи, помеченные знаком и, публикуются на правах рекламы.

Каждый материал, опубликованный на страницах "Capital Market", отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии "PRAG 3"

Серджиу ПУШКУЦА:

«Динамика первого квартала 2011 года говорит о стабилизации, а не об устойчивом росте»

Объем рынка страхования Молдовы за первые шесть месяцев этого года составил около 28,07 млн евро (466,21 млн лей), увеличившись в европейской валюте на 7,32% по сравнению с январем-июнем 2010 года. В национальной валюте динамика страхового рынка Молдовы составила 6,24% на фоне обесценивания лея по отношению к евро. Кроме того, совокупный объем начисленных брутто-премий 8 компаний, членом Союза страховщиков Молдовы (UAM), составил 22,8 млн евро (378,1 млн лей) или 81,1% всего рынка страхования. Об этом *xprint.md* побеседовал с Серджиу Пушкуца, председателем UAM.

– Как бы Вы охарактеризовали показатели страхового рынка Молдовы по итогам первого полугодия?

– В первом полугодии 2011 года отмечен незначительный рост начисленных брутто-премий примерно на 6%, по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года, когда этот показатель составил примерно 15%. Однако эта цифра была зарегистрирована на фоне падения рынка страхования в 2009 году в результате кризиса, поразившего экономики Молдовы и других стран региона. Так что, можно утверждать, что в первой половине 2011 года рынок страхования Молдовы восстановился после кризиса и даже превысил на 9% уровень 2008 докризисного года. Все же, рост в 6,4% является умеренным и говорит скорее о стабилизации рынка, чем об устойчивом и качественном росте.

– Каковы нынешние тенденции рынка страхования?

– В структуре начисленных брутто-премий наблюдаются тенденции зрелости рынка. Например, автострахование, характерное для молодых рынков страхования, выросло всего на 5,9%, в то время как страхование здоровья, страхование от природных бедствий зданий, сельскохозяйственных культур выросло на 15%, 50% и 37%, соответственно, а страхование жизни увеличилось в первом полугодии на 25%.

Таким образом, заметно, что темпы роста добровольного страхования опережают обязательное страхование. Эта тенденция говорит, с одной стороны, о приближении насыщения обязательного автострахования и, с другой стороны, о росте культуры страхователей и увеличении доверия общества к системе молдавского страхования.

– Что Вы скажете по поводу падения прибыльности рынка?

– В целом, в страховании отмечается стабилизация основных финансовых показателей, за исключением прибыли за первое полугодие 2011 года. Падение примерно на 70% этого показателя было обусловлено ростом технических страховых резервов в результате применения новых положений Национальной комиссии по финансовому рынку о страховых технических резервах и маржах платежеспособности и ликвидности страховщиков.

– Каковы приоритеты членов UAM во второй половине года?

– Чтобы поддержать процесс роста рынка страхования, Союз страховщиков Молдовы сосредоточит усилия на диверсификации страховых продуктов, которые могут быть предложены клиентам страховыми

компаниями (в частности, я имею в виду продвижение обязательного страхования жилья от природных бедствий и обязательное медицинское страхование при посредничестве частных страховых компаний), и расширении сети продажи страховых услуг путем разрешения коммерческим банкам принимать посредническое участие и продавать страховые продукты. Кроме того, мы продолжим лоббировать в правительстве и парламенте принятие поправок в Налоговый кодекс в целях стимулирования страхования жизни путем предоставления налоговых льгот при подоходном налоге для физических лиц, оплачивающих премии в страховании жизни.

Помимо этого, UAM предложил Национальной комиссии по финансовому рынку усовершенствовать Положение о страховых технических резервах и маржах платежеспособности и ликвидности страховщиков, которые применяются в течение этого года. Иными словами, во второй половине года Союз страховщиков намерен сотрудничать с НКФР в деле совершенствования существующих норм.

МНЕНИЯ ЭКСПЕРТОВ

Могут ли слухи о возможной замене 100-долларовых купюр “подогреть” рынок жилья

Рынок недвижимости в Кишиневе, в частности, сегмент вторичного рынка жилья “подогрели” слухи о возможном изъятии из оборота 100-долларовых купюр.

Ряд специалистов и экспертов, мнением которых интересовались корреспонденты “ИНФОТАГ”, говорят, что последний месяц в столице Молдовы наблюдается заметное оживление на рынке недвижимости. “Повышенный интерес проявляется к недорогому социальному жилью – однокомнатным и двухкомнатным квартирам, а также к комнатам в современных общежитиях. Также наблюдается повышенный спрос на ювелирные изделия”, – сказали собеседники агентства.

Они обращают внимание на то, что наличные денежные средства их держатели стремятся превратить в другие ликвидные активы, менее подверженные инфляции, чем деньги. Говоря о данной тенденции на рынке, эксперты финансовой компании Credit-Profit указали на то, что недавно в обществе получила распространение никем не подтвержденная информация о якобы подготавливаемой Федеральной резервной системой (ФРС) США денежной реформе. Ее суть в обмене стодолларовых купюр на новые банкноты в течение очень короткого времени.

“При распространении слухов акцент делается на том, что для обмена значительных сумм будет требоваться подтверждение их происхождения”, – отметил эксперт.

На вопрос корреспондента о возможности подобного события, в частности, директор компании Credit-Profit Сергей Руссов сказал: “Принимая во внимание цинизм и двойные стандарты правительства США в вопросах, касающихся их жизненных интересов, хоть и с малой долей вероятности, но такое можно допустить. Ведь СССР в конце своего существования под тем же самым предлогом ограбил своих граждан. Если бы США удалось провести подобное, то в результате существенно уменьшился бы их внешний долг. При этом, такую операцию, под эгидой борьбы с нелегальным бизнесом и терроризмом, можно согласовать с другими мировыми державами”, – заключил менеджер.

С таким мнением категорически не согласен эксперт рынка недвижимости, менеджер компании STI-Capital Александр Панов. В беседе с корреспондентом “ИНФОТАГ” он обратил внимание на то, что ФРС ни разу за всю историю существования американского доллара не прибегала к обмену долларовой купюры. Все банкноты находились в обороте до тех пор, пока их не изымали из-за ветхости. “Поэтому изъятия из оборота 100-долларовых купюр никогда не произойдет, даже если ФРС будет вводить в обращение новые, с большей степенью защиты от возможных подделок. Все равно старые банкноты будут иметь хождение и платежеспособность”, – сказал Панов.

Он считает слух о предстоящей замене 100-долларовых банкнот “неудавшейся местечковой шуткой с дурно пахнущим привкусом...”

“Скорее всего, слух рассчитан на обывателя, который хранит деньги не на депозитном счету в банке, а под матрасом”, – отметил он.

Менеджер STI-Capital подчеркивает, что обладатели крупных теневых доходов не оперируют большими суммами наличных долларов США. “Крупные воротилы теневого бизнеса, как правило, не держат при себе больших денег. Они у них находятся в безналичном обороте”, – отметил Панов. Он категорически исключает вариант влияния теневых денег на оживление и подъем рынка жилой недвижимости и золота в Молдове.

“Обычно, такими деньгами, суммы которых варьируют в пределах \$1,5-3 тыс., обладают старики, которые сберегают их на черный день. Общая сумма таких средств не может сделать погоду на рынке жилья”, – подчеркнул Панов, обратив внимание на тот факт, что молдавский рынок жилья в настоящее время пребывает в “застывшем состоянии”.

По его мнению, золото в Молдове не обладает “оборотным активом” в классическом понимании финансистов.

“Этот драгоценный металл имеет специфический оборот – его легко купить, но очень трудно продать”, – заключил Александр Панов.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

о регистрации в Государственном реестре ценных бумаг

№48/14 от 13.10.2011

Мониторул Официал №176-181/1570 от 21.10.2011

***

На основании Закона №199-XIV от 18.11.1998 “О рынке ценных бумаг” (повторно опубликован в Официальном мониторе Республики Молдова, 2008, №183-185, ст. 655), Закона №1134-XIII от 02.04.1997 “Об акционерных обществах” (повторно опубликован в Официальном мониторе Республики Молдова, 2008, №1-4, ст. 1), ст. 8 п. м) и п. о), ст. 20 ч. (1), ст. 21 ч. (1), ст. 22 ч. (1) и ч. (2) Закона №192-XIV от 12.11.1998 “О Национальной комиссии по финансовому рынку” (повторно опубликован в Официальном мониторе Республики Молдова, 2007, №117-126 BIS) Национальная комиссия по финансовому рынку

ПОСТАНОВЛЯЕТ:

1. Зарегистрировать в Государственном реестре ценных бумаг:

1.1 Ценные бумаги, размещенные при учреждении:

– акционерного общества “CARPETA UN” (IDNO 1011600030109; мун. Кишинэу, ул. Каля

Ешилор, 10) в сумме 20000 леев в количестве 2000 простых именных акций с номинальной стоимостью 10 леев с государственным регистрационным номером MD14CANU1002;

– акционерного общества “EVALESTIM” (IDNO 1011600031955; мун. Кишинэу, ул. Акад. Наталия Георгиу, 11) в сумме 269000 леев в количестве 26900 простых именных акций с номинальной стоимостью 10 леев с государственным регистрационным номером MD14EVAL1001.

1.2 Ценные бумаги согласно отчету о результатах дополнительной эмиссии акций акционерного общества “BRACONI” (IDNO 1002600022452; мун. Кишинэу, шос. Хынчешть, 70/2) в сумме 10000 леев в количестве 1000 простых именных акций с номинальной стоимостью 10 леев с государственным регистрационным номером MD14BRAC1001 за счет денежных средств.

2. Настоящее постановление вступает в силу со дня опубликования.

ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ КОМИССИИ ПО ФИНАНСОВОМУ РЫНКУ
Виктор КАПТАРЬ

Кишинэу, 13 октября 2011 г.

№48/14.

Идея: успех в бизнесе

Хотя в это трудно поверить, но для того, чтобы открыть свое дело, одних денег (даже в изрядном количестве) недостаточно. Кроме того, чтобы бизнес имел успех, надо обладать идеей и хорошим знанием того сегмента, в котором человек намеревается работать. Нельзя сбрасывать со счетов и конкуренцию. Все это позволит избежать ошибок и даже банкротства.

Чтобы поддержать начинающих предпринимателей, правительство открыло ряд программ, которые предлагают помощь в логистике и бесплатное обучение. Вместе с тем, желающих начать свое дело не так уж и много. По информации Организации по развитию малых и средних предприятий (ODIMM), больше всего компаний располагается в Кишиневе. Здесь на тысячу жителей приходится 33 предприятия. В Бельцах на тысячу жителей приходится 11 предприятий, в АТО Гагаузии – 6 компаний, а на селе всего лишь 4. Это очень мало по сравнению с Европейским Союзом, где на тысячу жителей приходится 52 компании, а в Румынии 26. Самыми частыми препятствиями, обезоруживающими начинающих предпринимателей, являются низкие деловые способности и затрудненный доступ к кредитам. Также сюда можно отнести и высокие проценты по кредитам и займам, жесткое налогообложение, бюрократию.

ПЕРВЫЙ ШАГ – САМООЦЕНКА

«Наиболее острой проблемой является не отсутствие денег, а недостаток знаний и деловых способностей. Люди, начинающие бизнес, не обладая знаниями, могут прогореть», – говорит Юлия Ябанжи, директор ODIMM. Так, эксперты рекомендуют начинающим бизнесменам сначала проверить свои способности. Такие тесты можно найти и на сайте ODIMM. Затем можно пройти курсы бизнес-образования. Сейчас работает проект «Эффективное управление бизнесом» (GEA), в котором может принять участие каждый желающий.

Третий шаг заключается в изучении рынка и конкуренции, говорит Ливиу Андриуца, исполнительный директор «Business Consulting Institute» (BCI). «Очень важно провести небольшое исследование рынка и своей идеи. Где-то это может быть выгодно, а где-то это может закончиться банкротством. Кроме того, предпринимателю следует учитывать наличие конкуренции, то есть знать, что нового надо предложить клиентам. Необходимо ориентироваться и на соседние села, предлагать там свои услуги», – объясняет Л. Андриуца. Также, по словам экспертов, в сельской местности большинство ориентируется на сельское хозяйство и меньше на услуги. У многих есть земля, и они хотят ее обрабатывать. Теплица может стоить 200-300 тысяч лей или миллион.

Хотя многие программы финансирования предназначены для сельской местности, здесь мало открытых предприятий. «Мы нуждаемся в компаниях, оказывающих различные услуги. В сельской местности отсутствуют услуги, так как некому их оказывать. Во-первых, потому, что многие жители покинули села и уехали на заработки за границу. Уезжают молодые, работоспособные. Нет деловой инициативы, чаще всего, помимо отсутствия денег и рынков сбыта, во многих населенных пунктах отсутствует рабочая сила. У нас много людей с высшим образованием, но есть спрос на квалифицированных рабочих, ткачей, штукатуров, механиков, поваров. Таких действительно профессиональных и квалифицированных людей немного», – считает Ю. Ябанжи.

БИЗНЕС-ПЛАН ИЛИ РЕАЛЬНЫЕ ЗАТРАТЫ

Другим важным этапом при открытии своего бизнеса является правильно составленный бизнес-план. Часто предприниматели упускают из виду некоторые статьи расходов, что может привести к непредвиденным убыткам в будущем. «У всех есть идеи, но не все делают необходимые подсчеты. Надо учитывать каждую деталь, связанную с расходами, оплатой и прочим. Должны учитываться все дополнительные расходы», – говорит директор BCI. Поэтому бизнесмены предпочитают источники финансирования, которые предлагают выгодные кредиты с 10-12% ставкой, а не 17-23%, как в коммерческих банках. «Когда обращаешься за кредитом, надо видеть настоящую процентную ставку, так как есть много скрытых процентов, комиссионных, чтобы потом через три месяца не оказаться в положении, когда не можешь выплатить кредит из-за того, что сумма оказалась слишком велика. И банкам надо быть более открытыми и корректными с предпринимателями, и показывать настоящую процентную ставку по кредиту», – говорит Ю. Ябанжи.

Сейчас самой активной является Программа экономических возможностей молодежи (PNAET), в рамках которой предлагается выгодное кредитование и бесплатное обучение молодежи. Они могут обратиться с интересным и эффективным бизнес-планом, гарантирующим возврат инвестиций в короткие сроки. Банк должен быть уверен, что молодой человек сможет выплачивать банку процентную ставку. Проект предлагает грант в размере 40% от максимальной суммы 300 тыс. лей, предназначенный для приобретения оборудования и тем, кто оказывает услуги. Речь идет о мелком бизнесе, вроде содержания мельницы, маслобойни, морозильника для фруктов и овощей, парикмахерской, с тем, чтобы на второй год деятельности предприниматель стал получать прибыль. Кредиты выдаются на срок от 2 до 5 лет.

Еще одна программа, работающая с ноября 2010 года – Программа привлечения денежных переводов из-за рубежа в экономику (PARE 1+1). Уже 235 человек в течение года прошли обучение в рамках проекта. Сферами деятельности являются сельское хозяйство, услуги гостиничной администрации, теплицы, мини-заводы, развлекательные центры, холодильные хранилища для овощей и фруктов. Проект предназначен работающим за рубежом и тем, кто получает отсюда денежные переводы (родственники I степени). Программа действует по правилу «1+1», так что каждый лей, вложенный из средств участника программы, будет дополнен леем в виде гранта программы.

Гарантийный фонд является еще одним проектом, предназначенным предпринимателям, обращающимся за кредитами в коммерческие банки. Банки требуют от предпринимателей залог, который они в большинстве случаев не могут предоставить. Государство при помощи этого проекта предлагает гарантийный фонд предпринимателям.

Существует еще один успешный проект Организации по развитию малых и средних предприятий –

бизнес-инкубатор в Сороках. «У нас 17 компаний. Наш инкубатор является своего рода стартовой площадкой для предприятий, которым требуется время для развития. Мы предлагаем им помещение, обучаем в течение трех лет, после чего на их место приходят другие предприниматели. Мы намерены открыть инкубаторы и в других городах», – сообщила Ю. Ябанжи.

Чтобы принять участие в этих и других программах, желающим необходимо обратиться в примэрии или районные советы.

PARE 1+1 (Программа привлечения денежных переводов из-за рубежа в экономику)

Программа предусматривает организацию обучающих предпринимательских курсов и предоставление бесплатной помощи при открытии бизнеса, финансирование жизнеспособного бизнеса путем предоставления грантов в размере 50% от суммы вложенных средств, но не более 200 тыс. лей.

Адрес: Кишинев, ул. Сергея Лазо, 48, оф. 303, тел: 22-50-01; Виорика Чербушкэ.

PNAET (Программа экономических возможностей молодежи)

Программа предназначена молодым людям от 18 до 30 лет, желающим открыть свое дело в сельской местности. Программа предусматривает выделение привилегированных кредитов в размере до 300 тыс. лей, период возврата – максимум 5 лет, часть из них – безвозмездный грант (40%).

Адрес: Кишинев, ул. Сергея Лазо, 48, оф. 303, тел: 22-53-84; Каролина Цапордей.

GEA (Программа «Эффективное управление бизнесом»)

Проект предусматривает обучение предпринимателей по восьми различным тематическим модулям: финансовый менеджмент, менеджмент человеческих ресурсов и трудовое законодательство, регистрация в качестве плательщика НДС и применение законодательства в этой сфере, бухгалтерский учет, маркетинг, планирование бизнеса, внешнеторговая деятельность и таможенные отношения.

Адрес: Кишинев, ул. Сергея Лазо, 48, оф. 303, тел: 22-53-84; Корнелия Зелински.

Winrock (Проект «Рабочие места для молодежи»)

Проект предназначен молодым людям от 18 до 35 лет из сельской местности, имеющим бизнес-план, и предусматривает техническую и юридическую консультацию, обучающие семинары, предоставление грантов на расширение бизнеса, гарантирование займов на развитие бизнеса в случае недостатка залога.

Адрес: Кишинев, ул. А. Хаждей, 94/1, оф. 2; тел: 88-54-25, Думитру Житарь.

BCI (Увеличение инновационного использования денежных переводов из-за границы в производственные инвестиции в сельской местности)

Программа предусматривает организацию бесплатных предпринимательских курсов, помощь предпринимателям при открытии бизнеса, разработку бизнес-планов, организацию ознакомительных командировок в румынские компании. Проект предназначен получателям денежных переводов из-за рубежа и эмигрантам, вернувшимся в страну.

Адрес: Кишинев, ул. Михая Эминеску, 27; тел: 85-50-80, Ливиу Андриуца.

Диана ЛУНГУ

В АО «ZORILE» проводится массовый набор работников

Еще в 2010 году было известно, что 2011 год будет поворотным для АО ZORILE. Рост практически вдвое объема производства в этом году по заказам иностранных партнеров соответственно способствовал росту количества вакансий в компании. С начала текущего года предприятие проводит масштабную кампанию по привлечению трудовых кадров.

АО ZORILE – предприятие с более чем 65-летним опытом производства обуви. Еще в 90-е годы компании удалось выйти на зарубежные рынки, начав производство обуви для партнеров из Европы на условиях Lohn. В настоящее время 90% объема производства составляет работа на давальческом сырье для зарубежных рынков. В 2009 году один из самых крупных производителей женской обуви в Европе, немецкая компания ARA стала размещать заказы по пошиву обуви в размере 400 000 пар ежегодно. ARA является компанией с 60-летней историей, она производит ежегодно свыше 7 миллионов пар обуви. Начиная с 2011 года, ARA планирует на 50% увеличить свои заказы по производству обуви фабрикой ZORILE.

Другим надежным партнером фабрики уже на протяжении многих лет является немецкий производитель ортопедической обуви – компания Rieker, которая действует в данной сфере уже более 130 лет, и является общепризнанной маркой во всем мире с общим ежедневным объемом производства в 50 000 пар обуви. В 2011 году компания Rieker возобновила свое сотрудничество с фабрикой ZORILE, которое продолжалось в период с 2001 по 2009 гг., что также способствовало существенному росту объемов производства.

Также, АО ZORILE производит обувь для итальянской компании „Lonsag Due”, специализирующейся на производстве мужской обуви, и „Lones Spa”, занимающейся производством женской ортопедической обуви, которая в последние годы в несколько раз увеличила объем обуви, производимой на молдавской фабрике.

В то же время, в 2010 году компания создала сеть собственных магазинов на внутреннем рынке, что обусловило рост количества обуви, производимой для местного рынка.

Рост объемов производства способствовало созданию новых рабочих мест в отделе производства, что в свою очередь привело к организации массовой кампании по набору трудовых кадров, которая проходит успешно. В этом году в отделе по производству обуви было принято большое количество работников. Одной из причин успеха кампании является и то, что ZORILE предоставляет шанс найти работу и неквалифицированному персоналу, организовав для них курсы по обучению прямо на производстве, помогая им таким образом освоить ремесло. На протяжении всего периода профессиональной подготовки ученики получают заработную плату. Помимо этого фабрика предлагает возможность устроиться на работу и людям из сельской местности, которым сложно найти работу в пригородах. Специально для этой категории претендентов на вакансии 19 октября компания при содействии Агентства по трудоустройству организовала в стенах фабрики Ярмарку рабочих мест, где все заинтересованные лица имели возможность узнать о существующих вакансиях и преимуществах работы на фабрике ZORILE непосредственно у работодателя.

С начала 2011 года, в результате активного проведения кампании по найму работников, было принято на работу уже свыше 400 человек. Большинство кандидатов – молодые люди до 30 лет, многие из них имеют только среднее образование, и не успели еще получить специальность. Что касается географии проживания кандидатов, то большая их часть является жителями пригорода Кишинева. Среди новоиспеченных работников много таких, кто работал за пределами республики и по разным причинам вернулся в страну и не овладел профессией, востребованной на рынке труда. На фабрике ZORILE желающим предоставляется постоянное место работы, обучение, соответствующее способностям и потребностям каждого кандидата, и соответствующую заработную плату. После обучения рассматривается соответствие и достижения кандидатов, и принимается решение о найме на постоянное место работы.

Условия труда на фабрике очень выгодны для работников по сравнению с другими предложениями на рынке труда. В первую очередь, предприятие предлагает стабильное место работы на протяжении целого года, а не сезонную работу или кратковременную, официальный прием на работу, а также полный социальный пакет – медицинскую страховку, оплачиваемый больничный лист, заработную плату с оплатой всех налогов. Также, компанией предусмотрена выплата мотивированной и стабильной заработной платы работникам производства. Предприятие располагает собственной базой отдыха, где работники отдыхают, пользуясь значительными скидками. На фабрике есть столовая с довольно приемлемыми ценами. Помимо этого, работники предприятия имеют возможность приобретать продукцию фабрики по очень выгодным ценам.

В настоящее время на предприятии занято около 1000 человек. Минимальная заработная плата составляет 3500 лей. Размер заработной платы в отделе производства зависит от нормы производства и должности. В рамках предприятия ведется политика активной мотивации в том, что касается профессионального роста рабочих. Работники фабрики имеют возможность подняться по карьерной лестнице от простого рабочего отдела до мастера, начальника потока, начальника отдела и т.д.

Анна СТРУЦЭ

Банки стали надежнее государства?

или Об одном из парадоксов молдавской экономики

Начиная со второй половины 2010 года, мы наблюдаем беспрецедентное для молдавской экономики явление (по крайней мере, с тех пор как стала доступна информация): процентные ставки по банковским депозитам ниже тех, что приходятся по государственным ценным бумагам (ГЦБ). Это противоречит традиционной экономической теории, согласно которой государство пользуется привилегией быть самым безопасным дебитором, что позволяет ему кредитовать по самым низким расценкам. Но жизнь сильнее схем. В конце августа молдавские банки получали кредитование от населения в виде привлечения депозитов по расценкам ниже на 60%, по сравнению с министерством финансов. Каковы причины и, особенно, каковы риски этого феномена?

В ЧЕМ ПРОБЛЕМА?

Самыми надежными инвестициями традиционно считаются вложения в государственные ценные бумаги, так как государство имеет мало шансов обанкротиться. Впрочем, и процентные ставки по ГЦБ, как правило, самые низкие на рынке, так что, и риски здесь заметно отличаются от вложений в любые другие размещения. Однако в конце лета в Молдове процентные ставки по государственным бумагам превысили примерно на 5 процентных пункта ставки по банковским депозитам с тем же сроком оборота. Такая ситуация наблюдается еще с осени 2010 года, хотя эта разница никогда не была столь велика. Очевидно, что это экономический нонсенс, заставляющий думать, что банки более надежны в качестве дебитора, чем государство (или государство более рискованно, чем банки). Вследствие этого растут расходы государства по осуществлению внутреннего кредитования, которые, по данным за август 2011 года, на 26% выше, по сравнению с августом 2010 года, в то время как внутренний государственный долг вырос всего на 1%. Учитывая то, что эти расходы оплачиваются из денег налогоплательщиков, последствия этого явления ощущаются непосредственно населением.

В ЧЕМ ПРИЧИНЫ?

Есть 3 основных фактора, объясняющих рост подобного разрыва между процентами по ГЦБ и депозитами, изложенных ниже.

1. Переоценка риска страны в контексте кризиса суверенных долгов в международном масштабе. Одним из долгосрочных последствий нынешнего кризиса суверенных долгов является пе-

ресмотр концепции государства как сильного дебитора. Это дало правительствам возможность финансировать дефициты по самым льготным условиям на рынке. Однако неустойчивое положение публичных финансов многих европейских стран, обнаружившееся в последнее время, опровергло это утверждение. Инвесторы повсеместно переоценивают риски стран, а проценты по ГЦБ увеличились в большинстве европейских стран, что не могло не сказаться на Республике Молдова.

2. Переориентация банков от кредитования государства на кредитование реального сектора (flight from safety to profits). Это обусловлено динамичным восстановлением молдавской экономики, связанным с улучшением макроэкономических ожиданий со стороны банков и экономических агентов. В последнее время, как мы видим, банки отказываются от кредитования государства в пользу кредитования реального сектора, что дает им гораздо больше выгоды: соотношение между сальдо банковских инвестиций в ГЦБ и коммерческими кредитами снизилось примерно на 15% в августе этого года, по сравнению с аналогичным периодом прошлого года. Падение спроса на ГЦБ толкает государство к повышению процентов, чтобы мотивировать банки и дальше кредитовать бюджетный дефицит.

3. Отсутствие альтернативы для инвестиций. Это, в первую очередь, относится к неразвитому фондовому рынку Молдовы и, соответственно, отсутствию здоровой конкуренции между банковским и небанковским финансовыми секторами. То есть, население и особенно экономические агенты располагают

ограниченным спектром инвестиционных возможностей, таким образом, большинство волей-неволей выбирает банковские депозиты. В итоге, на фоне наличия ликвидности и роста доходов населения банки в силах поддерживать уровень ставок по депозитам на столь низком уровне.

КАКОВЫ РИСКИ?

Основные риски, связанные с этим явлением в краткосрочной перспективе, заключаются в эффекте ликвидации инвестиций (crowding out effect), а в долгосрочной перспективе – в росте расходов на обслуживание внутреннего долга государства.

В краткосрочной перспективе положение, когда проценты по государственным бумагам выше, чем по банковским депозитам, дает банкам небывалую возможность получить прибыль, заняв средства у населения на выгодных условиях и немедленно вложить их в ГЦБ. Приняв во внимание более низкий уровень риска, связанный с кредитованием государства по сравнению с кредитованием реального сектора, эта ситуация может вынудить банки отказаться от финансирования ряда инвестиционных проектов в пользу государственных бумаг. Так как эти деньги используются исключительно для покрытия временного дефицита, а не для инвестиций, это явление отрицательно сказывается на инвестиционном климате и накоплении ресурсов в экономике.

В долгосрочной перспективе правительство должно учесть риск роста расходов на финансирование государственного дефицита благодаря росту процентов по ГЦБ, что приведет к дополнительной трате публичных денег. Это также обусловлено и пирамидальным характером управления внутренним государственным долгом: эмиссия новых государственных бумаг на покрытие предыдущих.

В заключение необходимо отметить, что парадоксальный феномен, наблюдаемый в последнее время в молдавской экономике, обусловлен внутренними и внешними экономическими тенденциями, а также определенными системными недостатками, связанными с низким уровнем развития фондового рынка и слабой конкуренцией между банковским и небанковским финансовыми секторами. Отталкиваясь от выявленных краткосрочных и долгосрочных рисков, снижение внутреннего публичного долга, развитие фондового рынка и усиление конкуренции в финансовом секторе должны стать приоритетами в повестке дня правительства.

Адриан ЛУПУШОР

Эта статья подготовлена Независимым аналитическим центром Expert-Grup при поддержке правительства Швеции и Министерства иностранных дел Дании при посредничестве Агентства по международному развитию и сотрудничеству Швеции (Sida). Мнение автора необязательно отражает точку зрения Восточно-Европейского фонда, правительства Швеции, Sida или министерства иностранных дел Дании/DANIDA.

Доля просроченных кредитов сократилась на 8%

Доля просроченных кредитов сократилась к концу сентября на 8,13%, по сравнению с 8,94% в августе. Таким образом, ситуация вернулась к уровню марта 2009 года, когда банковскую систему все больше затрагивал кризис, передает «МОЛДПРЕС» со ссылкой на данные НБМ.

По оценке банковских специалистов и финансовых экспертов, качество кредитного портфеля банков продолжает улучшаться в результате сокращения просроченных кредитов. Данные НБМ свидетельствуют о том, что доля просроченных кредитов составила в конце прошлого года 14,80%.

Значительно снизилась и доля просроченных кредитов в общем нормативном капитале банков – с 54,61% по состоянию на 30 сентября 2010 года до 31,93% в конце сентября. На эту дату общий нормативный капитал 15 молдавских банков составлял 7,38 млрд леев.

К концу 2008 докризисного года доля кредитов с отрицательной историей была ниже 5%, но по мере усиления кризиса выросла до 8,92% в мае 2009 года, а в июне превысила уровень 10 процентов. В середине 2010 года кредиты с отрицательной историей достигли максимума – 17,8% в общем объеме кредитов.

Банки расходуют меньше на просроченные ссуды, фонды по снижению возможных потерь коммерческих банков на кредиты сократились в сентябре до 6,45% в общем объеме кредитов, по сравнению с 9% за аналогичный период 2010 года.

По данным НБМ, кредит и чистый финансовый лизинг достигли к концу сентября 27,1 млрд леев, что на 5 млрд больше, по сравнению с таким же периодом прошлого года, передает «МОЛДПРЕС».

За девять месяцев активы банков выросли почти на 10%

Активы банковской системы Республики Молдова достигли к концу сентября 46,3 млрд леев, что на 4 млрд леев выше уровня, зарегистрированного 31 декабря 2010 года, и на 13,36% выше цифры, заявленной Нацбанком Молдовы к концу сентября 2010 г. Активы банков выросли за год почти на 6 млрд леев, передает «МОЛДПРЕС» со ссылкой на обнародованные данные Национального банка Молдовы.

Капитал I уровня, который показывает лучшую способность банков покрывать возможные убытки и более высокую степень защиты интересов вкладчиков, вырос за девять месяцев этого года на 8,06%, до 7,27 млрд леев. Чистые кредиты и финансовый лизинг зарегистрировали в январе-сентябре рост в 16,30%, до 27,1 млрд леев, а по сравнению с 30 сентября 2010 года рост составил 22,83%.

По данным НБМ, общий объем процентных депозитов вырос на 10,32%, по сравнению с концом 2010 года, и составил на 30 сентября около 27,8 млрд леев. Еще больший рост, 11,98%, зарегистрировал за девять месяцев объем процентных вкладов физических лиц (до 19,5 млрд леев), а по сравнению с тем же периодом прошлого года эта цифра выросла на 18,62%.

Наличные денежные средства банков выросли за девять месяцев на 24,47% и достигли 2,48 млрд леев. Чистая стоимость ценных бумаг снизилась за девять месяцев на 12,53%, до 5,8 млрд леев.

Рентабельность активов составила к концу сентября 1,96%, по сравнению с 0,47% в начале года, а рентабельность капитала – 11,53% по сравнению с 2,61% в начале года.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ о регистрации в Государственном реестре ценных бумаг

№48/14 от 13.10.2011

Мониторул Официал №176-181/1570 от 21.10.2011

***

На основании Закона №199-XIV от 18.11.1998 “О рынке ценных бумаг” (повторно опубликован в Официальном мониторе Республики Молдова, 2008, №183-185, ст. 655), Закона №1134-XIII от 02.04.1997 “Об акционерных обществах” (повторно опубликован в Официальном мониторе Республики Молдова, 2008, №1-4, ст. 1), ст. 8 п. м) и п. о), ст. 20 ч. (1), ст. 21 ч. (1), ст. 22 ч. (1) и ч. (2) Закона №192-XIV от 12.11.1998 “О Национальной комиссии по финансовому рынку” (повторно опубликован в Официальном мониторе Республики Молдова, 2007, №117-126 BIS) Национальная комиссия по финансовому рынку

ПОСТАНОВЛЯЕТ:

1. Зарегистрировать в Государственном реестре ценных бумаг:

1.1 Ценные бумаги, размещенные при учреждении:

– акционерного общества “CARPETA UN” (IDNO 1011600030109; мун. Кишинэу, ул. Каля Ешилор, 10) в сумме 20000 леев в количестве 2000 простых именных акций с номинальной стоимостью 10 леев с государственным регистрационным номером MD14CANU1002;

– акционерного общества “EVALESTIM” (IDNO 1011600031955; мун. Кишинэу, ул. Акад. Наталия Георгиу, 11) в сумме 269000 леев в количестве 26900 простых именных акций с номинальной стоимостью 10 леев с государственным регистрационным номером MD14EVAL1001.

1.2 Ценные бумаги согласно отчету о результатах дополнительной эмиссии акций акционерного общества “BRACONI” (IDNO 1002600022452; мун. Кишинэу, шос. Хынчешть, 70/2) в сумме 10000 леев в количестве 1000 простых именных акций с номинальной стоимостью 10 леев с государственным регистрационным номером MD14BRAC1001 за счет денежных средств.

2. Настоящее постановление вступает в силу со дня опубликования.
ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ
КОМИССИИ ПО ФИНАНСОВОМУ РЫНКУ

Виктор КАПТАРЬ

Кишинэу, 13 октября 2011 г.

№48/14.

Кредиторы одобрили выделение Греции очередного транша 8 млрд евро

Министры финансов ЕС одобрили выделение Греции шестого транша финансовой помощи в объеме 8 млрд евро в рамках кредитной линии в размере 110 млрд евро, его перечисление ожидается в первой половине ноября 2011г. Об этом говорится в заявлении Еврогруппы. При этом агентство Reuters со ссылкой на источник в руководстве стран еврозоны сообщает, что выделение транша одобрено также Международным валютным фондом (МВФ).

Решение одобрить выделение очередного транша помощи Афинам связано с принятием греческим парламентом нового этапа программы по сокращению бюджетных средств.

«Мы особенно приветствуем меры, одобренные греческим парламентом 20 октября. Мы призываем греческие власти достичь большего прогресса в проведении структурных реформ и программы приватизации», – говорится в заявлении Еврогруппы.

Парламент Греции проголосовал 20 октября за новые сокращения зарплат и пенсий в обмен на шестой транш международных кредитов. Кроме того, новой мерой по сокращению бюджетных расходов греческих властей станет увольнение нескольких тысяч госслужащих.

Голосование в парламенте спровоцировало массовые демонстрации в Афинах и многих других городах Греции. В результате столкновений протестующих в центре греческой столицы погиб один человек.

Также 20 октября тройка кредиторов Греции (МВФ, Евросоюз и ЕЦБ) по итогам своей недавней работы в республике рекомендовала выделить Афинам очередной транш кредита в размере 8 млрд долл. в кратчайшие сроки. Вынося такое решение, инспекторы отметили, что экономический спад в Греции оказался более значительным, чем ожидалось.

В 2009г. Греция оказалась перед лицом крупнейшего финансового кризиса из-за чрезвычайно высоких долгов перед правительствами других стран.

В мае прошлого года МВФ и Евросоюз выделили греческим властям кредитную линию в размере 110 млрд евро. Однако этого оказалось недостаточно, и в июле этого года на экстренном саммите еврозоны было принято решение о предоставлении Греции второго пакета финансовой помощи в размере 109 млрд евро сверх действовавшей программы.

Кризис в греческой экономике привел к серьезным проблемам стран еврозоны в целом. Многие европейские банки (прежде всего французские) являются держателями государственных облигаций Греции, поэтому усиление долгового кризиса в греческом государстве чревато новой волной общеевропейской рецессии.

Merrill Lynch: США грозит новое снижение рейтинга

Рейтинговые агентства Moody's Investors Service и Fitch Ratings могут последовать примеру Standard & Poor's и снизить оценку кредитоспособности США, прогнозируют эксперты Bank of America-Merrill Lynch.

Как передает CNBC, подтолкнуть агентства к такому решению может неспособность Конгресса согласовать долгосрочную программу сокращения бюджетного дефицита США.

По мнению Merrill Lynch, новое снижение кредитных рейтингов США дополнительно замедлит восстановление американской экономики.

«Рейтинговые агентства усиленно намекают на вероятность дальнейшего снижения рейтингов в случае, если Конгресс не согласует долгосрочный план сокращения дефицита. В связи с этим мы ожидаем как минимум однократного снижения рейтингов США в конце ноября или начале декабря», – отметил экономист Merrill Lynch по Северной Америке Этан Харрис, передает «Интерфакс».

В начале августа S&P впервые в истории ухудшило рейтинг США на одну ступень – с «AAA» до «AA+». Moody's поддерживает «негативный» прогноз рейтингов США, в то время как Fitch дает «стабильный»

прогноз, тем не менее, пока неясно, какое из этих агентств примет рейтинговые действия раньше.

По словам представителей Moody's и Fitch, обсуждение бюджета, безусловно, влияет на рейтинги США, однако не является единственным фактором, который учитывают агентства.

Напомним, что в начале августа S&P понизило долгосрочный кредитный рейтинг США с максимального уровня AAA до уровня AA+. Понижение рейтинга обусловлено опасениями относительно растущих дефи-

цита бюджета и госдолга США, которые оцениваются в 1,65 трлн долларов и 14,3 трлн долларов, соответственно, пояснили аналитики агентства.

Мировые фондовые рынки отреагировали на такую новость резким обвалом. Эксперты даже начали поговаривать о новой волне кризиса.

Чтобы спасти пошатнувшуюся репутацию американских казначейских бумаг как самых надежных в мире, власти США и ведущие эксперты поспешили обвинить агентство в некомпетентности.

Ватикан предлагает создать единый Центробанк

Совет справедливости и мира католической церкви представил свои предложения по выводу еврозоны из «долгового кризиса». Как пишет Le Republicca, Ватикан предлагает немедленно начать реформу мировой финансовой системы и учредить единый центральный банк, который будет бороться с кризисом.

Подчиненные Папы Римского Бенедикта XVI считают, что «единый центральный банк» возьмет на себя функции по контролю над валютными рынками и кредитной политикой национальных финансовых организаций. Как новый орган будет делить полномочия с МВФ и Всемирным банком, не уточняется. В совете считают, что если реформа финансовых институтов не начнется в ближайшее время, то пострадает не только экономическая, но и политическая система региона.

В совете отметили, что опасность для государств представляют жесткие настроения, которые растут в обществе из-за экономической нестабильности, а также все более многочисленные акции протеста.

В октябре движение «Захвати Уолл-Стрит», зародившееся в США, распространилось на страны Европы. В знак протеста против политики финансовых институтов и правительства государств на улицы вышли граждане 82 стран. Самые многочисленные акции протеста прошли в Риме.

Volkswagen может обогнать Toyota в 2011 году

Аналитики прогнозируют, что в 2011 году продажи автомобилей Volkswagen вырастут до 8,1 млн штук, что позволит этому автоконцерну занять первое место в мире.

Volkswagen AG (VW), крупнейший автопроизводитель в Европе по результатам 2010 года, возможно, станет крупнейшим производителем автомобилей в мире за счет роста продаж на развивающихся рынках, сообщает агентство Bloomberg со ссылкой на данные исследовательских организаций J. D. Power&Associates, IHS Automotive и PwC Autofacts.

Аналитики ожидают, что в среднем продажи VW за текущий год увеличатся по сравнению с 2010 годом на 13% – до 8,1 млн автомобилей. При этом продажи лидера рынка по итогам 2010 года Toyota снизятся на 9% – до 7,27 млн автомобилей, а General Motors Co. сохранит за собой вторую строчку и реализует 7,55 млн автомобилей, что на 8% больше показателя прошедшего года.

При этом, по данным исследовательской организации J.D. Power&Associates, продажи VW в Китае могут повыситься в 2011 году на 20% в годовом выражении, в Индии – более чем в два раза.

Между тем, эксперты ожидают, что Toyota вернется на позицию лидера рынка по итогам 2012 года. Продажи компании в будущем году, считают аналитики, составят 8,4 млн, после того как будет восстановлено производство, нарушенное в результате мартовского землетрясения.

Напомним, последние три года Toyota занимала первое место по количеству произведенных автомобилей. В 2010 года японский автоконцерн продал около 8,42 млн машин. Американская General Motors в прошлом году продала 8,39 млн машин, заняв второе место. А продажи Volkswagen составили 7,14 млн автомобилей.

Следует также указать, что чистая прибыль автоконцерна Volkswagen за первое полугодие 2011 года составила 4,67 млрд евро, что в три раза больше, чем в предыдущем году.

Исследования в Швейцарской высшей технической школе Цюриха обнаружили «мировое тайное правительство»

Исследование показало ядро из 1318 очень тесно связанных компаний, и хотя их доля составляет 20 процентов общемирового объема операционной выручки, но они контролируют «большие голубые фишки» и фирмы-производители – 60% мировой «реальной» экономики.

В результате исследования составлен список 147 сверхсвязанных между собой компаний.

Автором научного исследования, которое выявило явное плотное ядро корпораций, держащих власть – анализом огромной базы данных международных компаний, исследования отношений их сети собственности, управления, структурных воздействий сил (политических решений и тенденций глобализации) – является доктор Джеймс Глаттфельдер (Dr. James V. Glattfelder), университет «Швейцарская высшая техническая школа Цюриха».

С этим швейцарским университетом связаны имена более 20 лауреатов Нобелевской премии, и даже имя конструктора первой в мире баллистической ракеты «Фау-2», от которой, собственно, и начинались космические ракеты, – Вернер фон Браун.

Математическо-компьютерное доказательство существования «западного мирового правительства», возможно, также является событием мирового значения (формулировка «мировое правительство», конечно, является образной).

Специалисты университета в Цюрихе провели математический анализ связей 43 тысяч транснациональных корпораций и сделали пугающий вывод: миром правит одна гигантская «суперкорпорация». Именно она «дергает за ниточки» всемирной экономики.

Предыдущие исследования показали, что сравнительно небольшая группа компаний и банков владеет львиной долей мирового «экономического пирога», от которого всем остальным остаются лишь крохи. Однако эти исследования упустили из виду косвенные взаимосвязи – отношения корпораций с дочерними и аффилированными компаниями.

Отсортировав 37 млн компаний и инвесторов по всему миру, представленных в базе данных Orbis C от 2007 года, команда ученых из Цюриха отобрала 43060 компаний, принадлежащих транснациональным корпорациям, и выявила их общие активы.

Была выстроена модель распределения экономического влияния ТНК (транснациональных корпораций, TNC) путем контроля одних компаний над другими: владение фондами, участие в прибыли и т.д.